

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Kaisa Liisanantti

Hiilinielut ilmastopolitiikan välineenä

Sidosryhmäanalyysi suomalaisesta hiilinielukeskustelusta vallan,
legitimiteetin ja kiireellisyyden näkökulmasta

Johtamisen akateeminen yksikkö
Aluetieteen pro gradu -tutkielma
Hallintotieteiden maisteri

Vaasa 2024

VAASAN YLIOPISTO**Johtamisen akateeminen yksikkö**

Tekijä:	Kaisa Liisanantti		
Tutkielman nimi:	Hiilinielut ilmastopoliitiikan välineenä : Sidosryhmäanalyysi suomalaisesta hiilinielukeskustelusta vallan, legitimitetin ja kiireellisyyden näkökulmasta		
Tutkinto:	Hallintotieteiden maisteri		
Oppiaine:	Aluetiede		
Työn ohjaaja:	Helka Kalliomäki		
Valmistumisvuosi:	2024	Sivumäärä:	84+3

TIIVISTELMÄ:

Hiilinielut ovat keskeisessä roolissa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Hiilinielujen tehokas hyödyntäminen vaatii useiden eri toimijoiden, eli sidosryhmien yhteistyötä. Medialla on tärkeä rooli hiilinieluihin liittyvässä keskustelussa, sillä se heijastaa sidosryhmien näkemyksiä ja toimintaa niihin liittyen. Median artikkeleiden tarkastelu tarjoaa ainutlaatuisen näkökulman sidosryhmien merkityksen ja vaikuttavuuden tarkkailuun, jolla tässä opinnäytetyössä tarkoitetaan sitä, kuinka tärkeä rooli niillä on keskusteluissa. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, mitkä tarkasteluun valituista sidosryhmät ovat vaikuttavimpia median hiilinielukeskusteluissa. Tässä opinnäytetyössä sidosryhmien roolia tarkastellaan Mitchellin ja muiden (1997) sidosryhmäteorian muodostaman analyysikehyksen avulla. Sidosryhmäanalyysin avulla tarkastellaan sidosryhmiä, ja niiden valtaa, legitimitettiä ja kiireellisyyttä hiilinielukeskusteluissa, sekä selvitetään, mitkä sidosryhmät ovat merkittävimpiä hiilinieluihin liittyvän vaikuttamisen kannalta.

Tutkimuksen toteuttamisessa hyödynnetään sidosryhmäanalyysiä, joka noudattaa teorialähtöisen sisällönanalyysin periaatteita. Teorialähtöinen sisällönanalyysi käyttää aineiston luokittelun apuna tiettyä teorianmallia, joka tässä tapauksessa on Mitchellin ja muiden (1997) stakeholder salience -teoria. Aineistona käytetään median hiilinieluja käsitteleviä artikkeleita, joiden rajauksessa on hyödynnetty ajallista ja sisällöllistä rajausta, sekä koodausta. Koodauksessa hyödynnettiin sidosryhmien piirteitä, eli valtaa, legitimitettiä ja kiireellisyyttä, ja erityisesti näitä piirteitä etsittiin artikkeleista. Analyysiosiossa tarkastellaan ensin sidosryhmien piirteitä ja niiden näkymistä sitaattien kautta, ja tämän jälkeen tarkastellaan näiden piirteiden voimakkuutta suhteessa toisiin sidosryhmiin.

Tutkimuksessa tarkastellaan viittä sidosryhmää, eli puolueita, maan- ja metsänomistajia, kaupunkeja, yrityksiä ja ympäristöliikkeitä. Näistä sidosryhmistä puolueiden ja kaupunkien rooli oli artikkeleissa yhteiskunnallisesti merkittävien. Nämä kaksi sidosryhmää tulisi ottaa erityisesti huomioon esimerkiksi toiminnan suunnittelussa sekä päätöksenteossa. Sidosryhmien merkittävyys tulee artikkeleissa esiin esimerkiksi lainsäädännöllisen pohjan, asiantuntemuksen, taloudellisten resurssien ja yhteiskunnallisen tuen kautta. Huomioimalla kriittiset sidosryhmät, pystytään saavuttamaan yhteiskunnalliset tavoitteet tehokkaammin, vältetään konflikteja, ja pystytään kehittämään sellaisia ratkaisuja ilmastopoliittisiin kysymyksiin, joita ilman sidosryhmiä ei pystyittäisi tavoittamaan. On huomioitava, että sidosryhmien merkitys rakentuu sosiaalisesti, eli sidosryhmien merkitys siis vaihtelee ympäristön muutosten vaikutuksesta, ja tämän opinnäytetyön tulokset heijastavat vain sen hetkisten artikkeleiden tuottamaa tietoa. Tulevaisuudessa tutkimusta voidaan laajentaa lisäämällä aineiston ja tarkasteltavien sidosryhmien määrää, tai siirtymällä artikkeleiden tarkastelusta esimerkiksi haastatteluihin.

AVAINSANAT: Hiilinielut, media, artikkelit, sidosryhmä, sidosryhmäanalyysi, ilmastopoliitikka

Sisällys

1	Johdanto	5
1.1	Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset	8
1.2	Tutkimuksen rakenne	8
2	Hiilinielut ja niihin liittyvä ilmastopolitiikka	11
2.1	Hiilinielut	11
2.2	Ilmastopolitiikka ja hiilinielujen rooli siinä	15
3	Sidosryhmät	21
3.1	Stakeholder salience -teoria	24
4	Metodit ja aineisto	28
4.1	Sidosryhmäanalyysi ja sen toteuttaminen	28
4.2	Teorialähtöinen sisällönanalyysi	31
4.3	Aineisto	33
4.4	Luotettavuus ja toistettavuus	35
4.5	Avoimuus ja eettisyys	36
5	Analyysi	37
5.1	Valta	37
5.2	Legitimiteetti	43
5.3	Kiireellisyys	51
5.4	Sidosryhmien piirteiden voimakkuus	58
6	Johtopäätökset	66
6.1	Piilevät sidosryhmät	72
6.2	Odottavat sidosryhmät	72
6.3	Ehdottomat sidosryhmät	73
6.4	Pohdinta	73
6.5	Jatkotutkimus	75
	Lähteet	77
	Liitteet	85
	Aineistoluettelo	85

Kuviot

Kuvio 1. Sidosryhmät hiilinieluihin liittyvässä keskustelussa	23
Kuvio 2. Sidosryhmien piirteet	26
Kuvio 3. Sidosryhmäanalyysin vaiheet	31
Kuvio 4. Sidosryhmien merkittävyys	71

Taulukot

Taulukko 1. Aineiston rajaaminen teemoittain	37
Taulukko 2. Sidosryhmien piirteiden vahvuusasteikko (kohtuullinen, vahva, erittäin vahva)	61
Taulukko 3. Sidosryhmissä esiintyvät piirteet	68

1 Johdanto

Media toimii välineenä eri ryhmien ja yksilöiden näkemysten esiintuomisessa (Troise & Camilleri, 2021, s. 163). Median avulla eri toimijat saavat itselleen näkyvyyttä, ja pystyvät vaikuttamaan paitsi mielipiteidemme muodostamiseen, myös konkreettisesti esimerkiksi päätöksentekoon. Median artikkeleiden avulla voidaan tarkastella sidosryhmien vaikuttavuutta, ja esimerkiksi hiilinieluista käyty keskustelu vaikuttaa siihen, miten suhtaudumme asiaan, ja millaisena koemme sen (Lee ja muut, 2022, s. 1). Tämän vuoksi tarkastelen tässä tutkielmassa median artikkeleja hiilinieluihin liittyen. Tässä opinnäytetyössä luodaan uutta tietoa liittyen siihen, ketkä sidosryhmät median artikkeleissa esiintyvät, ja millä tavalla niiden vaikutus näkyy hiilinieluihin liittyvässä toiminnassa ja päätöksenteossa.

Hiilinieluilla tarkoitetaan sellaisia mekanismeja tai prosesseja, jotka sitovat ilmakehän hiilidioksidia (Dangel, 2016, s. 24). Hiilinieluja ovat esimerkiksi meret, kasvillisuus ja ilmakehä, joista meret sitovat itseensä eniten hiilidioksidia. Ilmastopoliittisesti mielenkiintoisemmassa asemassa ovat kuitenkin metsät, sillä niiden hiilinielujen määrään ja laatuun pystytään vaikuttamaan (Dangel, 2016, s. 25). Aihe sijoittuu hyvin yhteiskuntatieteelliselle kentälle, sillä hiilinieluja voidaan pitää yhtenä ilmastopoliittikan välineenä (Portin ja muut, 2013, s. 13–14). Ilmastopoliittikalla tarkoitetaan sellaisia toimia, joilla pyritään vähentämään kasvihuonekaasujen määrää ilmakehässä (Lintunen ja muut, 2016, s. 158). Sidosryhmillä on merkittävä rooli ilmastopoliittisia tekijöinä, ja niiden osallistuminen keskusteluun ja päätöksentekoon on erittäin tärkeää (Plank ja muut, 2021, luku 5). Osallistamalla sidosryhmiä toiminnan suunnitteluun, saavutetaan uutta tietoa, asiantuntemusta ja yhteistä etua tavoittelevia päätöksiä.

Hiilinieluista mediassa käytävä keskustelu on kasvanut viime vuosien aikana merkittävästi. Pelkästään jo Helsingin Sanomien verkkosivulta etsittäessä tulee hakusanalla ”hiilinielu” vuoden 2023 aikana 175 tulosta (Helsingin sanomat, haettu 13.11.2023). Koko vuodelta 2022 hakutuloksia on 139, ja vertailun vuoksi hain myös tiedot vuosilta 2020 ja 2018, joissa hakutuloksia oli 49 ja 33. Uutisoinnin lisääntymiseen

on todennäköisesti vaikuttanut ainakin vuonna 2019 säädetty energia- ja ilmastomuutosuunnitelma, jossa Suomen valtiolle luotiin ensimmäistä kertaa hiilineutraalisuuden tavoite ja siihen johtavat toimenpiteet (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2019, s. 11). Tämä jälkeen hiilinielut ovat nousseet uudella tavalla keskusteluihin, ja hiilinieluista on säädetty uudelleen vuonna 2022 säädettyssä ilmastolaissa (Ilmastolaki 423/2022).

Aineiston analysoimisessa hyödynnän Mitchellin ja muiden (1997) Stakeholder Salience -mallin mukaista sidosryhmäanalyysiä. Sidosryhmäanalyysin avulla pystytään tarkastelemaan artikkeleissa esiintyvien tahojen, eli sidosryhmien vaikutusvaltaa sekä reagoitua eri tilanteissa. Analyysissä tarkastellaan sidosryhmistä kolmea piirrettä, eli valtaa, legitimitettä sekä kiireellisyyttä. Mitchellin ja muiden (1997) mukaan nämä kolme piirrettä määrittävät ne sidosryhmät, joihin tulisi kiinnittää yhteiskunnallisesti suurempaa huomiota (Mitchell ja muut, 1997, s. 854).

Sidosryhmiksi voidaan määritellä sellaiset henkilöt tai tahot, joihin tietty organisaation toiminta vaikuttaa, ja jotka pystyvät itse vaikuttamaan siihen (Freeman, 2017, s. 5). Sidosryhmäanalyysin avulla pystytään selvittämään, mitkä sidosryhmät ovat toiminnan kannalta kriittisiä. Näihin sidosryhmiin kannattaa käyttää aikaa ja resursseja, sekä vastata näiden tarpeisiin ja vaatimuksiin. Tällaiset sidosryhmät omistavat Mitchellin ja muiden (1997) mukaan suuren merkittävyyden ja vaikutuksen (eng. salience), jolla tässä opinnäytetyössä tarkoitetaan sitä, kuinka tärkeitä sidosryhmät ovat yhteiskunnallisesti. Tällä viitataan esimerkiksi suuriin resursseihin, lainsäädäntövaltaan, ja toiminnan vaikutukseen muuhun yhteiskuntaan nähden. Nämä sidosryhmät tarvitsevat ja vaativat suurempaa huomiota yhteiskunnallisesti, verrattuna niihin sidosryhmiin, joiden yhteiskunnallinen vaikuttavuus on pienempi. Huomioimalla nämä kriittiset sidosryhmät, pystytään halutut tavoitteet saavuttamaan tehokkaammin ja vältetään esimerkiksi sellaisia konflikteja, joita sidosryhmien huomiotta jättäminen saattaisi aiheuttaa. Analyysin tuloksia voidaan hyödyntää esimerkiksi päätöksenteossa, riskienhallinnassa ja resurssien allokoinnissa (Mitchell ja muut, 1997).

Sidosryhmäanalyysiä on tutkittu ja hyödynnetty lukemattomissa tutkimuksissa, samoin kuin median vaikutusta erilaisten tutkimusten näkökulmasta. En ole kuitenkaan löytänyt aikaisempaa tutkimusta tällaisesta näkökulmasta, jonka olen tähän opinnäytetyöhön valinnut. Vaikka aiheesta olisikin tehty jo aiempaa tutkimusta, ovat sidosryhmäanalyysien tulokset yleensä aikasidonnaisia (Mitchell ja muut, 1997, s. 868). Sidosryhmien merkitys ja vaikuttavuus vaihtelee ympäristön muutoksen seurauksena, jolloin eri aikana tehdyt tutkimukset voivat antaa keskenään uusia tuloksia. Sidosryhmäteorioiden tavoitteena on se, että toiminnan kannalta tärkeät sidosryhmät ja näiden tarpeet huomioidaan (Freeman & McVea, 2001, s. 10). Keskeistä on sellaisten sidosryhmien suhteiden ja etujen hallinnointi, jotka johtavat pitkän aikavälin toiminnan kehittymiseen ja menestykseen. Sidosryhmät, jotka kokevat tulevansa kuulluiksi ja nähdyiksi, sitoutuvat myös paremmin toimintaan (Crane, 2020, luku 8).

Hyödynnän analyysissäni Helsingin Sanomien ja Yle Uutisten artikkeleita. Tutkimustoimisto Iro Research Oy:n teettämässä tutkimuksessa (2023) 76 % suomalaisista vastaajista äänesti painetut ja digitaaliset sanomalehdet luotetuiksi medioiksi, jonka takia olen valinnut ne aineistokseni. Epäluotettavimmiksi medioiksi oli tutkimuksessa koettu esimerkiksi erilaiset blogit, sosiaalinen media ja Google (Iro Research Oy, 2023). Tarkasteltavaksi aineistoksi valitsin artikkeleita Helsingin Sanomien ja Yle Uutisten sivuilta. Aineisto koostuu 28 artikkelista, ja tarkastelen niiden kautta viittä eri sidosryhmää: puolueita, maan- ja metsänomistajia, kaupunkeja, yrityksiä ja ympäristöliikkeitä. Teksteistä nousi esiin monia erilaisia sidosryhmiä, mutta valitsin näistä vaihtoehdoista viisi toisistaan poikkeavaa sidosryhmää, jotta saisin mahdollisimman laajan ja monipuolisen analyysin aikaiseksi. Valitsemani sidosryhmät ovat keskenään myös hyvin erilaisia yhteiskunnallisia toimijoita, joka tuo tutkimukseen useita näkökulmia.

Tutkimussuuntauksena hyödynnän laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Aineiston analysointitavaksi olen valinnut sidosryhmäanalyysin sekä teorialähtöisen sisällönanalyysin. Teorialähtöisessä sisällönanalyysissä analyysin muodostus perustuu jo

olemassa olevaan malliin tai teoriaan (Tuomi & Sarajärvi, 2017, s. 235). Laadullisissa tutkimuksissa analysointimenetelmät perustuvat yleensä juuri sisällönanalyysiin, jossa analysoidaan nähtyjä, kuultuja tai kirjoitettuja aineistoja. Menetelmän avulla valittua aineistoa voidaan analysoida objektiivisesti. Pyrkimyksenä on tutkittavan asian kuvaaminen yleisessä ja tiivistetyssä muodossa (Tuomi & Sarajärvi, 2017, s. 212).

1.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, mitkä sidosryhmät ovat vaikuttavimpia ja merkittävimpiä median hiilinielukeskusteluissa. Tavoitteena on tarkastella aineistossa esiintyviä sidosryhmiä ja niiden piirteitä, ja määritellä artikkelien ja hiilinielujen kannalta oleelliset sidosryhmät. Aineiston analysoinnissa hyödynnän Robert Mitchellin ja muiden (1997) stakeholder salience -analyysimenetelmää. Tieteen ja tutkimuksen perimmäisenä tavoitteena on luoda uutta tietoa (Lötjönen, 1999, luku 6). Tämä tutkimus onnistuessaan tuottaa tärkeää tietoa siitä, millainen merkitys eri sidosryhmillä on Suomen hiilinieluihin liittyen. Parhaimmassa tapauksessa sidosryhmäanalyysin avulla tuodaan esiin sidosryhmien vaikuttavuuden konkreettisia keinoja teksteissä, ja luodaan ymmärrystä myös siihen, minkä takia sidosryhmät toimivat tietyllä tavalla. Toivon, että tämä opinnäytetyö avaa selkeällä tavalla stakeholder salience -teoriaa siitä tietämättömille, ja tutkimus lisää tietoa sidosryhmien merkityksestä hiilinieluihin liittyen.

Tutkimuksen tutkimuskysymykset ovat:

1. Mitkä sidosryhmät nousevat aineistosta esiin merkittävimpinä mediakeskustelun osapuolina sidosryhmäteorian näkökulmasta? Miten tämä näkyy aineistossa?
2. Mihin kategorioihin sidosryhmät jakautuvat niiden merkittävyyden perusteella?

1.2 Tutkimuksen rakenne

Tutkimus rakentuu kokonaisuudessaan seitsemän pääotsikon mukaisesti. Nämä otsikot sisältävät johdannon, teoriaosuuden, metodiosuuden, analyysin, johtopäätökset sekä ehdotukset jatkotutkimusaiheista. Tutkimuksen rakenne on pyritty kokoamaan loogisella

ja selkeällä tavalla, jolloin tutkimuksen lukeminen ja ymmärtäminen olisi helpompaa. Johdantoluvussa esitetään yleisellä tasolla tutkimuksen konteksti ja tärkeimmät käsitteet. Tässä osuudessa kuvaillaan myös tutkimuksen tarkoitus, ja esitetään valitut tutkimuskysymykset. Ensimmäinen teorialuku käsittelee hiilinieluja ja niihin liittyvää ilmastopolitiikkaa. Teoriaosuudessa määritellään hiilinielujen ja ilmastopolitiikan käsitteet, ja niiden suhde toisiinsa. Tavoitteena on myös luoda yhteyttä median hiilinielukeskustelujen ja ilmastopolitiikan välillä. Teoriaosuudessa kuvaillaan myös hiilinielujen tämänhetkistä tilannetta Suomessa, sekä lähihistorian kehityskulkua kohti nykyistä tilannetta. Tämän teoriaosuuden lopussa nostetaan esiin myös hiilinieluihin liittyvää kritiikkiä.

Toinen teorialuku käsittelee sidosryhmiin liittyvää teoriaa. Aluksi määritetään sidosryhmien käsite, jonka jälkeen niitä käsitellään yleisellä tasolla. Teoriaosuudessa kerrotaan kattavasti siitä, mihin sidosryhmäteoriaa voidaan hyödyntää, ja mikä sen merkitys on hiilinieluihin liittyvässä keskustelussa. Tämän jälkeen avataan tarkemmin Mitchellin ja muiden (1997) stakeholder salience -teoriaa, ja kuvaillaan sen sopivuutta tarkasteltavaan aiheeseen. Metodiosuudessa avataan valitsemiani analyysitapoja, aineistoa sekä tieteellisen tutkimuksen tunnusmerkkejä. Tutkimuksessa hyödynnetään sidosryhmäanalyysiä sekä teorialähtöistä sisällönanalyysiä. Näiden tutkimusmenetelmien valinta perustellaan, sekä avataan niiden käyttötarkoitusta yksityiskohtaisemmin. Aineisto-osuudessa kuvaillaan valittua aineistoa, ja syitä aineiston valinnan takana. Luvussa esitetään yksityiskohtaisesti vaiheet, joiden kautta aineistoa on rajattu. Tieteellisen tutkimuksen tunnusmerkeistä on luvussa käsitelty luotettavuutta, toistettavuutta, avoimuutta ja eettisyyttä. Nämä termit on selitetty, ja niiden näkymistä tässä opinnäytetyössä on perusteltu.

Analyysiosuus käsittää aineiston analysoimisen sitaattien avulla. Aineistosta pyritään löytämään stakeholder salience -teorian mukaisesti vallan, legitimitetin ja kiireellisyyden piirteitä, sekä kategorisoimaan sidosryhmät niiden perusteella. Analyysi on jaettu neljään osaan, joista kolmessa ensimmäisessä tarkastellaan yksitellen jokaista

piirrettä, ja viimeisessä osassa syvennyttään kategorisointiin. Sitaattien avulla pystytään nostamaan tekstistä suoraan sellaisia kohtia, joista sidosryhmien vaikuttavuus, eli yhteiskunnallisen roolin merkitys, nousee esiin. Johtopäätöksissä analyysiosuuden tärkeimmät havainnot tiivistetään taulukkoon, jotta tuloksia olisi helppo tarkastella. Johtopäätöksissä tuodaan esiin myös sidosryhmien jakaantuminen eri kategorioihin, jotka analysoitiin edellisessä luvussa. Nämä tulokset esitetään kuvaajassa johtopäätösosituksen lopussa. Tässä luvussa pyritään mahdollisimman hyvin vastaamaan tutkimuskysymyksiin, ja arvioidaan tulosten merkitystä. Viimeisessä luvussa käsitellään mahdollisia jatkotutkimuksia sekä tulevaisuutta. Tärkeimmät jatkotutkimusideat liittyvät sidosryhmäanalyysin laajentamiseen, esimerkiksi artikkelien sekä sidosryhmien määrän lisäämisellä.

2 Hiilinielut ja niihin liittyvä ilmastopolitiikka

2.1 Hiilinielut

Hiilinielut ovat merkittävässä osassa tätä opinnäytetyötä, sillä niihin liittyviä keskusteluja käytetään sidosryhmäanalyysin pohjalla. Olisin voinut valita analyysin pohjalle keskusteluja mistä tahansa aiheesta, mutta valitsin tämän aiheen sen ajankohtaisuuden takia. Viimeisten vuosien aikana hiilinieluihin liittyen on tehty useampia lakeja, esimerkiksi Ilmastolaki vuonna 2022 ja European Climate Law vuonna 2021. Suomen maankäyttösektori kääntyi myös vuoden 2021 aikana päästölähteeksi, joka vaikutti merkittävästi Suomen kokonaispäästöihin ja hiilinielujen asemaan.

Kaikkein merkittävimpänä syynä juuri näiden artikkeleiden valintaan oli kuitenkin se, kuinka paljon uutisointia hiilinieluihin liittyen on mediassa esillä. Hiilinieluja käsittelevien artikkelien määrä on kasvanut merkittävästi lähivuosien aikana, ja artikkeleissa tuodaan esiin eri tahojen mielipiteitä ja kantoja asiaan liittyen. Artikkeleissa esiin tulevilla sidosryhmillä on merkittävä painoarvo siihen, mitä asioita he nostavat esiin hiilinieluihin liittyen ja mitkä heidän mielipiteensä niistä ovat. Nämä näkökulmat vaikuttavat siten myös lukijoiden mielipiteisiin (Lee ja muut, 2022, s. 1). Hiilen sitomiseen ja hiilinieluihin liittyvä keskustelu on suhteellisen uutta (Hu ja muut, 2022, s. 1). Hiilen sitomiseen ja hiilinieluihin liittyvät julkaisut ovat lisääntyneet lähivuosien aikana. Hiilinieluista puhutaan enemmän kuin aiemmin, ja niihin liittyvä tutkimus on lisääntynyt (Hu ja muut, 2022, s. 1).

Sidosryhmillä on toisistaan poikkeavia näkemyksiä ja tulokulmia hiilinieluihin liittyen. Sidosryhmien motiivit vaikuttavat heidän käytökseensä, ja tämä heijastuu myös median artikkeleihin (Bridoux & Stoelhorst, 2014, s. 111). Sidosryhmät haluavat vaikuttaa hiilinieluihin niin, että he itse hyötyvät muutoksista. Esimerkiksi metsätaloudessa hiilinieluihin liittyy huoli omasta toimeentulosta, jos taloudellisia kannustimia hiilinielujen lisäämiseksi ei tehdä. Yrityksillä taas halu vaikuttaa hiilinieluihin liittyä esimerkiksi tämänhetkisten ilmastorajoitteiden epämääräisyyteen. Yritysten on vaikea

tehdä suuria investointeja esimerkiksi uusiutuvaan energiaan, kun energiapolitiittiset linjaukset siihen liittyen puuttuvat (Binkley ja muut, 2002, s. 65–66). Sidosryhmien tavoitteet, intressit ja huolenaiheet tulevat esiin hiilinieluja koskevien artikkelien taustalta.

Hiilinielulla tarkoitetaan sellaisia mekanismeja ja prosesseja, jotka sitovat ilmakehän hiilidioksidia (Li ja muut, 2020, s. 8740). Hiilidioksidi (CO_2) on merkittävin kasvihuonekaasu, sillä sen osuus ilmakehässä on suurempi verrattuna muihin ihmisen aiheuttamiin kasvihuonekaasuihin, kuten metaaniin (CH_4) ja otsoniin (O_3) (Mikhaylov ja muut, 2020, s. 2900). Kasvihuonekaasut ovat tärkeitä maapallon elinkelpoisuuden takia, sillä ne päästävät auringon lämpösäteet lävitseen, mutta estävät niitä kimpoamista takaisin avaruuteen. Liiallinen määrä kasvihuonekaasuja taas aiheuttaa maapallon yllilämpenemisen, joka johtaa ilmastonmuutokseen (Yoro & Daramola, 2020, s. 4).

Hiilinielut sitovat ilmakehän hiilidioksidia enemmän kuin ne vapauttavat sitä (Yliluoma, 2019, s. 6). Hiilinielut toimivat hiilivarastoina, ja näihin kuuluvat esimerkiksi meret, metsät ja suot. Metsät muodostavat Suomen merkittävimmän hiilinielun, ja niiden laatuun ja määrään pystytään helpoiten vaikuttamaan. Jos Suomi aikoo pysyä kansainvälisten ilmastopöimusten tavoitteessa rajoittaa ilmaston lämpeneminen 1,5 asteeseen, on Suomen kasvatettava hiilinieluja merkittävästi. Yliluoman (2019) mukaan Suomen tulisi seuraavan 15 vuoden aikana saavuttaa hiilineutraalisuus, jos tavoitteissa aiotaan pysyä (Yliluoma, 2019, s. 12). Hiilineutraalisuudella tarkoitetaan tilannetta, jossa hiilidioksidin tuotanto on yhtä suuri kuin sen sitomisen osuus kokonaispäästöistä (Koljonen ja muut, 2020, s. 11).

Hiilinielut ovat merkittävä tekijä ilmastonmuutoksen hidastamisessa, ja niiden väheneminen ja päästöjen lisääntyminen ilmakehässä on yksi syy ilmastonmuutoksen kiihtymiseen (Saksa, 2020, s. 26). IPCC:n eli (*Intergovernmental Panel on Climate Change*) mukaan noin puolet ihmisten aiheuttamasta hiilidioksidista on aiemmin päätenyt kasvillisuuden, kuten metsien, maaperän ja valtamerien hiilinieluihin. Tämä on kuitenkin

muuttunut, sillä nopeasti kasvavien päästöjen takia luonnollisten hiilinielujen kyky sitoa hiiltä heikkenee (IPCC, n.d., luku 5).

Suomen hiilinielut ovat vähentyneet verrattuna aikaisempiin vuosiin (Luonnonvarakeskus, 2023). Maankäyttösektori, johon kuuluu esimerkiksi maankäyttö ja metsätalous, aiheutti vuonna 2021 enemmän päästöjä kuin sitoi niitä. Se on toiminut Suomessa aiemmin merkittävänä nettohiilinieluna. Vuonna 2021 maankäyttösektorin nettopäästöiksi muodostui 0,49 miljoonaa tonnia CO₂-ekv, joka oli ensimmäinen kerta, kun sektori toimi itse päästölähteenä. Nettopäästöillä tarkoitetaan bruttopäästöjä, joista on vähennetty hiilinielujen sitomat päästöt. Myös metsämaan hiilinielut vähenivät vuonna 2021. Vielä vuonna 2020 hiilinielut olivat suuremmat ja päästöjen määrä oli -9,11 miljoonaa tonnia CO₂-ekv. Lyhenteellä CO₂-ekv tarkoitetaan hiilidioksidiekvivalenttia, jossa eri kasvihuonekaasujen päästövaikutukset on yhteismitoitettu. Tämä helpottaa päästöjen ymmärtämistä sekä tilastointia (Luonnonvarakeskus, 2023).

Hiilinielujen väheneminen vuonna 2021 johtui suurimmaksi osaksi metsien korkeista hakkuumääristä ja puustojen vähäisestä kasvusta. Koska metsät muodostavat Suomen merkittävimmän hiilinielun, on vuoden 2021 kaltainen kehityssuunta huono Suomen päästötavoitteiden kannalta (Luonnonvarakeskus, 2023). Suomen kokonaispäästöt vuonna 2021 olivat 48,86 miljoonaa tonnia CO₂-ekv. Tämä on yli 10 miljoonaa tonnia enemmän kuin edellisenä vuonna (Tilastokeskus, 2023). EU:n tavoitteiden mukaisesti Suomen maankäyttösektorin tulisi saavuttaa -17,8 miljoonan tonnin CO₂-ekv hiilinielu vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaisi hieman alle kaksinkertaista nielua vuoteen 2020 verrattuna (Maa- ja metsätalousministeriö, 2022, s. 44). CCPI:n (*Climate Change Performace Index*) ilmastonmuutosindeksin mukaan Suomen ilmastotoimet eivät ole riittävät, eivätkä pysty saavuttamaan hiilineutraalisuutta lähitulevaisuudessa. Suomen tulisi vahvistaa hiilinieluja, mutta varoa perustamasta koko ilmastopolitiikkaa pelkkien metsien hiilinielujen varaan. Indeksissä myös kritisoidaan Suomen uutta hallitusta kunnianhimottomasta ilmastopolitiikasta (CCPI, 2023).

Hiilinielujen mittauksissa tulee kuitenkin ottaa huomioon, ettei uuden ilmastolain vaikutuksia ole vielä kunnolla nähtävissä. Uusi ilmastolaki tuli voimaan kesällä 2022, ja siinä säädettiin hiilinielujen lisäämisestä ja vahvistamisesta. Laissa merkittävää oli myös hiilineutraalisuustavoitteen kirjaaminen vuodelle 2035, jonka vuoksi päästöjä on vähennettävä ja hiilinieluja lisättävä merkittävästi. Lain soveltamisalaksi on kuitenkin kirjattu vain valtion viranomaisten tehtävät ilmastonmuutoksen parissa, eikä suoraan rajoitettu esimerkiksi yritysten toimintaa. Lain vaikuttavuutta pystytään todennäköisesti paremmin tarkastelemaan vasta parin vuoden kuluttua.

Joulukuussa 2023 järjestetyssä Dubain ilmastokokouksessa (COP28) tehtiin merkittävä päätös fossiilisiin polttoaineisiin liittyen (United Nations, 2023) Kokouksen maat sopivat yhdessä ”siirtymisestä pois” fossiilisten polttoaineiden käytöstä. Sopimuksen mukaisesti päästöjen tulisi myös vuoteen 2050 mennessä olla tasapainossa hiilinielujen kanssa, eli hiilineutraalisuus ja nettonolla tulisi olla saavutettuina. Nettonolla ei viittaa vain hiilidioksidin sitomiseen, vaan kaikkien kasvihuonekaasujen sidontaan. Tämä vaatisi merkittäviä muutoksia päästöjen vähentämisessä ja hiilinielujen määrän lisäämisessä. Konkreettiset keinot tavoitteiden saavuttamiseen ovat kuitenkin vielä epäselviä (United Nations, 2023).

Hiilinieluja kohtaan on esitetty myös kritiikkiä, eivätkä kaikki pidä sitä ratkaisuna Suomen päästöongelmiin. Tietokirjailija Juha Kuisman (2019, s. 23) mukaan Suomen metsien erilaisia vaiheita ja hoitoa ei oteta kunnolla mukaan hiilinielujen arvioinneissa. Eri ikäiset metsät ja niiden kunto vaikuttavat merkittävästi siihen, kuinka paljon ne pystyvät sitomaan hiilidioksidia. Nuoret hyväkuntoiset metsät sitovat merkittävästi enemmän hiilidioksidia, kuin vanhat ja huonokuntoiset metsät. Vanhat metsät toimivat usein jopa päästölähteinä, siinä missä uudet metsät sitovat itseensä päästöjä. Kuisman mielestä Suomen ilmastopolitiikassa tulisi painottaa enemmän fossiilisista polttoaineista luopumista, kuin hiilinielujen lisäämistä (Kuisma, 2019, s. 23).

Monissa hiilensidonnassa käsittelevissä laskelmissa ei ole otettu huomioon metsien hoidon ja metsän tuhoutumisen vaikutuksia (Kuisma, 2019, s. 23). Metsien hoito on tarpeellista, mutta se saattaa vaikuttaa hiilen sitomiseen myös negatiivisesti. Ilmaston lämpenemisestä ja metsäpaloista seuraa metsien tuhoutumista, jota ei ole yleensä otettu huomioon laskelmia tehtäessä. Metsät nostetaan usein hiilinielukeskusteluissa esiin, sillä niiden potentiaaliin hiilen sidonnassa pystytään vaikuttamaan konkreettisesti (Dangel, 2016, s. 25). Ilmakehän ja merien hiilinieluihin on vaikea puuttua, mutta usein maaperän merkitys hiilinieluna unohtuu. IPCC ei huomioi riittävästi maaperän mahdollisuuksia edes omissa maankäytön erikoisraporteissaan (Kuisma, 2019, s. 24–26).

2.2 Ilmastopoliittika ja hiilinielujen rooli siinä

Ilmastopoliittikalla tarkoitetaan sellaisia toimia, joiden avulla pyritään vähentämään kasvihuonekaasujen määrää ilmakehässä (Lintunen ja muut, 2016, s. 158). Ilmastopoliittiset toimet hillitsevät ilmastonmuutosta ja edistävät siihen sopeutumista. Ilmastopoliittisissa sopimuksissa on edistetty kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä esimerkiksi erinäisten kannustimien ansiosta. Tällaisiksi kannustimiksi voidaan lukea energiantuotantoon liittyvien tuki- ja verojärjestelmien kehittäminen, päästökauppa ja päästövähennystavoitteet. Ne vaikuttavat osaltaan kulutukseen ja teollisuuteen, sekä vähentävät päästöjä (Lintunen ja muut, 2016, s. 157). Tässä opinnäytetyössä keskeisenä ilmastopoliittikan keinona toimivat hiilinielut. Ilmastopoliittikkaa ja sen toimimismenetelmiä on tärkeä ymmärtää, jotta voidaan ymmärtää paremmin hiilinielujen asemaa. Poliittiset ideologiat, sääntelykehykset ja lähestymistavat vaikuttavat tutkitusti sidosryhmien käyttäytymiseen (Maldonado-Bautista ja muut, 2023, luku 1). Nämä heijastuvat sitä kautta myös median artikkeleihin.

Ensimmäinen ilmastokonferenssi järjestettiin vuonna 1979 Genevessä, ja siellä päätettiin ennakoita ja ehkäistä ihmisen aiheuttamia muutoksia ympäristössä (WMO, 1979, s. 2). Tämän jälkeen ilmastokonferensseja ja -kokouksia on järjestetty lukuisia, josta olen nostanut esiin merkittävimpiä. Vuonna 1992 järjestettiin ympäristökokous Rio de Janeirossa, johon osallistui päättäjiä ja tiedemiehiä 179 valtiosta. Ympäristökokouksessa

tuotiin esille kuinka sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristötekijät ovat riippuvaisia toisistaan. Tarkoituksena oli tuottaa laaja suunnitelma kansainväliselle ympäristötoiminnalle. Tällöin perustettiin myös YK:n ilmastosopimus UNFCCC (*United Nations Framework Convention on Climate Change*) (United Nations, 1993, s. 2).

Kioton pöytäkirja hyväksyttiin vuonna 1997. Se oli ensimmäinen laillisesti sitova sopimus kasvihuonekaasujen vähentämiseen liittyen. (United Nations, 1997, s. 1). Pariisiin ilmastosopimus vuonna 2015 oli käännteentekevä, sillä se oli ensimmäinen aidosti kansainvälinen sopimus (United Nations, 2015). Pariisin ilmastosopimuksessa linjattiin kasvihuonekaasujen vähentämisestä siten, että ilmaston lämpeneminen pysyy alle 2°C. Ilmastosopimus on ratifioitu lähes kaikissa maailman valtioissa. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma julkaistiin vuonna 2019 (Eurooppa-neuvosto, 2024). Tärkein linjaus oli EU-maiden tavoite hiilineutraaliudesta vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteet siirrettiin lakiin EU:n 55-valmiuspaketin kautta, jonka avulla lainsäädäntö pystytään mukauttamaan kaikkiin jäsenvaltioihin. Lainsäädäntö astui voimaan heinäkuussa 2021 (Eurooppa-neuvosto, 2024).

Hiilinielujen säilömistä ja talteenottoa (CCS) alettiin tutkimaan keinona vähentää hiilidioksidipäästöjä 90-luvulla. (Ma ja muut, 2022, s. 35). Kuuluisiksi ja laajan yleisön tietoisuuteen nousivat vuonna 1996 Norjan Sleipner-projekti, ja vuonna 2000 alkanut IEA:n Weyburn-projekti. Sleipner-projektissa hiilidioksidia ruiskutettiin syväälle meren pohjaan, ja vuosien aikana varastoitu hiilidioksidi on ylittänyt 20 miljoonan tonnin määrän. Weyburn-projektissa hyödynnettiin samaa menetelmää kuin Sleipnerissä, mutta se on saanut vielä parempia tuloksia vuosien varrella. Näitä ennen Yhdysvallat ja Kanada ovat kuitenkin tehneet omia tutkimuksiaan esimerkiksi tehostettuun öljyntuotantoon liittyen jo 1960-luvulta alkaen (Ma ja muut, 2022, s. 35).

Kasvillisuudelle tai metsille ei ole kuitenkaan luotu sellaisia rajoitteita tai kannustimia, joilla olisi vaikutusta hiilinielujen määrään tai laatuun (Lintunen ja muut, 2016, s. 157). Nykyiset kansainväliset ilmastolainsäädännöt ovat selvästi painottuneet etenkin

päästöjen vähentämisen keinoihin. Kasvihuonekaasujen määrään voidaan vaikuttaa vähentämällä päästöjen tuotantoa ja sitomalla olemassa olevia päästöjä esimerkiksi metsien biomassaan. Lintunen ja muut (2016) ehdottavat artikkelissaan muutoksia ilmastopolitiikkaan, jotka voisivat turvata hiilinielujen aseman päästöjen vähentämisessä.

Metsänomistajien ohjauskeinot tulisi kohdentaa hiilinielujen kasvattamiseen esimerkiksi korvausten avulla (mm. Lintunen ja muut, 2016, s. 158; Lehtonen ja muut, 2022, s. 16). Hiilen sitomisesta voisi maksaa metsänomistajille korvausta sen mukaan, kuinka paljon hiiltä metsien biomassaan sitoutuu. Hakkuiden yhteydessä korvaus maksettaisiin takaisin, ja hyväksyttäisiin vasta kun sekä puu että hakkuujäte olisi viety uusiokäyttöön. Siten pystyttäisiin huolehtimaan myös siitä, ettei turhaa jätettä syntyisi. Tämänkaltaisen ilmastopolitiikka todennäköisesti johtaisi siihen, että metsänomistajat valikoisivat myös puun ostajat tarkemmin. Korvausten täytyisi kuitenkin olla tarpeeksi suuret, jotta ne kannustaisivat hakkuiden lykkäämiseen. Liian vähäiset korvaukset eivät kannusta vastuullisempaan metsienhoitoon, ja aiheuttavat lisäksi taloudellista ahdinkoa (Lehtonen ja muut, 2022, s. 70). Ilmastopoliittisia ohjauskeinoja voisi kohdistaa myös puun käyttäjille, jotta voitaisiin maksimoida pitkäkestoiset hiilivarastot puutuotteissa (Lintunen ja muut, 2016, s. 160).

Koska selviä kannustimia metsä- tai puuteollisuudelle ei ole luotu päästöjen vähentämiseksi, on hiilinielujen asema jätetty monilta osin hyödyntämättä (Lintunen ja muut, 2016, s. 157). Metsätalouden toimijat todennäköisesti muuttaisivat tuotantoaan vähemmän saastuttavaksi, jos heille tarjottaisiin siihen joku kannustin. Ilmastolinjauksissa on sitouduttu noudattamaan hiilinielupolitiikkaa, joka sisältää toimia hiilinielujen lisäämiseen ja suojelemiseen. Konkreettiset toimenpiteet, rajoitteet ja ohjauskeinot kuitenkin puuttuvat. Ohjauskeinot ovat edellytyksenä sille, että maa- ja metsätaloudessa pystytään kasvattamaan hiilinieluja (Lehtonen ja muut, 2022, s. 71).

CCPI:n (Climate Change Performance Index) tarkastelussa Suomen todetaan olevan kaukana tavoitteestaan saavuttaa hiilineutraalisuus vuonna 2035 (CCPI, 2023). Suomen

ilmastopoliitiikka on vahvasti tukeutunut metsiin ja niiden hiilinieluihin, mutta metsien hiilinielut ovat vähentyneet. Tähän ei ole kuitenkaan reagoitu tarvittavan vakavasti ilmastopoliittisilla keinoilla. Euroopan unionin lainsäädännössä ja Suomen omassa lainsäädännössä on huomioitu hiilinielujen asema ilmastonmuutoksen hidastamisessa. (European Climate Law 2021; Ilmastolaki 423/2022). Hiilinieluja pidetään kummassakin merkittävänä keinona vähentää päästöjä, ja niitä pyritään lisäämään ja vahvistamaan.

Lintunen ja muut (2016) esittävät pitkäkestoisten hiilivarastojen kehittämistä. Pitkäkestoiselle hiilivarastolla tarkoitetaan esimerkiksi sellaisia puutuotteita, jotka ovat kooltaan suuria ja pitkäikäisiä. Esimerkiksi rakennuksissa puuelementit voivat olla suuria, ja sitovat siten itseensä paljon hiiltä. Rakennukset myös sitovat hiiltä muutamista vuosikymmenistä jopa satojen vuosien ajan. Parhaimmassa tapauksessa ilmastopoliittisilla keinoilla pystyttäisiin panostamaan metsien kasvuun ja puuston laatuun. Hiilinielut pystyttäisiin määrittämään ja laskemaan paremmin, ja metsän kiertoaika pystyttäisiin pidentämään. Ilmastopoliitikassa pystyttäisiin paremmin huomioimaan myös hiilinielut osana päästöjen vähentämistä. Tällaiset ilmastopoliittiset keinot toimisivat nykyisten ilmastopoliittisten ohjauskeinojen puutteiden korjaajana (Lintunen ja muut, 2016, s. 163).

Joulukuussa 2023 järjestetyssä Dubain ilmastokokouksessa (COP28) tehtiin merkittävä päätös fossiilisiin polttoaineisiin liittyen (United Nations, 2023). Kokouksen maat sopivat yhdessä ”siirtymisestä pois” fossiilisten polttoaineiden käytöstä. Sopimuksen mukaisesti päästöjen tulisi myös vuoteen 2050 mennessä olla tasapainossa hiilinielujen kanssa, eli hiilineutraalisuus ja nettonolla tulisi olla saavutettuina. Nettonolla ei viittaa vain hiilidioksidin sitomiseen, vaan kaikkien kasvihuonekaasujen sidontaan. Tämä vaatisi merkittäviä muutoksia päästöjen vähentämisessä ja hiilinielujen määrän lisäämisessä. Konkreettiset keinot tavoitteiden saavuttamiseen ovat kuitenkin vielä epäselviä (United Nations, 2023).

Hiilinielujen mittauksissa tulee kuitenkin ottaa huomioon, ettei uuden ilmastolain vaikutuksia ole vielä kunnolla nähtävissä. Uusi ilmastolaki tuli voimaan kesällä 2022, ja siinä säädettiin hiilinielujen lisäämisestä ja vahvistamisesta (Ilmastolaki 423/2022). Laissa merkittävää oli myös hiilineutraalisuustavoitteen kirjaaminen vuodelle 2035, jonka vuoksi päästöjä on vähennettävä, ja hiilinieluja lisättävä merkittävästi. Lain soveltamisalaksi on kirjattu vain valtion viranomaisten tehtävät ilmastonmuutoksen parissa, eikä suoraan rajoitettu esimerkiksi yritysten toimintaa (Ilmastolaki 423/2022). Lain vaikuttavuutta pystytään todennäköisesti paremmin tarkastelemaan vasta parin vuoden kuluttua.

Sellainen ilmastopolitiikka, joka nojaa vain metsien hiilinieluihin, voi olla hyvin haitallinen ympäristölle (Vian ja muut, 2023, luku 6). Metsät ovat tärkeitä monimuotoisuuden ylläpitämisessä, ja toimivat elinympäristönä monille lajeille. Tällaisessa hiilikeskeisessä ajattelutavassa on se mahdollisuus, että se ei ota muita metsätoimintoja huomioon. Monimuotoisuuden lisäksi metsät ovat tärkeitä esimerkiksi eroosion estämisessä, ilman puhdistuksessa ja vedenkierron säätelyssä. Nämä tulisi huomioida ilmastopolitiikassa metsien hiilinieluja käsiteltäessä. Näitä ei myöskään tulisi vaarantaa pelkän hiilinielusta saatavan hyödyn vuoksi (Vian ja muut, 2023, luku 3).

Hiilinieluja ja niiden merkitystä ilmastopolitiikassa kritisoidaan myös sen takia, että ne voivat sitoa ainoastaan tietyn määrän hiilidioksidia (Zhu ja muut, 2018, s. 1). Esimerkiksi metsien hiilen sitomiskyky on rajallinen. Tämä herättää kysymyksiä siitä, pitäisikö ilmastopolitiikassa ensisijaisesti pyrkiä vähentämään päästöjä, ja sitten vasta kompensoida niitä. Suomen kansallisessa ilmasto- ja energiastrategiassa (2022) kuvattiin hiilineutraalin Suomen tavoitteita siten, että hiilinielut olisivat yhtä suuret kuin aiheutetut päästöt. Tämä kuitenkin vaatisi merkittävän määrän uusia hiilinieluja, ellei päästöjä leikattaisi ennen sitä (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2022, s. 12). Nykyisiä ilmastotavoitteita hiilinielujen osalta tai esimerkiksi 1,5 asteen lämpenemisen osalta voidaan pitää erittäin kunnianhimoisina. Kuisman (2019) mukaan tavoitteet ovat kohtuullisen mahdottomia nykyisiin toimenpiteisiin verrattaessa. Puheiden ja tekojen

eripuraisuus onkin yksi kritiikin aihe. Ilmastoaiheista puhutaan paljon, mutta konkreettiset toimenpiteet ja menetelmät puuttuvat tavoitteiden saavuttamiseksi. (Kuisma, 2019, s. 25).

3 Sidosryhmät

Sidosryhmiä ovat ne henkilöt, joihin tietty organisaation toiminta vaikuttaa, ja jotka pystyvät itse vaikuttamaan siihen (Freeman, 2017, s. 5). Sidosryhmien tarkastelu osana hiilinieluihin liittyvää keskustelua on hyvin tärkeää. On tärkeä ymmärtää, että eri toimijat vaikuttavat yhteiskunnallisesti toisiinsa koko ajan (Freeman, 2017, s. 3). Esimerkiksi kansalaisaloitteella voidaan vaikuttaa päätöksentekoon, joka taas vaikuttaa yhteiskunnan eri toimijoihin. Koska sidosryhmät vaikuttavat jo toisiinsa, on vain järkevä tutkia ja hyödyntää näitä suhteita ja vuorovaikutusta sidosryhmien välillä. Kaikki sidosryhmät tulisi ottaa mukaan päätöksentekoon yhteisten intressien saavuttamiseksi. Arvonluontia tulisi tehdä kaikkien sidosryhmien kesken, sillä sen avulla saavutetaan tyytyväisyyttä ja parempia ja kattavampia päätöksiä (Freeman, 2017, s. 3–4).

Sidosryhmien tarkastelu on siis tärkeää myös hiilinieluihin liittyvässä keskustelussa, sillä yhteiskunnallinen tarve hiilinielujen kehittämiseen liittyen koskee kaikkia keskusteluista ilmeneviä sidosryhmiä. Myös median artikkeleissa esiin tulevat sidosryhmät pyrkivät vaikuttamaan hiilinieluihin liittyvään päätöksentekoon ja toimintaan omilla mielipiteillään (Lee ja muut, 2022, s. 1). Päättäjien ja myös median lukijoiden on kuitenkin tärkeää käsittää tekstiin piilotettuja intressejä ja niiden painoarvoa hiilinieluihin liittyen.

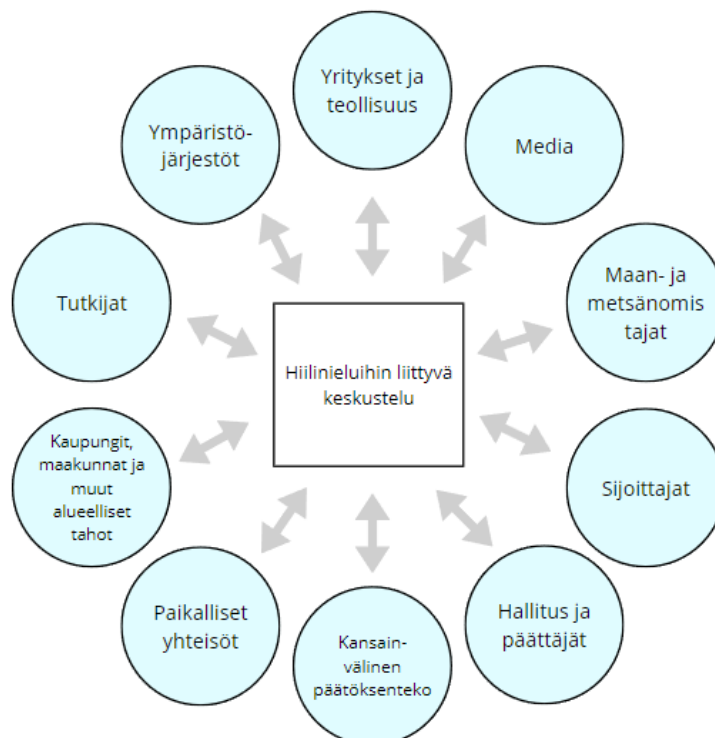
Sidosryhmäteorian kehittämisen taustalla vaikutti vahvasti etenkin liiketoimintaelämän muutos yritysmaailmassa, jossa aikaisemmat johtamisteorialat painottuivat omistajien varallisuuden maksimoimiseen (Freeman, 2010, s. 3–8). Aikaisemmin tärkeimpinä toimijoina pidettiin yritysten omistajia ja osakkeenomistajia, ja näiden ryhmien tarpeet ja mielipiteet olivat tärkeimpiä. Tämä ajatus muuttui sidosryhmäteoriassa, jossa huomioitiin toiminnan muut sidosryhmät, kuten asiakkaat, työntekijät, organisaatiot ja yhteisöt (Crane, 2020, luku 1). Painotus tarpeiden ja mielipiteiden huomioimisesta siirtyi siis omistajista useisiin eri sidosryhmiin. Perinteiset johtamisteorialat eivät myöskään vastanneet niihin puutteisiin, joka liittyivät esimerkiksi yhteiskunnallisiin ja sosiaalisiin

tarpeisiin (Freeman, 2010, s. 40). Sidosryhmät alkoivat vaatimaan tarpeidensa huomioimista, jolloin syntyi myös tarve vastata näihin (Freeman & McVea, 2001, s. 7). Robert Edward Freeman esitti oman sidosryhmäteoriansa vuonna 1984 (Kivits & Sawang, 2021, s. 1). Häntä pidetään sidosryhmäteorian kehittäjänä, vaikkei hän ollut ensimmäinen, joka tunnusti tällaisen ajattelutavan. Freemanin teorian jälkeen kiinnostus sidosryhmiä ja niiden tutkimusta kohtaan on kasvanut. Jokaisella sidosryhmällä on tärkeä rooli organisaation toiminnassa ja tavoitteiden saavuttamisessa (Freeman, 2010, s. 25).

Yleisesti eri sidosryhmäteorioiden tavoitteena on hyödyntää vuorovaikutusta toiminnan suorituskyvyn parantamiseen, huomioimalla ja tyydyttämällä sidosryhmien tarpeet (Freeman & McVea, 2001, s. 10). Huolehtimalla sidosryhmien tarpeiden, intressien ja toiveiden toteutumisesta, pystytään varmistamaan toiminnan pitkän aikavälin menestyminen. Hiilinieluihin verrattaessa tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi parempia ja kattavampia päätöksiä ilmaston ja hiilinielujen aseman parantamisessa, ja kaikkien osapuolten kuuntelemista ja osallistamista. Silloin, kun sidosryhmät kokevat tulevansa kuulluiksi ja arvostetuiksi, pitävät he toimintaa luotettavana ja sitoutuvat siihen (Crane, 2020, luku 1).

Sidosryhmäjohtaminen on sidosryhmäteoriaan pohjautuva johtamismalli (Kivits & Sawang, 2021, s. 3). Sidosryhmäjohtamisella pyritään huomioimaan kaikkien sidosryhmien tarpeita ja intressejä (Freeman, 2010, s. 115). Kun tarpeet ja intressit ovat tiedossa, voidaan näiden avulla pyrkiä löytämään yhteisiä intressejä kaikkien sidosryhmien kesken. Teorian mukaan organisaatio voi menestyä vain silloin, kun kaikki osalliset (sidosryhmät) huomioidaan, ja arvoa luodaan paitsi omistajien myös sidosryhmien keskuudessa. Tässä opinnäytetyössä sidosryhminä toimivat median keskustelujen osapuolet. Freemanin sidosryhmäanalyysin avulla pystytään tunnistamaan eri sidosryhmät, toiminnan vaikutukset sidosryhmiin ja näiden reagointi eri toimintoihin (Freeman, 2010).

Vaikka Freeman alun perin hyödynsi teoriaansa yritysmaailman strategisessa johtamisessa, hyödynnetään sidosryhmäteoriaa nykyisin monella eri alalla. Käsitys sidosryhmistä on yleinen, eikä siten rajoitu tietylle alalle (Freeman, 2017, s. 3). Esimerkiksi johtamisen tutkimuksessa, ympäristöjohtamisessa ja koulutuksen parissa on hyödynnetty sidosryhmäteoriaa (Kivits & Sawang, 2021, s. 2). Sidosryhmäteorioita voidaan määrittää olevan yhteensä yli kolmekymmentä kappaletta. Sidosryhmäteoria rakentuu aina sen tekijän tai teeman ympärille, jota tutkija pitää tärkeänä (Freeman, 2017, s. 3). Yleensä sidosryhmät on esitetty ympyrädiagrammina, jossa tarkasteltava aihe on ympyrän keskellä ja sidosryhmät keskustan ympärillä. Tässä opinnäytetyössä hiilinieluihin liittyvä keskustelu muodostaa kuvion keskustan, ja tutkittavat sidosryhmät esiintyvät kuvion ympärillä (ks. kuvio 1). Kuvio on yksinkertaistettu versio, jossa on esitetty vain muutamia eri sidosryhmiä. Kaksipuoleiset nuolet kuvastavat vaikutusta sidosryhmien ja tutkittavan ilmiön, tässä tapauksessa hiilinielujen välillä (Freeman, 2010, s. 25).

Kuvio 1. Sidosryhmät hiilinieluihin liittyvässä keskustelussa (mukaillen Freeman, 2010, s. 25)

3.1 Stakeholder salience -teoria

Valitsin stakeholder salience -teorian tähän opinnäytetyöhön, sillä sen avulla pystyy tarkastelemaan artikkeleissa esiintyviä sidosryhmiä, ja niiden roolia hiilinieluihin liittyvässä keskustelussa. Minua kiinnosti erityisesti se, keitä sidosryhmiä artikkeleista tulee esiin, ja miten niiden merkitys esiintyy tekstissä. Mitchellin ja muiden (1997) teoria pohjautuu juuri tähän teemaan, ja sen tarjoaman analyysikehys on selkeä ja yksinkertainen. Ronald Mitchell kehitti oman sidosryhmäteoriansa yhdessä Bradley Aglen ja Donna Woodin kanssa vuonna 1997 (Mitchell ja muut, 1997, s. 853). Stakeholder salience -teoriasta on sittemmin tullut yksi merkittävimmistä sidosryhmäteorioista esimerkiksi johtamisen parissa (Raha ja muut, 2021, s. 1). Teoria pohjautuu Edward Freemanin sidosryhmäanalyysiin laajentamalla sitä, ja tuomalla esille myös täysin uusia asioita. Tärkeänä lisäyksenä Freemanin malliin verrattuna ovat Mitchell, Agle ja Wood tarkentaneet niitä perusteita, joilla sidosryhmät tunnistetaan ja priorisoidaan yhteiskunnallisesti. Termillä *salience* tarkoitetaan sidosryhmän merkittävyyttä tai tärkeyttä, eli kuinka paljon merkitystä tietyllä sidosryhmällä on muihin sidosryhmiin verrattuna (Mitchell ja muut, 1997, s. 854).

Merkittävin eroavaisuus Ronald Mitchellin ja Edward Freemanin sidosryhmäanalyysimalleissa liittyy sidosryhmien rooleihin, tärkeyteen ja niiden määrittämiseen (Mitchell ja muut, 1997, s. 856). Tämä on esitetty kysymyksenä ”who or what really counts?”. Mitchellin teoria eroaa Freemanista siinä, millä tavalla sidosryhmät määritetään. Mitchellin mukaan sidosryhmän käsite perustuu kolmeen eri piirteeseen: valtaan, legitimizeettiin ja kiireellisyyteen. Ilman näitä piirteitä, ei tiettyä tahoa tai toimijaa voida pitää sidosryhmänä. Näitä piirteitä tutkimalla pystytään myös määrittämään sidosryhmän tärkeys, eli se kuinka paljon sidosryhmää tulisi huomioida toiminnassa (Mitchell ja muut, 1997, s. 856). Mitchellä ja muita (1997) mukailleen, sidosryhmillä on joko yksi tai useampi seuraavista piirteistä:

1. Sidosryhmän valta vaikuttaa toimintaan
2. Sidosryhmän toiminnan ja vaatimusten legitimizeetti eli oikeutus

3. Sidosryhmän toiminnan ja huolenaiheiden aiheuttama kiireellisyys

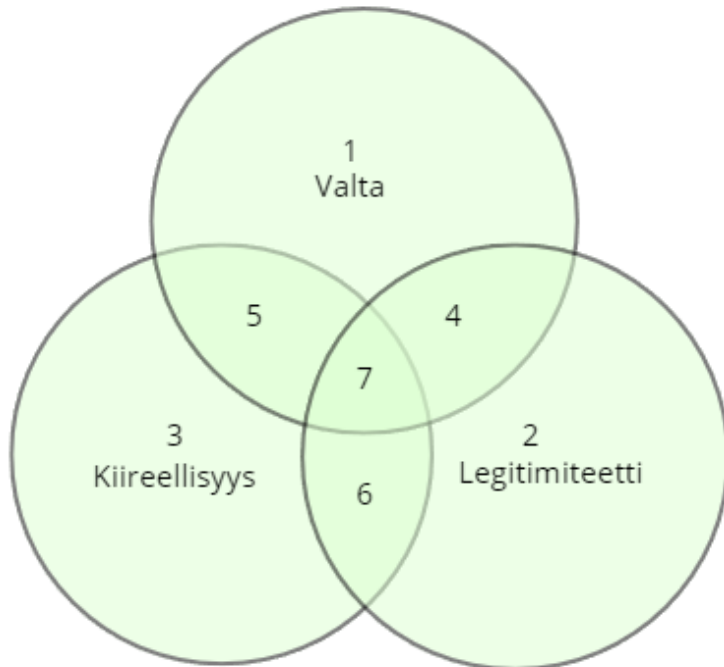
Vallalla Mitchell ja muut (1997) tarkoittivat sidosryhmän mahdollisuutta vaikuttaa päätöksiin, toimintaan ja lopputulokseen. Esimerkiksi sellaisilla sidosryhmillä, joilla on runsaasti taloudellisia resursseja tai lakisääteinen asema, on mahdollisuus saada äänensä kuuluviin ja vaikuttaa toimintaan. Legitimiteetillä tarkoitetaan sidosryhmien toiminnan, vaatimusten tai toiveiden koettua oikeutusta. Oikeutusta lisää esimerkiksi sosiaaliset normit, eettiset valinnat tai lainsäädännön puitteissa tehdyt valinnat. Kiireellisyys on sidosryhmien esittämien vaatimusten tai huolenaiheiden huomioimisen tarvetta yhteiskunnallisesti. Sidosryhmä, jonka vaatimukset ovat kiireellisiä esimerkiksi aikasensitiivisyyden tai mahdollisen kriisin vuoksi, vaatii nopeaa toimintaa (Mitchell ja muut, 1997, s. 865–868).

Valta, legitimiteetti ja kiireellisyys muodostavat Mitchellin mukaan sidosryhmän identiteetin (Mitchell ja muut, 1997, s. 854). Vähintään yksi piirre täytyy löytyä kultakin taholta, jotta ne voidaan määrittää sidosryhmiksi. Nämä sidosryhmät ovat niitä, joihin johtajien tai päättäjien tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Mitä useampi piirre sidosryhmältä löytyy, sitä tärkeämpi on sen rooli ja vaikutus yhteiskunnallisesti. Tämän vuoksi yhteiskunnallisessa keskustelussa on huomioitava kyseisiä sidosryhmiä enemmän kuin muita (Mitchell ja muut, 1997, s. 878).

Sidosryhmien piirteet voidaan jakaa seitsemään eri ryhmään. Ryhmät 1, 2 ja 3 sisältävät vain yhden selvän piirteen, tai muut piirteet ovat heikkoja (Mitchell ja muut, 1997, s. 873). Ryhmät 4, 5 ja 6 sisältävät kaksi selvää piirrettä, ja ryhmä 7 sisältää kaikki kolme selvää sidosryhmien piirrettä. Mitä lähempänä sidosryhmä on kuvion keskustaa, sitä merkittävämpi sen rooli on. Ryhmiä 1, 2 ja 3 eli, yhden piirteen sidosryhmätyyppejä kutsutaan ”piileviksi” sidosryhmiksi, ja yhteiskunnallisesti näille sidosryhmille ei yleensä anneta paljoakaan huomiota tai painoarvoa. Nämä sidosryhmät eivät myöskään ole välttämättä kiinnostuneita yhteiskunnan huomiosta, tai ainakaan ne eivät juurikaan pysty vaikuttamaan yhteisiin asioihin. Yhteiskunnallisesti on vain tietty määrä resursseja,

esimerkiksi aikaa, rahaa ja energiaa, joka voidaan käyttää hiilinieluihin liittyen. On Mitchellin ja muiden (1997) mukaan tärkeämpää hyödyntää nämä resurssit niihin sidosryhmiin, joilla on erityisesti merkitystä toiminnan ja tulevaisuuden kannalta (Mitchell ja muut, 1997, s. 871).

Kaksi piirrettä sisältävät ryhmät, eli ryhmät 4, 5 ja 6, ovat ”odottavia” sidosryhmiä (Mitchell ja muut, 1997, s. 873). Nimi pohjautuu siihen, että sidosryhmillä on odotuksia toiminnan suhteen, ja ne vaativat yhteiskunnallista huomiota. Sidoryhmät haluavat tulla nähdyiksi ja kuulluiksi, ja ne toimivat aktiivisesti osana yhteistä toimintaa. Yhteiskunnallisesti ”odottavat” sidoryhmät otetaan huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa, sillä näillä on suhteellisen tärkeä rooli yhteiskunnallisesti. Ryhmään 7 eli ”ehdottomiin” sidoryhmiin kuuluvat ne, joilta löytyy kaikki sidoryhmien piirteet. Näillä sidoryhmillä on kaikkein suurin merkitys yhteiskunnallisen toiminnan kannalta, ja ne on huomioitava erityisesti kaikessa toiminnassa (Mitchell ja muut, 1997, s. 873).

Kuvio 2. Sidoryhmien piirteet (mukaillen Mitchell ja muut, 1997, s. 872)

Mitchell ja muut (1997) määrittävät teoriassaan myös sen, että piirteet muuttuvat eivätkä ole täysin objektiivisia (Mitchell ja muut, 1997, s. 868). Sidosryhmien valta, legitimizeetti ja kiireellisyys eivät ole pysyviä tiloja, vaan alituisesti muuttuvia useiden tekijöiden seurauksia. Piirteet kehittyvät, muuttuvat ja katoavat yhteiskunnan muuttuessa, eikä niitä tulisi pitää pysyvinä. Piirteet rakentuvat sosiaalisen kanssakäymisen seurauksena, joten ne eivät ole objektiivisia. Niiden määrittely ja mieltäminen hyväksi tai huonoksi muodostuu ihmisten mielipiteiden kautta (Mitchell ja muut, 1997, s. 868).

4 Metodit ja aineisto

Tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmänä hyödynnetään sidosryhmäanalyysiä, joka noudattaa teorialähtöisen sisällönanalyysin periaatteita. Sidosryhmäanalyysi valikoitui tutkimusmenetelmäksi luonnollisesti, sillä opinnäytetyön tarkoituksena on tunnistaa ja tarkastella erilaisia sidosryhmiä siitä näkökulmasta, minkälainen merkitys niillä on median hiilinielukeskusteluissa. Analyysi perustuu Ronald Mitchellin ja muiden (1997) stakeholder salience -sidosryhmäanalyysiin, jonka mukaan analyysin havainnot on muodostettu. Sidosryhmäanalyysit yleisesti koostuvat erilaisista metodeista, joiden tarkoituksena on selvittää ja ymmärtää yksilöiden, ryhmien ja organisaatioiden vaikutusta tutkittavaan aiheeseen (Reed, 2022, s. 5). Analyysin tuloksia pystytään hyödyntämään tutkijoiden kesken esimerkiksi sidosryhmien tarpeiden ja prioriteettien tarkastelussa, ja siinä kuinka nämä voitaisiin täyttää mahdollisimman tehokkaasti.

Tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaukset ovat määrällinen (kvantitatiivinen) tutkimus ja laadullinen (kvalitatiivinen) tutkimus (Syrjäläinen ja muut, 2007, s. 7). Laadullisia ja määrällisiä menetelmiä käytetään nykyisin toisiaan tukevinä menetelminä, verrattuna ainaisempaan kilpailuasemaan niiden välillä. Laadullinen tutkimus pyrkii selvittämään kohteen ominaisuuksia ja merkityksiä, ja niitä tarkastellaan usein esiintymisympäristön, kielellisen ilmaisun ja merkityksen avulla. Erityisen tärkeänä laadullisessa tutkimuksessa voidaan pitää tulosten oivaltavaa tulkitsemista (Syrjäläinen ja muut, 2007, s. 8).

4.1 Sidosryhmäanalyysi ja sen toteuttaminen

Tässä opinnäytetyössä hyödynnän Ronald Mitchellin stakeholder salience -teoriaa sidosryhmäanalyysin tekemiseen. Mitchellin ja muiden (1997) stakeholder salience -analyysin tekemiseen vaaditaan useita erilaisia vaiheita. Sidosryhmäanalyysin tekemiseksi on aluksi tunnistettava kaikki toiminnan eri sidosryhmät. Kaikki ryhmät, organisaatiot, yksilöt ja toimintaan vaikuttavat tai siinä osallisena olevat tahot täytyy erottaa (Mitchell ja muut, 1997, s. 854). Sidosryhmien tunnistaminen tekstistä tapahtui

siten, että aineistoa lukiessa kiinnitin huomion sellaisiin tahoihin, joiden vaikutus nousi tekstissä ilmi. Tällaisia tahoja oli useita (ks. kuvio 1), mutta jouduin rajaamaan sidosryhmien määrää viiteen. Analyysistä olisi tullut liian laaja, jos olisin valinnut useamman sidosryhmän mukaan tarkasteluun. Valitsin sidosryhmiksi puolueet, maan- ja metsänomistajat, kaupungit, yritykset ja ympäristöliikkeet. Halusin sidosryhmien olevan toisistaan selvästi erilaisia, jotta analyysin tulokset toisivat riittävästi esiin sidosryhmien eroavaisuudet. Nämä kaikki sidosryhmät vaikuttavat omalla tavallaan hiilinieluihin ja niistä käytävään keskusteluun, ja tämä vaikutus nousee esiin artikkeleista.

Valitsin useammista vaihtoehdoista juuri nämä viisi sidosryhmää, sillä niiden kautta pystytään ymmärtämään laajempaa yhteiskunnallista näkökulmaa. Puolueiden valintaan vaikutti se, että halusin mukaan politiikassa ja päätöksenteossa vahvasti vaikuttavan sidosryhmän. Tiesin jo etukäteen, että puolueiden valta ja mahdollisuus vaikuttaa on tietyiltä osin suurempaa muihin sidosryhmiin nähden. Niiden toimintaa kuitenkin rajoittaa ja ohjaa kansainväliset sopimukset, ja ajattelin että niiden kautta saisin lisää näkökulmaa vaikuttavuuden tarkasteluun.

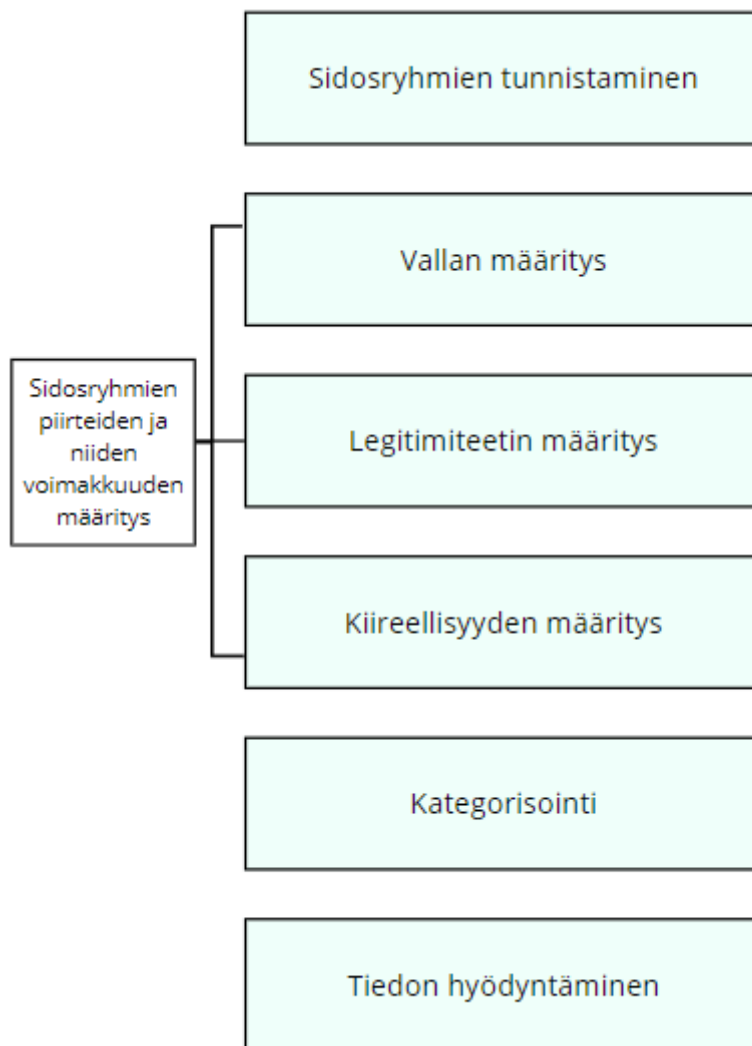
Maan- ja metsänomistajat valitsin sen takia, koska viimeisten vuosien aikana uutisoinnista on tullut esiin heidän huolensa esimerkiksi hakkuiden rajoittamista kohtaan. Heidän päätöksensä maankäytöstä metsien hoidosta vaikuttaa merkittävästi hiilivarastoihin ja nielujen kokoon. Heidän kauttaan saan tähän opinnäytetyöhön myös yksittäisten ihmisten mielipiteitä. Kaupunkien valintaan vaikutti se, että heillä on suuri merkitys oman alueensa rakentamiseen, liikenteeseen, kaavoitukseen ja kehitykseen. Erityisesti kaupunkimetsien ja viheralueiden lisääminen ja vähentäminen vaikuttaa merkittävästi hiilinielujen määrään.

Yritykset valitsin sidosryhmiin sen perusteella, että niiden kautta pystyy tarkastelemaan hyvin ilmastopolitiikan konkreettista vaikutusta esimerkiksi innovaatioihin. He pystyvät itse lisäämään hiilinieluja ja vaikuttamaan positiivisesti ilmastoon vähentämällä kasvihuonekaasuja. Toisaalta he myös aiheuttavat itse omalla toiminnallaan päästöjä, ja

tätä ristiriitaa onkin mielekästä pohtia myös tässä opinnäytetyössä. Halusin sidosryhmiin mukaan myös ympäristöliikkeet, koska pelkästään jo vuoden 2023 aikana on uutisoitu useista eri ympäristöliikkeiden tekemistä mielenosoituksista ympäri Suomea. Mielenosoituksia on pidetty esimerkiksi pääkaupunkiseudulla, Tampereella ja Lapissa, jonka kautta saadaan lisää tietoa myös Suomen eri alueiden hiilinielujen tilanteesta. Ympäristöliikkeet pyrkivät vaikuttamaan ja jopa painostamaan yrityksiä ja päättäjiä kestäviin valintoihin. Tämä tuo myös mielenkiintoisen lisän heidän vaikuttavuutensa arviointiin. Valitsemani sidosryhmät tuovat tarvittavaa kontrastia aiheeseen, ja useampi tarkasteltava sidosryhmä antaa tarkempia ja oikeellisempia tuloksia (Andrade, 2020, s. 102).

Tämän jälkeen löydettyjen sidosryhmien piirteet (valta, legitimizeetti ja kiireellisyys) määritetään yksitellen jokaiselle sidosryhmälle, samoin kuin niiden voimakkuus (Mitchell ja muut, 1997, s. 854). Piirteiden arvioimisessa hyödynnän kaikkia sellaisia tekstistä ilmeneviä toiminnan muotoja, jotka kuvastavat sidosryhmien piirteiden näkymistä. Analyysissä esiin nousseet piirteet kokoon taulukkoon, johon listaan tärkeimpiä esiin nousseita näkökulmia. Sellaiset sidosryhmät, joilta ei löydy yhtä tai useampaa piirrettä, jätetään huomioimatta (Mitchell ja muut, 1997, s. 854).

Sidosryhmien piirteiden ja niiden voimakkuuden määrittämisen jälkeen, ne kategorisoidaan piileviin, odottaviin ja ehdottomiin ryhmiin (Mitchell ja muut, 1997, s. 873). Tässä hyödynnetään kuviota 2, sillä se auttaa sidosryhmien roolin ja merkityksen havainnoimisessa. Tärkeimmät sidosryhmät ovat lähimpänä kuvion 2 keskustaa, ja niiden löytäminen ja määrittäminen on erityisen tärkeää. Tämän jälkeen löydettyä tietoa voidaan hyödyntää esimerkiksi riskienhallinnassa (Dufour & Draghici, 2020), strategisessa suunnittelussa (Elliott ja muut, 2020), sidosryhmien osallistamisessa (Boesso & Kumar, 2016) ja päätöksenteossa (Bader ja muut, 2020). Kuvio 3 esittää sidosryhmäanalyysin vaiheet stakeholder salience -teorian mukaisesti.

Kuvio 3. Sidosryhmäanalyysin vaiheet (mukailen Mitchell ja muut, 1997)

4.2 Teorialähtöinen sisällönanalyysi

Aineiston analyysikeinona toimii sidosryhmäanalyysin lisäksi teorialähtöinen sisällönanalyysi, koska se tukee sisällönanalyysiä aineiston informaation tarkastelussa. Teorialähtöisessä sisällönanalyysissä aineiston luokittelun apuna käytetään tiettyä mallia, teoriaa tai esimerkiksi käsitejärjestelmää (Tuomi & Sarajärvi, 2017, s. 235). Itse hyödynnän tässä Mitchellin (1997) stakeholder salience -sidosryhmäanalyysiteoriaa, jonka pohjalta tarkastelen artikkeleissa ilmentyvää keskustelua hiilinieluista. Koen, että teorialähtöinen sisällönanalyysi ja sidosryhmäanalyysi täydentävät toisiaan ja helpottavat laadukkaan analyysin tuottamisessa.

Sisällönanalyysi on laadullisen tutkimuksen teoriakehys, joka toimii perusanalyysimenetelmänä useissa eri analyysikokonaisuuksissa (Ruusuvaori ja muut, 2010, s. 19). Lähes kaikki laadullisen tutkimuksen erilaiset menetelmät pohjautuvat juuri sisällönanalyysiin. Myös osa määrällisestä tutkimuksesta hyödyntää sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysi on nähtyjen, kuultujen ja kirjoitettujen aineistojen analysointia. Sisällönanalyysin avulla aineistoja pystytään tutkimaan objektiivisesti mutta myös systemaattisesti. Tutkittavana oleva ilmiö pystytään tiivistämään ja järjestelemään johtopäätöksiä varten. Sisällönanalyysin kannalta mielenkiinto on tekstin merkityksissä, ja pyrkimyksenä on aineiston sanallinen kuvaus. Sisällönanalyysi voidaan jakaa aineistolähtöiseen, teorialähtöiseen ja teoriaohjaavaan sisällönanalyysiin (Tuomi & Sarajärvi, 2017, s. 221).

Teorialähtöisessä sisällönanalyysissä apukeinona käytetään analyysirunkoa, jonka tarkempi määrittely jää analysoijan vastuulle. Ideana kuitenkin on, että aineistosta luodaan luokitteluja tai kategorioita, jotka auttavat tutkittavan ilmiön jäsentämisessä ja käsittämisessä (Tuomi & Sarajärvi, 2017, s. 235). Tässä opinnäytetyössä jäsentäminen ja kategorisointi tehdään Mitchellin sidosryhmäteorian mukaisesti, ja ne muodostetaan artikkelien sisällön perusteella. Teorialähtöinen sisällönanalyysi on toteutustavaltaan hyvin laaja, joten opinnäytetyöni ja muiden opinnäytetyöt sisällönanalyysin osalta voivat olla keskenään hyvin erilaisia.

Sisällönanalyysin hyvä puoli on ilmiöstä saatava tiivistetty ja järjestelty kuvaus. Tätä piirrettä on kuitenkin myös kritisoitu, sillä johtopäätökset saattavat jäädä joskus keskeneräisiksi (Tuomi & Sarajärvi, 2017, s. 212). Analyysi ja kategoriat voivat olla tarkkaan kuvattuja ja hyviä, mutta nämä esitetään virheellisesti tutkielman johtopäätöksinä. Tekstistä tulisi sisällönanalyysin keinoilla löytää merkityksiä, ja sanallistaa ne sitten itse. Kritiikkiä on myös herättänyt sisällönanalyysin epäjohdonmukaisuus, sillä läheskään aina täydellistä johdonmukaisuutta tai objektiivisuutta ei saavuteta (Dumay & Cai, 2014, s. 2). Vaikka tutkimus näennäisesti näyttäisi objektiiviselta, voi sen tekijällä olla puolueellisia lähtökohtia tutkielman

valinnassa tai suorittamisessa. Analyysi on myös hidas prosessi, ja oikean kategorian löytäminen saattaa viedä paljonkin aikaa (Krippendorff, 2019, s. 14).

4.3 Aineisto

Analyysin aineisto koostuu 28 median artikkelista, tässä tapauksessa Helsingin Sanomien ja Yle Uutisten artikkeleista. Valitsin juuri nämä kaksi uutismediaa, sillä niitä pidetään yleisesti luotettavina tiedonlähteinä (Iro Research Oy, 2023). Kummastakin löytyi niin paljon aineistoa, ettei minun tarvinnut enää etsiä useampaa mediaa riittävän aineiston saamiseksi. Kumpikin uutismedia käsittelee kattavasti koko Suomen asioita, ja niistä löytyy myös alueellisia nostoja. En halunnut valita aineistoksi esimerkiksi alueellisia sanomalehtiä, koska en halunnut rajata aineistoa selvästi mihinkään tiettyyn alueelliseen sijaintiin. Artikkelit on kuitenkin rajattu koskemaan vain Suomen uutisointia. Aineiston rajausta on tehty useammassa vaiheessa, ja tarkoituksena oli löytää mahdollisimman tiivis mutta kattava kokonaisuus. Artikkeleita täytyi kuitenkin olla tarpeeksi, jotta jokaisesta viidestä sidosryhmästä sai tarpeeksi materiaalia analyysiin.

Aineiston rajausta oli todella hyödyllistä itselleni, sillä se auttoi sisällön jäsentämisessä jo lukuvaiheessa. Yksi ongelma, joka rajauksen yhteydessä esiintyi, oli artikkelien toisistaan merkittävästi poikkeava pituus. Jotkut artikkeleista olivat muutaman kappaleen pituisia, kun taas osa oli useamman sivun mittaisia. Pyrin valitsemaan kohtuullisen samanpituisia artikkeleita, joskin mukana on myös muutama pidempi niiden hyvän sisällön vuoksi. Aineistoja on hyödynnetty sidosryhmäanalyysin teossa, mutta pääasiallisena tarkkailun kohteena ovat kuitenkin sidosryhmät itsessään eivätkä artikkelit. Aineiston rajauksen vaiheet olivat seuraavat:

1. Artikkeleiden haku hakusanojen avulla, sekä ajallinen rajaaminen Helsingin Sanomien ja Yle Uutisten verkkosivuilla

- Käytin hakusanoina termiä ”hiilinielu AND” sekä yksitellen jokaisen tarkasteltavasta viidestä sidosryhmästä. Määritin haettavaksi materiaaliksi artikkelit aikavälillä 1.1.2023-1.1.2024. Valitsin tämän

aikavälin, koska halusin artikkeleiden olevan mahdollisimman tuoreita. Tässä vaiheessa artikkeleiden kokonaismäärä oli yli 100 kappaletta.

2. Aineiston rajaus koodauksen avulla

- Koodasin aineiston kolmen tarkastelemani piirteen perusteella, eli vallan, legitimitietin ja kiireellisyyden mukaan. Otin aineistoon mukaan vain ne artikkelit, joista nämä piirteet löytyivät. Rajasin artikkelit valitsemieni sidosryhmien mukaisesti. Aineiston kokonaismäärä oli tässä vaiheessa 62 kappaletta.

3. Lopullinen aineiston rajaus artikkeleiden sisällön perusteella

- Viimeisessä vaiheessa kävin tarkasti kaikki artikkelit läpi, ja poistin sieltä sellaiset, jotka eivät suoraan käsitelleet hiilinieluja. Poistin aineistosta myös ne artikkelit, joissa valitsemani sidosryhmät eivät tulleet tarpeeksi merkittävästi esiin. Lopulliseksi aineistoksi valitsin lopulta 28 artikkelia. Artikkelit jakaantuivat seuraavalla tavalla: puolueet 7kpl, maan- ja metsänomistajat 5kpl, kaupungit 5kpl, yritykset 6kpl ja ympäristöliikkeet 5kpl.

Artikkelit on valittu sillä perusteella, että ne nostavat esiin sidosryhmien roolista sekä vaikuttavuudesta sekä positiivisia että negatiivisia näkökulmia. Pyrin tällä lisäämään aineiston monipuolisuutta ja luotettavuutta. Aineiston analysointi tehdään sidosryhmäanalyysin kautta, joka noudattaa teorialähtöistä sisällönanalyysiä. Nämä yhdessä toimivat hyvänä kehikkona, jonka puitteissa aineistoa on mielekästä analysoida. Sidoryhmäanalyysi tuo aineistosta esiin sidosryhmiin ja niiden välisiin suhteisiin liittyvää tietoa. Teorialähtöisen sisällönanalyysin avulla pidetään teoreettinen viitekehys mukana analyysin tarkastelussa ja tutkimisessa (Tuomi & Sarajärvi, 2017, s. 241).

Aineistojen pohjalta löytyi kattavasti hyödyllistä informaatiota, jota pystyin hyödyntämään johtopäätösten teossa. Tärkeimmät havainnot liittyivät sidosryhmien vaikuttamisen keinoihin, toiminnan oikeutuksen arviointiin ja erilaisten toimien ja huolenaiheiden aiheuttamaan kiireellisyyteen reagoinnissa. Näiden havaintojen pohjalta

pystyin analysoimaan eri sidosryhmien esiintyvyyttä ja vaikuttavuutta kokonaisuudessaan liittyen hiilinieluihin ja niistä käytyihin keskusteluihin artikkeleissa.

4.4 Luotettavuus ja toistettavuus

Tieteellisen tiedon tunnistaa arkitiedosta luotettavuuden ja toistettavuuden perusteella (Sund ja muut, 2014, s. 229). Luotettavuudella viitataan tiedon kriittiseen perustamiseen. Luotettavuutta voidaan pitää tieteellisen tutkimuksen tärkeimpänä elementtinä, sillä tutkimuksen tehtävänä pidetään luotettavan informaation tuottamista. Luotettavuus kuuluu myös hyvän tieteellisen käytännön perusperiaatteisiin (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023, s. 6) Huonot tai riittämättömät perustelut johtavat tutkimuseetiikan heikkenemiseen. Tutkimuseetiikalla tarkoitetaan tieteen sisäistä etiikkaa, ja tutkijan arvoja, normeja ja periaatteita, joita tutkija hyödyntää tutkimuksessaan. (Kuula, 2011, s. 23) Jotta tuotettua tietoa voidaan pitää luotettavana, on tutkimuksen tekijän huolehdittava luotettavuuden toteutumisesta tutkimuksen jokaisessa vaiheessa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023, s. 12). Jotta tätä opinnäytetyötä voitaisiin pitää luotettavana, olen pyrkinyt perustelemaan parhaani mukaan käyttämäni teorian, menetelmät ja analyysitavat. Pyrin myös esittämään tuottamani informaation johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi.

Toistettavuudella tarkoitetaan sitä, että tutkimustulokset pysyvät samanlaisina silloinkin, jos tutkimus tehtäisiin uudelleen (Reito ja muut, 2020, s. 1155). Tulosten tulisi olla saman suuntaiset myös silloin, jos tutkimuksen tekijä vaihtuisi. Jokaiseen tutkimukseen vaikuttaa kuitenkin hieman tekijän aineiston rajaus, jolloin tulokset eivät ole täysin samanlaisia keskenään. Suurimpia toistettavuusongelman aiheuttajia ovat huonot tai virheelliset tilastolliset menetelmät ja merkitsevyyksien tarkoituksenhakuinen hakeminen (Reito ja muut, 2020, s. 1156). Olen pyrkinyt säilyttämään toistettavuuden tässä tutkimuksessa kuvaamalla tarkasti tutkimusmenetelmät, aineiston valinnan ja analyysiprosessin. Tällä tavalla sama tutkimus pystyttäisiin myöhemmin toistamaan samankaltaisilla tuloksilla.

4.5 Avoimuus ja eettisyys

Tieteellinen tieto tulee olla avointa, eli tutkimusprosessin kaikki vaiheet tulee olla lukijalle avoimella tavalla kerrottu, ja tätä tietoa on pystyttävä hyödyntämään (Lehtonen ja muut, 2020, s. 5). Olen pyrkinyt huomioimaan avoimuuden kuvailemalla mahdollisimman tarkasti tutkimuksen vaiheet ja aineiston rajaamisen. Käyttämäni aineistoluettelo on myös esitetty opinnäytetyön lopussa, josta jokainen voi käydä tarkistamassa sen. Jos tutkimus ei ole avointa, ei tietoa voida arvioida kriittisesti, eikä tiede edisty niin kuin sen olisi tarkoitus (Kuula, 2011, s. 244). Olen pyrkinyt nostamaan aineistosta nousseita näkökulmia avoimesti esiin, joka näkyy moninaisina sitaatteina analyysiosiossa. Kaikkia havaintoja en ole havaintojen paljouden takia esittänyt sitaatteina, mutta kaikki tieto on kerätty taulukkoon, josta niiden tarkasteleminen on helppoa.

Tutkimuksen eettisyys sisältää eettisten toimintatapojen huomioimista koko tutkimusprosessin ajalta (Kuula, 2011, s. 246). Tässä opinnäytetyössä ei ilmene aineiston tietosuojaan tai yksityisyydensuojaan liittyviä eettisistä ongelmia, sillä analyysiosuus koostuu netistä löytyvistä julkisista artikkeleista. Suurempi painoarvo liittyy siis tutkijan toiminnan eettisyyteen ja valintoihin. Internetsivustoilta otetun tiedon eettisyyteen ja luotettavuuteen on kiinnitettävä huomiota. (Kuula, 2011, s. 196). Nettisivujen suunnittelijalla on paljon painoarvoa siinä, millaista tietoa sivulle julkaistaan. Mahdollisen valikoinnin ja sensuurin on pyrkinyt minimoimaan valitsemalla luotettavina pidettyjä medioita. Tämä ei kuitenkaan onnistu täydellisesti, sillä pelkästään toimittajien mielenkiinnon kohteet ja rajaukset vaikuttavat vääjämättömästi aineistoihin. Perustelua pidetään tärkeänä tutkimuseettisenä tekijänä, ja internetistä etsityn aineiston kohdalla sillä on merkittävä rooli (Kuula, 2011, s. 198). Aineisto ei voi koostua mistä tahansa materiaalista, vaan sen valinta ja käyttö on oltava hyvin perusteltua.

5 Analyysi

Analyysin toteuttamistapa on sidosryhmäanalyysi viiden sidosryhmän kesken. Sidosryhmät ovat puolueet, maan- ja metsänomistajat, kaupungit, yritykset sekä ympäristöliikkeet. Aineiston rajaamisessa on hyödynnetty koodausta, eli sidosryhmistä on tarkasteltu stakeholder salience -sidosryhmäanalyysin kannalta tärkeitä teemoja. Nämä teemat mukailevat sidosryhmistä tarkasteltavia piirteitä.

Taulukko 1. Aineiston rajaaminen teemoittain

Tarkasteltava teema	Selitys
Valta	Sidosryhmän kyky vaikuttaa omalla toiminnallaan ja päätöksillään hiilinieluihin ja niistä käytävään keskusteluun.
Legitimiteetti	Sidosryhmän toiminnan, tarpeiden ja vaatimusten oikeutus suhteessa hiilinieluihin ja niistä käytävään keskusteluun
Kiireellisyys	Kuinka nopeaa reagointia sidosryhmän toiminta, huolenaiheet ja väitteet vaativat hiilinieluihin ja niistä käytävään keskusteluun liittyen.

Näitä kolmea teemaa tarkastellaan kaikkien viiden sidosryhmän kesken. Havainnollistan artikkeleista nousevia teemoja sitaattien avulla, sillä ne korostavat havaintoja erinomaisesti. Aineiston teemoja on yhdistelty niiltä osin, kun se on ollut järkevää ja käytännöllistä. Teemat nostivat aineistoista esiin useita samanlaisia havaintoja, jolloin nämä havainnot on koottu yhteen. Kaikkia havaintoja ei ole mainittu, vaan analyysivaiheeseen on koottu tärkeimmät huomiot, joiden kautta piirteet näkyvät.

5.1 Valta

Puolueiden valta nousi aineistoista esiin esimerkiksi lainsäädännön muokkaamisen kautta, sekä puolueiden näkemyserojen ja niiden vaikutuksen kautta. Etenkin hallituspuolueiden jäsenien näkemykset ja poliittiset painotukset voivat vaikuttaa

merkittävästi Suomen ilmastotoimenpiteisiin ja sen kautta hiilinieluihin. Hallituspuolueet pystyvät hallituskauden aikana vaikuttamaan omien intressiensä mukaisesti koko Suomeen vaikuttaviin päätöksiin ja esimerkiksi lainsäädäntöön. Puolueiden, ja etenkin hallituspuolueiden näkemystä ilmastoasioissa kuvastaa hyvin Sanna Marinin hallitus, johon kuului sosiaalidemokraattien lisäksi keskusta, vasemmistoliitto, vihreät ja Suomen ruotsalainen kansanpuolue. Hallitus sai toimikaudellaan aikaan esimerkiksi ilmastolain uudistuksen (Ilmastolaki 423/2022). Tämä osoittaa sen, että hiilinielujen tilanteen parantamiseen pyrkivä ilmastopolitiikka on riippuvainen hallituspuolueiden toiminnasta ja päätöksenteosta, sekä niiden takana olevista näkemyksistä ja poliittisista painotuksista.

”Hakkuita pitäisi vähentää valtion metsissä luontokadon ja ilmastonmuutoksen torjumiseksi”. Täysin eri mieltä, sanoo keskustan Hilikka Kemppi. Täysin samaa mieltä, sanoo vihreiden Oras Tynkkynen. (Keski-Heikkilä (HS,) 2023)

Puolueilla on mahdollisuus päättää koko Suomen asioista. Puolueiden päätöksenteolla voidaan vaikuttaa kaikkeen yhteiskunnan toimintaan liittyen hiilinieluihin. Puolueet päättävät siis esimerkiksi sen, lisätäänkö hiilinieluja vai ei, millä tavoilla mahdolliset muutokset toteutetaan, ja keneltä ja mistä asioista leikataan. Puolueilla on muihin sidosryhmiin verrattuna ainutlaatuinen asema, sillä ne päättävät myös näihin liittyvästä lainsäädännöstä.

Hallitusohjelmassa muun muassa kerrotaan, että Suomi vaikuttaa ilmastoon tehokkailla päästövähennystoimilla, innovatiivisilla puhtailla ratkaisuilla ja kasvattamalla hiilinieluja. [--] Suomi ei kuitenkaan tule saavuttamaan hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä ja Euroopan unionin ilmastovelvoitteita tuoreen hallitusohjelman perusteella. Hallituksen täytyisi esimerkiksi lisätä ilmastotoimia erityisesti maankäyttösektorilla, liikenteessä ja maataloudessa. (Saravirta (Yle), 2023)

Artikkeleissa maan- ja metsäomistajien valta näkyy eniten yksityisenä maanomistamisena, jossa yksittäisillä henkilöillä on paljon valtaa hiilinieluihin liittyen. Yksityishenkilöt omistavat noin 60 % Suomen metsistä. (Mäntyranta, 2019) Tämän ansiosta heillä on suuri vaikuttamismahdollisuus joko lisätä tai vähentää hiilinieluja.

Maan- ja metsänomistajat voivat omalla aktiivisella toiminnallaan olla osallisena päätöksenteossa. Heitä voidaan kuulla esimerkiksi päätöksentekoprosessin eri vaiheissa, jos mahdolliset päätöksen vaikuttavat heihin suoraan tai välillisesti. Artikkeleissa korostuu se, että he ovat asiantuntijoita omalla alallaan, ja pystyvät antamaan ilmastopolitiikkaan ja hiilinieluihin liittyvää tärkeää tietoa.

Uuden aurinkovoimalan suunnitelmat Lappeenrantaan herättivät huolta maanomistajissa [--] Paikalle saapui perjantai-iltana runsaasti maanomistajia. Eryityisesti huolta herättivät maanomistajien oikeudet sekä luontoarvot. [--] suunnitelmat kaavoituksesta ovat vasta aivan alkumetreillä ja niitä varten kuullaan maanomistajia. (Palola (Yle), 2023)

Maan- ja metsänomistajilla on valta myös kieltäytyä yhteistyöstä, joka tulee esiin artikkeleista. Maan- ja metsänomistajat voivat olla myymättä maataan esimerkiksi uusiutuvan energian tehtaalle. He voivat myös vastustaa ehdotuksia täysin luonnontilaisen metsän turvaamisesta, jolloin he menettäisivät myös osan tuloistaan. Yksityiset metsänomistajat voivat myös hiilinielujen vähentymisestä huolimatta lisätä hakkuita yhä entisestään. Tämä saattaa kuitenkin muuttua tulevaisuudessa, jos kehitetään esimerkiksi sakkojärjestelmä ylihakkuita varten.

Metsäkeskuksen mukaan edellisessä talousmetsien ensiharvennuksen tarkastuksessa Keski-Suomessa yksikään kohteista ei ollut suositusten mukainen (Pennanen (Yle), 2023). Tarkastetuista 86 kohteesta lähes 60 % oli harvennettu laittoman harvaksi, ja noin 40 % oli harvennettu yli suositusten. Tämä ei kuitenkaan vielä johda seurauksiin, vaikka pitkällä aikavälillä tilanne ei hyödytä ketään (Pennanen (Yle), 2023). Etenkin yksityisillä metsänomistajilla on korostunut valta omaisuudestaan, kun kyse on ilmastonmuutoksesta tai hiilinieluista. Esimerkiksi tuulivoimaloiden ja pääteiden tieltä raivattu metsä on korvattu vaihtomailla tai rahalla. Metsiensuojelussa näin ei kuitenkaan ole.

Kun yksityismetsä siirretään suojelun piiriin, maanomistajalla säilyy haluttaessa omistussuhde metsään. Metsän luontoarvot ja monimuotoisuus säilyvät korvausta

vastaan. Tässä on siis merkittävä ero edellä mainittuihin rakennushankkeisiin, joissa metsä menetetään iäksi ja maa siirtyy omistajaltaan pois. (Leivo (HS), 2023)

Maanomistaja päättää itse, vuokraako tai myykö maata aurinkovoimalalle, kertoi kaupunginarkkitehti Maarit Pimiä. (Palola (Yle), 2023)

Maan- ja metsänomistajien vaikutusvaltaa kuvastaa artikkeleissa myös se, kuinka paljon niissä korostetaan erilaisten korvausten kehittämistä. Esimerkiksi hiilikorvauksen avulla voitaisiin korvata maan- ja metsänomistajille se rahallinen menetys, joka heille koituisi metsän säilyttämisestä luonnontilassa. Tällä voitaisiin myös samaan aikaan huolehtia hiilivarastojen ja luontoarvojen säilyvyydestä. Tällaiset korvaukset korostavat maan- ja metsäomistajien merkitystä ja arvostusta, sekä halutaan varmistaa omistajien toimeentulo.

Artikkeleissa nousee esiin kaupunkien valta esimerkiksi kaavoituksessa ja rakentamisessa. Kaupungit voivat päättää mitä rakennetaan ja mihin, ja se saattaa olla välillä vaikeakin prosessi. Kaupungit joutuvat punnitsemaan luontoarvoja ja hiilinielujen merkitystä suhteessa väestönkasvuun ja lisätilan tarpeeseen. Kasvava kaupunki tarvitsee lisää tilaa ja uutta rakennuskantaa, mutta myös luontoa, vehreyttä ja rauhaa. Kaupungit voivat kuunnella asukkaiden mielipiteitä suunnitelmiin liittyen, joka antaa paljon uusia näkökulmia kaupungin päättäjille. Kaupungit voivat tietoisesti pyrkiä huolehtimaan luontoarvoista rakennusprosessissa esimerkiksi materiaalivalinnoilla ja ottamalla luonto ja sen lajikkeet huomioon. Kaupungeilla on siis valtaa vaikuttaa ympäristöön omilla arvoillaan ja valinnoillaan.

Puut ryskyvät ja metsää kaatuu Tampereen Teiskontien pohjoispuolella, jos suunniteltu asemakaava toteutuu. [--] Kaupungin ympäristöpäällikkö Kati Skippari kertoo, että kaupungin hurjan kasvuvauhdin myötä täydennysrakentaminen ei yksin riitä. [-] Jos haluamme säilyttää metsät myös tuleville sukupolville, meidän täytyy keksiä erilaisia ratkaisuja ja yrittää huomioida tämä maankäytön suunnittelussa. Esimerkiksi nyt suunniteltavalla alueella tavoitteena on kestävän kehityksen mukainen ja hiilineutraali rakentaminen. Myös ympäristön merkittävät luontoarvot pyritään huomioimaan. (Pohjanen (Yle), 2023)

Resurssien allokaatio eli kohdentaminen on myös kaupunkien päätettävissä. Täysin mielivaltaista se ei tietenkään ole, mutta kaupungin päättäjien on silti mietittävä kuinka rahat tulisi hyödyntää järkevästi. Esimerkiksi suuret huonokuntoiset kaupunkimetsiköt ovat vaarassa joutua kaadetuiksi, vaikka ne todellisuudessa ovat merkittäviä hiilinieluna ja veden sitojina. Kaupungit saattavat nähdä syrjäiset ja kaupunkimetsät oivana paikkana rakentaa, huomioimatta rakentamisen seurauksia. Suomen kunnissa noin kaksi kolmasosaa on asettanut itselleen ilmastotavoitteen, jonka vuoksi hiilinieluja tulisi lisätä ja suojella (Mattinen-Yuyev ja muut, 2021, s. 12). Ilmastotavoitteiden asettaminen kuvastaa kaupunkien valtaa, sillä ne pystyvät päättämään oman aleensa hallinnasta ja kehityksestä. Artikkeleissa tulee esiin eroja kaupunkien kiinnostuksesta tehdä vihreitä valintoja. Kaupunkien päättäjillä on vaikutusvaltaa siihen, mitä toimikaudella saadaan aikaiseksi, ja mihin asioihin pyritään panostamaan. Jotkut kaupungit ovat valmiimpia tekemään vihreitä valintoja ja huolehtimaan hiilinielujen riittävydestä, kun taas osa ei välttämättä näe muutosten tekemisessä suurta kiirettä.

Yritysten arvot ja toimintamallit vaikuttavat luontoon, hiilinieluihin ja päästöihin. Yritys voi kasvaa luonnon kustannuksella, ja aiheuttaa suuria päästöjä. Yritykset voivat tuhota tieltään esimerkiksi hiilinieluna toimivaa metsää ja vaikuttaa merkittävästi luonnon moninaisuuteen. Yritykset voivat kuitenkin pyrkiä myös lisäämään luonnon moninaisuutta ja hiilinieluja, ja toimia ympäristön hyväksi. Aineistosta nousee esiin esimerkiksi sähköyhtiö Helen, joka lisää ympäristöystävällistä aurinkosähköä toiminnassaan.

Helenin ensimmäinen täysin itse suunniteltu teollinen aurinkopuisto on tulossa Lohjan Virkkalaan. Aurinkovoimalat vievät hieman tuulivoimaa enemmän yhtenäistä tilaa, mutta niistä ei kuulu ääntä, eivätkä ne näy yhtä kauas, puntaroi Helenin Pekka Tolonen. [--] Eihän näin isoja ole vielä Suomeen montaa rakennettu, Helenin aurinkopuistojen tuoteryhmäpäällikkö Tommi Göös sanoo. (Juuti (Yle), 2023)

Vaikka yritys pyrki toimimaan hyvin ja vastuullisesti omassa toiminnassaan, eivät kaikki silti ole tähän tyytyväisiä. Esimerkiksi sähköyhtiö Helenin päätöstä rakentaa

aurinkopuisto on myös kritisoitu sen takia, että alueen monimuotoisuus ja hiilinielut voivat vähentyä. Tässä tapauksessa luontoarvot kilpailisivat siis toisiaan vastaan. Artikkeleista tuli esiin myös se, että usein yritykset tuottavat itse myös päästöjä omassa toiminnassaan, vaikka ensisijainen tavoite olisikin vähentää niitä. Päästöjen aiheuttama haitta tulisi kuitenkin olla pienempi kuin toiminnasta saatavat hyödyt, jotta toiminta olisi kannattavaa.

Yritykset voivat myös hankkia ja saada ulkopuolista rahoitusta omalle toiminnalleen. Etenkin suurilla yrityksillä on taloudellista valtaa, ja sen vuoksi mahdollisuuksia vaikuttaa ja toimia omalla alallaan. Myös yrityksillä arvot näkyvät toiminnassa, ja esimerkiksi ympäristövaikutusten huomioonottaminen ja minimointi on yksi merkittävistä tavoista, jolla oman toiminnan aiheuttamat haitat voidaan huomioida.

Biohiililaitoksia kehittävä Carbon Culture keräsi runsaan 16 miljoonan euron rahoituksen ja valmistelee kaupallisen mittakaavan laitoksia. [--] Carbo Culturen tavoitteena on rakentaa kymmeniä laitoksia ympäri maailmaa. (Lappalainen (HS), 2023).

Teknologian kehittäminen on yrityksiä suuri valttikortti, jonka avulla ne saavat myös yhteiskunnallisesti suurta valtaa. Esimerkiksi artikkeleissa esiintyvä Carbo Culture on kehittänyt kaupallisen hiilinielun, jossa sahanpuuhopelletit kuumennetaan biohiileksi ilman, että ilmaan muodostuu hiilidioksidia (Lappalainen (HS), 2023). Tällä tavalla biohiili toimii hiilinieluna, ja välituotteet pystytään myös hyödyntämään. Innovaatioiden kautta yritys voi siis saada lisää valtaa sekä markkinoilla, mutta myös yhteiskunnallisesti.

Ympäristöliikkeet pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan esimerkiksi päätöksentekoon. Ne pystyvät toiminnallaan nostamaan tärkeitä asioita esiin ja herättämään yhteiskunnallista keskustelua. Ympäristöliikkeet saattavat esimerkiksi estää tehtaiden toimintakyvyn nostaakseen esille esimerkiksi toiminnan aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja päästöjä. Artikkeleissa ilmenee juuri tällaista toimintaa, jossa ympäristöliikkeiden aktivistit ovat joko sulkeneet tehtaiden sisääntuloja, tai vaikeuttaneet esimerkiksi työkoneiden käyttämistä. Aktivistien ja koko tehdasalueiden turvallisuuden vuoksi yhtiöt ovat täten

joutuneet keskeyttämään toimintansa, kunnes tilanne on selvitetty. Ympäristöliikkeiden suoralla toiminnalla on siis valtaa, vaikka se ei noudattaisikaan aina lakeja.

Useita mielenosoittajia on päässyt sisään tehdasalueelle, jossa he ovat kiinnittyneet puunostureihin. Metsä Group kertoo pysäyttäneensä työt puukentällä turvallisuuden varmistamiseksi eli tehtaalle ei voi toimittaa puuta. Greenpeace vaatii mielenilmauksellaan, että metsäteollisuus vähentää hakkuita ja puun käyttöä. – Haluamme pakottaa Metsä Groupin vastaamaan ja lupaamaan aidosti, että se ei enää osta puuta luonnonmetsistä ja pyrkii vähentämään puuraaka-aineen käyttöä. (Kotala ja muut (YLE), 2023).

Ympäristöliikkeillä on valtaa myös mielipiteiden muokkaajina. Toiminnallaan he pyrkivät saamaan ihmisiä puolelleen, nostamaan esiin tärkeinä pitämiään asioita. Parhaimmassa tapauksessa he saisivat myös muita ihmisiä mukaan toimintaansa. Aktivistit ovat herättäneet artikkeleissa keskustelua ympäristönsuojelusta, eli he ovat onnistuneet tavoitteissaan. Ympäristöliikkeiden valta siis näkyy siinä, että he nostavat äänekkäästi esiin epäkohtia ympäristöasioissa, ja toimivat myös huomiota herättävällä tavalla. Tämä mahdollisesti sitten vaikuttaa päätöksentekoon ja ihmisten mielipiteisiin. Artikkeleissa esiintyi myös kritiikkiä ympäristöliikkeiden toiminnasta. Etenkin autokaistojen katkaiseminen on nostanut närkästyneisyyttä muissa ihmisissä, joiden aikatauluihin ja kulkemiseen toiminta on vaikuttanut. Yhdeksi vaihtoehdoksi artikkeleissa esitettiin esimerkiksi puuntaimien istutus, jonka avulla pystyttäisiin konkreettisesti vaikuttaman hiilinielujen kehitykseen (Punkari (HS), 2023).

Akuutin kriisin lopputulos on ennalta-arvattava: Hakkuut jatkuvat, ja mielenosoittajat häädetään hakkuualueelta vaikka kantamalla, kuten on jo tapahtunut. Seurauksia puidaan myöhemmin oikeudessa. [--] ”Itse Aalistunturi on suojeltu, eikä siellä hakata. Olemme saaneet palautetta hakkuusuunnitelmasta ja reagoineet siihen tarpeellisin osin. Hakkuualueita on pienennetty alkuperäisestä ja päätehakkuut on poistettu kokonaan.” (Saavalainen (HS), 2023a)

5.2 Legitimiteetti

Puolueiden legitimiteetti, eli toiminnan oikeutus, on muihin sidosryhmiin verrattuna yksinkertaisempi, sillä se perustuu lainsäädäntöön. Esimerkiksi kansanedustajilla on

eduskunnassa perustuslain 3§ mukainen lainsäädäntövalta (Perustuslaki 731/1999). Kaikki puolueet eivät kuitenkaan ole eduskuntapuolueita, joskin eduskuntaan kuulumattomat puolueet ovat kannattajamäärältään hyvin pieniä. Puolueiden ehdottamat ilmastotoimet ja hallituksen ilmastotavoitteet heijastavat niiden halua olla mukana ilmastonmuutoksen torjunnassa. Tällainen toiminta on yhteiskunnallisesti hyväksyttävää, jolloin puolueiden toimintaa voidaan pitää oikeutettuna. Puolueiden välillä on kuitenkin eroja siinä, kuinka tärkeänä esimerkiksi ilmastoasioita pidetään. Jotkut puolueet ovat asiassa äänekkäämpiä, kun taas toisten mielestä asialla ei välttämättä ole niin kiire.

Vihreät ovat esimerkiksi artikkeleissa kriittisempiä metsähakkuiden suhteen, ja toivoisivat hakkuiden vähentämistä. He perustelevat kantaansa vetoamalla hiilineutraalisuustavoitteeseen, luonnon monimuotoisuuteen ja asiantuntijaelinten arviointeihin. Näihin vetoamalla Vihreät siis oikeuttavat omia kantojaan aiheeseen liittyen. Puolueiden toiminnassa on kuitenkin muistettava se, että kansalaiset arvioivat esimerkiksi kansanedustajien legitimitettiin äänestyspäätöksissään, jolloin eduskuntapuolueiden legitimitetti riippuu suuresti kansalaisten mielipiteensä. Jos kansalaiset pitävät puolueiden toimintaa oikeutettuna ja hyvänä, he ovat myös todennäköisemmin tyytyväisiä tehtyihin päätöksiin.

Uudessa hallitusohjelmassa näkyy esimerkiksi päästöjen vähentäminen, metsien suojelu ja hiilinielujen kasvattaminen. [--] Ilmastonmuutos on uhka, me jatkamme sen torjuntaa määrätietoisesti, Orpo kertoo. (Saravirta (Yle), 2023)

Tyrmäyksen liiallisten hakkuiden sanktioimisesta saa muun muassa perussuomalaisten lappeenrantalaiselta Jani Mäkelältä sekä kotkalaiselta eduskunnan toiselta varapuhemieheltä Juho Eerolalta. Molemmat korostavat yksityisen omaisuuden suojaamisen tärkeyttä, eli omalle metsälle pitää saada tehdä, kuten parhaaksi näkee. (Grekula (Yle), 2023)

Metsien hakkuut ovat esimerkiksi jakaneet puolueiden mielipiteitä, keskustan ollessa hakkuiden puolella ja vihreät niitä vastaan. Keskusta on omassa kannassaan metsäomistajien päätäntävällän ja taloudellisen hyödyn puolella. Keskustan

mielipiteiden ja kannanottojen oikeutus perustuu siis metsänomistajien aseman tukemiseen. Vihreät taas vetoavat artikkeleissa ilmastonmuutoksen kriittisyyteen, ja metsien hiilinielujen rooliin sen torjumisessa.

Suomi on sitoutunut kansainvälisiin ilmastopimuksiin, jolloin ilmastotavoitteiden tulisi näkyä myös esimerkiksi hallitusohjelmassa. Puolueiden legitimizeetti on myös riippuvainen siitä, miten ilmastotavoitteisiin vastataan. Puolueiden jäsenet edustavat kansalaisia toiminnassaan, ja legitimizeettiin vaikuttaa kansalaisten eli äänestäjien mielikuvat puolueiden jäsenten onnistumisesta työssään.

Artikkeleissa ilmenee se, että maan- ja metsäomistajia pidetään tärkeänä tekijänä ilmastonmuutoksen torjumisessa ja hiilinielutavoitteiden saavuttamisessa. Heidän legitimizeettinsä muodostuu esimerkiksi silloin, kun he lähtevät mukaan ilmastotavoitteisiin omalla toiminnallaan. Yhteiskunta odottaa heidän osallistuvan ilmastonmuutoksen torjumiseen, ja he vastaavat siten yhteiskunnallisiin oletuksiin. Maan- ja metsänomistajilta odotetaan esimerkiksi osallistumista hiilinielujen lisäämiseen ja kestävään metsänhoitoon.

Maan- ja metsänomistajien elanto riippuu usein heidän omistamastaan maasta ja sen hyödyntämisestä. Artikkeleissa he nostavat esiin huolensa erilaisista rajoituksista, joita päättäjät ovat esittäneet vaihtoehdoksi metsien hakkuille. Myös huoli omasta toimeentulosta ja elannosta antaa maan- ja metsänomistajille legitimizeettiä. On ymmärrettävää, että he haluavat olla mukana vaikuttamassa itseään koskeviin asioihin, ja tuoda esiin myös oman mielipiteensä. Esimerkiksi Lappeenrannassa järjestetyssä keskustelutilaisuudessa maanomistajat esittivät kriittisiä näkemyksiään uudesta aurinkovoimalahankkeesta, johon asiantuntijat pyrkivät ottamaan kantaa. Heidän osoittamaansa epäilyä ja tuntemuksiaan voidaan pitää siis legitimeinä, koska aurinkovoimalan rakentaminen vaikuttaisi heihin henkilökohtaisella tasolla.

Maanomistaja Kyösti Pohjola suhtautui epäilevästi. – En kovin luottavainen ole. Jos menisi 40 hehtaaria metsää siihen, en ole kiinnostunut. [--] Lisäksi ihmisiä huolestutti puiden kaato ja hiilinielujen katoaminen. – Minulla on mennyt jo teiden

alle maita, joten siksi aihe kiinnostaa, sanoi maanomistaja Ahti Inkilä. Hän kertoo seuraavansa kaavoitusprosessia pidemmälle, ennenkuin päättää omien maidensa osalta asiasta. (Palola (Yle), 2023)

Toiminnan oikeutusta tukee myös se, että maan- ja metsäomistajilla on laillinen oikeus toimia maa-alueella haluamallaan tavalla. Tähän voi tietenkin tulla muutoksia tulevaisuudessa, jos lainsäädäntö muuttuu. Siihen asti maan- ja metsäomistajat saavat kuitenkin itse suhteellisen vapaasti päättää omista alueistaan. Vastuulliset toimijat ottavat kuitenkin huomioon myös muut hyödyt kuin vain rahalliset. Luonnon monimuotoisuus ja terveys ovat myös tärkeitä metsän kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kannalta.

Kun ei itse ole metsäammattilainen, niin on tärkeää tehdä yhteistyötä sellaisten toimijoiden kanssa, jotka jakavat saman näkemyksen metsäomistajan kanssa siitä, miten metsäomaisuutta käsitellään [--] Suomessa on noin 600 000 metsäomistajaa joista jokainen hoitaa metsiään omien tavoitteidensa mukaan. Metsälaki antaa maanomistajalle hyvin vapaat kädet metsiensä käsittelyyn. (Pennanen (Yle), 2023)

”Jos ylipäätään halutaan säilyttää luontoa, niin kyllä se on maanomistajan vastuu. Kenen muun sitten? Et voi mennä naapurin metsään sanomaan, että säästä sää, niin mää hakkaan reunoja myöten.”[--] Luonnon tilan parantamisessakin tarvitaan laatua, mutta pelkkä laatu ei riitä. Tarvitaan myös määrää. Tuloksellinen luonnon tilan parantaminen tarkoittaa isoja ja toisiinsa kytkeytyviä kokonaisuuksia. (Pelli (HS), 2023)

Kaupunkien legitimitettiin tarkastellessa korostuu asukkaiden odotukset ja niihin vastaaminen. Kuntalain mukaisesti kuntalaisilla on itsehallinto kunnassa, ja kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia (Kuntalaki 410/2015). Tämän vuoksi kaupunkien on huomioitava asukkaidensa odotukset, ja pyrittävä vastaamaan niihin. Aina yhteisymmärrykseen ei kuitenkaan päästä, vaan asukkaiden ja kaupunkien välillä syntyy erimielisyyksiä siinä, miten tulisi toimia.

Jos kaupunki toimii asukkaidensa toivomalla ja odottamalla tavalla, voidaan sen toimintaa pitää oikeutettuna. Silloin, kun kaupunki ei täytä asukkaidensa odotuksia,

voidaan sen legitimitteettiä kyseenalaistaa. Kaupungin legitimitteetin arviointiin liittyy myös lupaukset ympäristönsuojelusta ja hiilineutraalisuustavoitteista. Kaupungin toimia ja päätöksiä pidetään oikeutettuna, jos ne ovat samassa linjassa aiemmin luotujen lupauksien kanssa, eivätkä riko niitä. Ristiriidassa olevat lupaukset ja teot aiheuttavat toiminnan kyseenalaistusta, ja laskevat legitimitteettiä.

Pääkaupunki aikoo laajentua merelle, vaikka rakentamisen päästöt ovat huomattavasti kuivalle maalle rakentamista korkeammat. [-] ”Ei ole Helsinginkään etu kestäväan kehitykseen tähtäävänä pääkaupunkina rakentaa tulevaisuuttaan päästöjen päälle.” [-] valmistelu on ollut sitkeää ja ristiriitaista, eikä yhteisymmärrystä lain kirjaimelle ole löytynyt (Helsingin Sanomat, 2023)

Kaupunkien toiminnan ja linjauksien on siis oltava johdonmukaisia keskenään. Artikkeleissa tulee esiin esimerkiksi Tampereen kaupungin toiminnan ristiriitaisuudet. Tampere on asettanut hyvin kunnianhimoisen hiilineutraalisuustavoitteen, mutta päästöjen sitomiseen tähtäävää toimintaa ei ole painotettu tarpeeksi. Kaupunki kaataa esimerkiksi metsiä, jota kuitenkin perustellaan kasvavan kaupungin levittäytymistarpeella. Kaupungeilla on kuitenkin mahdollisuus todistaa ympäristövastuunsa esimerkiksi artikkeleissa esiintyvän puurakentamisen avulla:

Puurakentamisella aikaan saadut hiilivarastot voivat jopa ylittää alueelta kaadetun metsän kyvyn varastoida hiiltä. Hiilivarastot voidaan kuitenkin säilyttää ennallaan esimerkiksi käyttämällä rakennusmateriaaleja, joihin on sitoutunut merkittävä määrä hiiltä. Sellaisia ovat esimerkiksi hirsi tai monikerroslevy. Puurakentamisella aikaan saadut hiilivarastot voivat jopa ylittää alueelta kaadetun metsän kyvyn varastoida hiiltä. (Holappa (HS), 2023)

Näiden lisäksi artikkeleista nousi esiin eri sidosryhmien ja kaupungin yhteistyö. Kaupunkien tehtävä on kuitenkin edistää kaikkien asukkaidensa hyvinvointia, ja tämän saavuttamiseksi tarvitaan monia erilaisia sidosryhmiä ja niiden tietotaitoa. Jos yhteistyö ei toimi, ja sidosryhmät eivät pääse ääneen, voi kaupungin toiminnan legitimitteetti kärsiä. Kaupungin huomioidessa myös muut alueen sidosryhmät ja toimijat päätöksenteossa, voidaan toimintaa pitää taas oikeutetumpana.

Kuten kaupungeilla myös yrityksillä toiminnan oikeutus koetaan vahvempana, jos kuluttajat ja eri sidosryhmät pääsevät mukaan päätöksentekoon. Yritysten ja sidosryhmien välinen vuoropuhelu ja viestintä on tärkeää läpinäkyvyyden ja luotettavuuden saavuttamiseksi. Yritysten tulisi osallistamisen ja kuuntelun lisäksi myös arvostaa sidosryhmien mielipiteitä. Esimerkiksi Helenin Lohjan Virkkalaan suunnittelema aurinkopuisto sai asukkailta positiivista palautetta:

Paikalliset asukkaat olivat yleisötilaisuudessa sitä mieltä, että paikka sopii hyvin aurinkovoimalalle, Helenin Tommi Göös sanoo. [-] Jotta tulevat hankkeet sujuisivat mahdollisimman mutkattomasti, Helen on avannut palvelun, johon maanomistajat voivat ehdottaa omia alueitaan aurinkopuiston paikaksi. (Juuti (Yle), 2023)

Kaikki mielipiteet yritysten toimintaan liittyen eivät kuitenkaan ole positiivisia. Tällöin yritysten tulee ottaa palaute asiallisesti vastaan. Artikkeleissa esiintyvä Lappeenrantaan rakennettava aurinkovoimala herätti asukkaissa suuria tunteita. Kehittäjäyritys 3 Flashin toimitusjohtaja ei kuitenkaan ymmärrä ihmisten mielipiteitä, vaan hän oli kuvastanut ihmisillä olevan ”liikaa tunteita” (Lassila (HS), 2023). Yrityksen toiminnan oikeutusta arvioitaessa tällaiset kommentit eivät anna yrityksestä kovin hyvää kuvaa. Ympäristöministeriö myös puuttui asiaan, ja kommentoi asiaa seuraavalla tavalla:

”Arvioinnissa pitää huomioida myös esimerkiksi kulttuuriympäristö ja esimerkiksi se, miten hyvin suuren alueen aitaaminen vaikuttaa ihmisten ja eläinten liikkumiseen ja esimerkiksi jokaisenoikeuden [entisen jokamiehenoikeuden] käyttöön”, ympäristöministeriön Andersson sanoo. (Lassila (HS), 2023)

Ympäristövastuun huomioonottaminen kasvattaa yrityksen legitimitettä. Ympäristövastuulla tarkoitetaan sitä, että tuoteketjujen ympäristövaikutukset huomioidaan, ja niitä pyritään pienentämään mahdollisimman paljon (Reinikainen & Vikki, 2023, s. 2). Ympäristön huomioimista pidetään yleisesti hyväksyttävänä asiana, jonka vuoksi ympäristövastuun huomioivaa toiminta pidetään hyväksyttävänä. Ympäristövastuu näkyy artikkeleiden yrityksissä esimerkiksi siten, että yritykset pyrkivät lisäämään uusiutuvaa energiaa, ja muuttamaan toimintaansa hiilineutraalimmaksi.

Artikkeleissa pyritään myös haastamaan yrityksiä ympäristövastuun suhteen, ja arvioidaan mitkä teot ovat aidosti vastuullisia, ja mitkä niin sanottua viherpesua. Vastuullisuuden tulisi kummuta omista arvoista, eikä vastuullisuutta tulisi käyttää valheelliseen esittämiseen ja markkinointiin.

Helen lisää tuntuvasti aurinkosähköön tuotantoa pyrkiessään hiilineutraaliksi (Juuti (Yle), 2023)

Perinteinen vastuullisuusajattelu ei myöskään riitä. Kaskelasta se tarkoittaa usein viherpesua. "Lihatalot tai maitotalous tekevät sivussa vähän jotakin kasvipohjaisia juttuja ilman, että niillä on aikataulua siihen, milloin ne lopettavat tai puolittavat eläinperäisen tuotantonsa. Onhan se vähän kaksilla rattailta vetämistä", Kaskeala sanoo. (Onninen (HS), 2023)

Ympäristöliikkeet pyrkivät omalla toiminnallaan nostamaan esiin epäkohtia. He jopa estävät suoran toiminnan kautta sellaista toimintaa, jonka kokevat haitalliseksi ja vääräksi. He voivat kuitenkin saada toiminnalleen oikeutusta, jos kansalaiset pitävät heidän toimiaan perusteltuina. Artikkeleissa nostetaan esiin useita eri tapahtumia, joita ympäristöliikkeet ovat järjestäneet. Tapahtumissa nostetaan esiin esimerkiksi luontokatoa, ilmastonmuutosta ja liiallisten hakkuiden haitallisuutta. Nämä ovat tärkeitä aiheita, ja asiasta kiinnostuneet kansalaiset varmasti pitävät toimintaa oikeutettuna. Ympäristöjärjestöt voivat tiedottaa ja ohjeistaa kansalaisia, yrityksiä ja päättäjiä nykyisten toimien seurauksista pitkällä aikavälillä. Tampereella liikenteen seassa marssinut ympäristöliike Elokapina vastusti metsähakkuita, ja he perustelivat mielenosoitusta esimerkiksi omilla nettisivuillaan:

Mielenosoitusten tavoitteena on hankkia kannatusta metsähakkuiden rajoittamiselle. Mielenosoittajat vaativat muun muassa rajoituksia metsien hakkuumääriin Suomessa, jotta hiilinielut kasvaisivat ja päästöt laskisivat. (Palomaa (Yle), 2023)

Myös Metsäliike vaati Aalistunturilla metsähakkuiden lopettamista. Metsähallitus on kaavaillut alueelle hakkuita, vaikka alueelle on esitetty kansallispuistoa. Metsäliike perusteli toimintaansa monimuotoisuuden säilyttämisellä, metsätalouden

kestämättömyydellä ja metsäalan työtehtävien oikeudenmukaisella siirtymällä. Metsäliike kuvaili monimuotoisen luonnon olevan avainasemassa sekä ekosysteemin että ihmisten kannalta (Saavalainen (HS), 2023a). Suomen pohjoisosissa luonto työllistää jopa enemmän ihmisiä kuin metsäteollisuus, jota ei välttämättä oteta tarpeeksi huomioon kaupunkiseudulla tapahtuvassa päätöksenteossa.

Mielenosoittajien mukaan valtion metsätalous on kestävämpi kuin ekologisesti ja sosiaalisesti näkökulmasta. [-] "Monimuotoinen luonto on avainasemassa sekä ekosysteemien että meidän täällä asuvien ihmisten sopeutuessa ilmastokriisiin mukanaan tuomiin muutoksiin. Monimuotoinen luonto on myös ihan yhtä suuri, jollei suurempikin, työllistäjä pohjoisessa kuin metsätalous". [-] Metsäliike kertoo vaativansa muun muassa vähemmän hakkuita, 30 prosenttia maapinta-alasta suojeltavaksi sekä oikeudenmukaista siirtymää niille metsäalan työntekijöille, jotka mahdollisesti menettäisivät työnsä metsätalouden kestävyysmurroksen myötä. (Saavalainen (HS), 2023a)

Ympäristöliike Greenpeace piti mielenilmauksen Metsä Groupin Kemin sellutehtaalla lokakuussa 2023, estäen puukuljetukset tehdasalueelle. Mielenilmauksen takia koko puukentän keskeytettiin turvallisuuden vuoksi. Greenpeace perusteli mielenilmaustaan Elokapiinan ja Metsäliikkeen tavoin hakkuiden vähentämisellä ja puun vastuullisemmalla käytöllä.

Greenpeace vaatii mielenilmauksellaan, että metsäteollisuus vähentää hakkuita ja puun käyttöä. – Olemme täällä vaatimassa, että Metsä Group kantaa vastuunsa luontokadosta. Tutkijatkin sanovat, että liikahakkuut ja tehometsätalous on suurin syy sille, että meidän metsäluonto hupenee tällä hetkellä, kertoo tehtaan portilla aktivisti Riina Kivilahti. – Itse aktivistina ajattelen, että on ihan valtavan suuri sääli, että vanhojakin metsiä päätyy sellukattilaan ja kertakäyttötuotteeksi. Nyt täytyy tehdä ne päätökset, että suojellaan viimeiset luonnonmetsät ja muut. (Kotala ja muut (YLE), 2023)

Perustelujen lisäksi, myös ympäristöliikkeiden toiminnan vaikuttavuus on tärkeässä asemassa arvioitaessa ympäristöliikkeiden legitimitettiin. Jos vaikutuksia ei ole tai ne ovat hyvin lieviä tai aiheuttavat negatiivisia seurauksia, ei ympäristöliikkeiden toimintaa välttämättä pidetä perusteltuna tai legitimiinä. Esimerkiksi Aalistunturilla Metsäliike ei ole saanut haluamaansa reaktiota metsähakkuisiin, vaan niitä on jatkettu alkuperäisten

suunnitelmien mukaisesti. Aktivistit ovat jo viidesti keskeyttäneet alueen hakkuut, ja poliisit joutuivat ottamaan kiinni viisi henkilöä. Aktivistien toimintaa voidaan siis pitää epäonnistuneena, jolloin toiminnan oikeutus myös kärsii.

Akuutin kriisin lopputulos on ennalta-arvattava: Hakkuut jatkuvat, ja mielenosoittajat häädetään hakkuualueelta vaikka kantamalla, kuten on jo tapahtunut. Seurauksia puidaan myöhemmin oikeudessa. (Saavalainen (HS), 2023b)

Metsähallitus vetoaa laillisiin hakkuisiin. Arvokkaat luontokohteet se on luvannut jättää rauhaan. Metsähallitus pitää kiinni laillisista hakkuista, jotka perustuvat vuonna 2021 tehtyyn hakkuusuunnitelmaan. Hakkuualue sisältyy alueeseen, jonne on esitetty Aalistunturin kansallispuistoa. (Saavalainen, (HS), 2023a)

Artikkeleista kuvastuu se, ettei ympäristöliikkeiden mielenosoittajien toiminta ole aina ollut tuloksellista. Artikkeleista saa sen kuvan, että suoran toiminnan mielenosoituksiin on lähdetty nimenomaan sen vuoksi, että saataisiin aikaan konkreettisia vaikutuksia. Tämä ei ole kuitenkaan artikkeleissa usein onnistunut. Yleinen vaikutelma artikkeleista on se, että vaikuttavimpia mielenosoituksia ovat ne, jotka eivät hankaloita muiden asukkaiden tai yritysten elämää. Niitä pidetään myös kansalaisten mielestä oikeutettuina ja hyväksyttävänä.

5.3 Kiireellisyys

Kiireellisyttä arvioidaan sidosryhmien vaatimusten, väitteiden, toiminnan ja huolenaiheiden kiireellisyyden perusteella. Kiireellisyttä lisääviä tekijöitä ovat esimerkiksi aikarajoitukset, kielteiset seuraukset tai uhat, joita saattaa seurata, jos asiaan ei puututa mahdollisimman nopeasti. Sidosryhmän kiireellisyys on suurta, jos toiminta vaatii välitöntä reagointia muulta yhteisöltä. Puolueiden kiireellisyttä vaativa toiminta voi esimerkiksi olla uusien lakien ja sanktioiden luonti. Niiden voimaantulo vaatii toimia muilta ihmisiltä, etenkin jos ne ovat yhteiskunnallisesti erittäin merkittäviä.

Liiallisten hakkuiden rangaistavuus sakolla olisi toteutuessaan kiireellisyyttä vaativa toimi. Eri puolueilla on asiasta hieman erilaiset mielipiteet, mutta jonkinlainen rangaistus voi silti tulevaisuudessa olla mahdollinen, jos hiilinielujen asemaa halutaan vahvistaa lainsäädännön kautta. Sakkorangaistus vaikuttaisi suoraan metsänomistajiin, ja välillisesti koko puutalouteen. Metsänomistajien olisi sakon uhalla pakko rajoittaa metsän hakkuita, jolloin heidän ansionsa mahdollisesti tippuisivat. Puun hinta myös todennäköisesti kasvaisi, ja se vaikuttaisi siten koko yhteiskuntaan.

Puolueiden kiireellisyys ilmastonmuutoksen torjunnassa ja ympäristötoimissa vaihtelee, sillä eri puolueilla on asiasta hyvin erilaisia mielipiteitä. Osa puolueista pitää ilmastonmuutoksen torjumista, hiilinielujen lisäämistä ja tiukempaa ilmastopolitiikkaa erittäin tärkeänä. He olisivat valmiita suuriin muutoksiin, jotka siten vaatisivat myös yhteisöltä nopeaa reagointia. Toiset puolueet taas ovat asiasta eri mieltä, eivätkä näe tarvetta uusille kiireellisille muutoksille. Esimerkiksi maankäytön muutosmaksun kohdalla puolueilla oli erilainen näkemys sen tarpeellisuudesta. Muutosmaksu tulisi maksettavaksi siinä tapauksessa, jos kaataa liikaa metsää esimerkiksi rakentamisen vuoksi.

”Meidän pitää pystyä pysäyttämään luonnon köyhtyminen meidän ympäriltämme ja meidän pitää päästä hiilineutraaliustavoitteeseen. Siksi tämä maksu tarvitaan”, Ohisalo sanoi. ”Meidän pitää pystyä pysäyttämään luonnon köyhtyminen meidän ympäriltämme ja meidän pitää päästä hiilineutraaliustavoitteeseen. Siksi tämä maksu tarvitaan”, Ohisalo sanoi. (Pelli (HS), 2023)

Perussuomalaiset ei näe arvoa sillä, että Suomi olisi ilmastopolitiikan etujoukossa. (Helsingin Sanomat, 2023). Riikka Purra ei puolestaan ei pitänyt nielujen tilannetta niin huolestuttavana, että maksua tarvittaisiin. Puolueeni ei voi missään nimessä kannattaa uusia hakkuurajoituksia eikä uusia maksuja. (Pelli (HS), 2023).

Yhteiskunnalliset kriisit ja niihin reagoiminen ovat myös kiireellisyyttä vaativia toimia. Ilmastonmuutos on yhteiskunnallinen kriisi, ja siihen liittyvät päätökset vaativat suurempaa huomiota kuin tavalliset, jokapäiväiset päätökset. Myös ne päätökset, jotka jättävät ilmastonmuutoksen täysin huomiotta, nostavat kiireellisyyttä.

Luonnonsuojeluliitto ei pitänyt vuonna 2023 hallituksen toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi riittävinä. Luonnonsuojeluliitto pitää siis asiaa kiireellisempänä, kuin millä tavalla hallitus on siihen reagoinut. Kiireellisyyttä tarkastellessa onkin hyvä huomioida eri intressit ja arvot, joiden kautta asioiden kiireellisyyttä arvioidaan.

hallitusohjelma jää pelkäksi ilmastoposeeraukseksi, sanoo luonnonsuojeluliiton puheenjohtaja Hanna Halmeenpää tiedotteessa. – Olisihan tuossa hallitusohjelman tullut olla kunnianhimoisempi. Rahoitusta olisi pitänyt lisätä, Veistola toteaa. Luonnonsuojeluliiton mukaan esimerkiksi luontokadon torjuntaan ei ole esitetty riittävästi keinoja, joilla kansainväliset sitoumukset saavutettaisiin. (Saravirta (Yle), 2023)

Maan- ja metsänomistajat kokevat artikkeleissa mahdolliset luontoon kohdistuvat rajoitteet ensimmäisenä. On kyse heidän omistamastaan ja hoitamastaan ympäristöstä. Taloudellinen epävarmuus ja pääoman menetys aiheuttavat maan- ja metsänomistajille kiireellisiä toimia vaativan tilanteen. Taloudellista menetystä tosin seuraa myös sellaisissa tapauksissa, joissa metsää harvennetaan liikaa taloudellista hyötyä tavoitellessa. Lyhyellä tähtäimellä metsänomistajat kyllä hyötyvät rahallisesti hakkuista, samoin kun työllisyystilanne ja markkinat. Voimakkaasti harvennetut metsät eivät kuitenkaan tuota seuraavina vuosina yhtä hyvin kuin sopivasti harvennetut metsät.

Puun mukana katoavat eurot ja hiilinielut [-] Simulaatioiden perusteella suosituksia voimakkaammin harvennetut metsät tuottavat keskimäärin 15 prosenttia vähemmän runkokuuta koko kasvatusaikana. Metsänomistajalle se voi tarkoittaa jopa yli 1 000 euron tulonmenetystä hehtaarilta. Hiilensidonta väheni simuloitun kiertoajan aikana keskimäärin 38 tonnia hehtaarilla. (Pennanen (Yle), 2023)

Maan- ja metsänomistajien toimet ovat hyvin merkityksellisiä ja ne voivat johtaa kiireellisyyteen tulevaisuudessa. Suuri osa metsänomistajista on Suomessa yksityisiä, jolloin heillä on täysi oikeus päättää metsiensä käytöstä. Jos he päättävät toimia hakkuurajoitusten mukaisesti, huolehtia metsien monimuotoisuudesta, ja kasvattaa hiilinieluja, on se hyvä asia koko yhteiskunnalle. Jos maan- ja metsänomistajat toimivat täysin päinvastaisesti, täytyy päättäjien todennäköisesti jossain kohtaa puuttua asiaan.

Maan- ja metsänomistajien huoli osallisuuden puutteesta on kiireellisyyttä nostava tekijä. Heidän tulisi saada vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon, koska heidän omaisuutensa ja elantonsa on päätöksissä kyseessä. Artikkeleissa on sekä hyviä että huonoja kokemuksia maan- ja metsänomistajien osallistamisen onnistumisesta. Yritykset ovat esimerkiksi suhteellisen hyvin ottaneet kaikki alueen toimijat mukaan keskusteluun. Kaupungit ja puolueet eivät ole onnistuneet tässä yhtä hyvin, vaan maan- ja metsänomistajilla on jäänyt tunne, ettei heitä ole aina kuunneltu päätöksissä. Maan- ja metsänomistajien huoli osoittaa heidän kiireellisyyttään varmistua siitä, että päätökset ovat heitä kohtaan oikeudenmukaisia ja reiluja. Maanomistajat esimerkiksi kritisoivat Lappeenrannassa aurinkovoimalasuunnitelmia, jossa heidän maitaan ostettaisiin voimalan käyttötärpeisiin.

Lappeenrannassa järjestettiin keskustelutilaisuus aurinkovoimalasuunnitelmista. Tietoa oli kaivattu. [-] Kuulijoita ihmetytti, miksi yksityisiä maanomistajia ei ole kutsuttu mukaan jo aikaisemmin. Yritys oli ensin neuvotellut kaupungin ja seurakunnan kanssa. Toimitusjohtaja Miko Huomo perusteli asiaa rahoitusyhtiö Taalerin kanssa käydyillä, tällöin vielä keskeneräisillä, neuvotteluilla. [-] Keskustelua yleisössä herätti se, mitä käy aurinkopaneeleille neljäkymmenen vuokravuoden jälkeen. Toimitusjohtaja Miko Huomo kertoi paikan kuntoon jättämisen kuuluvan sopimukseen. (Palola (Yle), 2023)

Luontoarvojen säilyminen on maanomistajille myös tärkeää, ja artikkelit osoittavat heidän huolensa erityisesti vesistöjen puhtaudesta ja luonnon säilymisestä. Tämä korostaa heidän kiireellisyyttään varmistaa luontoarvojen säilyminen, sekä ekologinen kestävyys muun muassa voimalanhankkeissa. Erityistä huolta aiheuttaa maa-alueiden kunto voimalatoiminnan loputtua, etenkin silloin, jos maan- ja metsänomistajat ovat vain vuokranneet alueita yrityksille.

Väestönkasvu ja uusien asuinalueiden tarve luo kaupungeille voimakasta painetta rakentaa. Tämä on kaupungeille kiireellisyyttä luova tekijä, sillä esimerkiksi muuttovoittoisissa kaupungeissa kehitys on jatkuvaa, ja vaatii alati uutta tilaa. Kasvavan kaupunki ja luontoarvot ovat artikkeleissa hankala yhtälö, sillä kummankin huomioiminen samanaikaisesti on hankalaa. Laajentumissuunnitelmissa on huomioitava

sen aiheuttama rasite luonnolle. Esimerkiksi meren rannalle tai sen päälle rakentaminen aiheuttaa erityisen suurta rasitetta luonnolle. Tällainen rakentaminen aiheuttaa myös suurempia päästöjä kuin sisämaahan rakentaminen. Kaupunkien laajentuminen on siten kiireellisyyttä vaativa tekijä, sillä se aiheuttaa ongelmia kestävyyden ja ilmastovaikutusten näkökulmasta.

Tampereen väkiluku kasvaa vuosittain lähes yhden kaupunginosan verran. Kasvu ja luonnon suojeleminen samaan aikaan ovat vaikea yhtälö. Tämän myöntää myös Tampereen kaupungin ympäristöpäällikkö Kati Skippari. [-] – Kaupunkiin tarvitaan koko ajan erilaisia uusia asuinalueita. [-] Tasapainoilua uuden rakentamisen ja metsien hiilinielun ylläpitämisen välillä riittää vastaisuudessakin. Rakentamisella on vaikutuksensa, Tiina Mikkonen sanoo. Kaatamalla metsää kaupunki menettää hiilinieluja. (Pohjanen (Yle), 2023)

Kaupungit punnitsevat usein rakentamisen hyötyjä verrattuna luontoarvoihin. Artikkeleista käy ilmi, että uusien alueiden suunnittelu vaatii kattavia selvityksiä luontoarvoista, jotka saattaisivat tuhoutua uudisrakentamisen alta. Myös perustuslain mukaisesti vastuu ympäristöstä kuuluu kaikille, ja julkisen vallan on turvattava jokaiselle terveellinen ympäristö (Perustuslaki 731/1999, 20§). Rakentaminen alueille, joiden luontoarvot vaarantuisivat, voi aiheuttaa peruuttamatonta vahinkoa alueen lajistolle ja monimuotoisuudelle. Luontoarvojen menetys yhdessä hiilinielujen kanssa tekevät asiasta erittäin kiireellisen. Kiireellisyyttä kaupunkien toiminnassa aiheuttaa myös päätökset, jotka tulevat ylemmiltä julkisilta toimielimiltä. Kaupunkien täytyy noudattaa niitä lakeja, jotka heitä koskevat. Joskus lakien tuomat muutokset voivat vaatia nopeaakin toimintaa.

Mediparkiksi nimetty alue on käytännössä kokonaan metsää, jolla on merkittäviä luontoarvoja. Sieltä löytyy esimerkiksi uhanalaista lahopaviosammalta, liito-oravia sekä viitasammakkoja. Ne ovat kaikki erittäin herkkiä lajeja. Tampere on täydentänyt ministeriölle lähettämäänsä hakemusta, jossa se kertoo millaisiin kaavoihin ja suojelupäätöksiin kaupunkipuisto perustuu ja kuinka kaupunkipuistoksi rajatun alueen luonnon- ja kulttuuriperinnön elementtien säilyminen turvataan. (Pohjanen (Yle), 2023)

Artikkeleissa nousee esiin se, että nykyisin yrityksiltä odotetaan esimerkiksi uusien innovaatioiden kehittämistä uusiutuvan energian parissa. Se sekä kannustaa että painostaa yrityksiä muuttamaan toimintatapojaan, ja pyrkimään näissä toiminnoissa ympäristöystävällisempään suuntaan. Myös investoinneilla tai niiden puutteella on suuri vaikutus siihen, millaisiksi yritystoiminnot kehittyvät. Yritykset ovat lähivuosina huomanneet markkinamahdollisuuden ympäristöystävällisen liiketoiminnan parissa. Asiakkaiden kasvava kiinnostus motivoi yrityksiä toimimaan nopeasti. Esimerkiksi kaupallisen hiilinielun kehittänyt Carbo Culture pystyi biohiililaitoksellaan toimimaan merkittävänä tekijänä hiilinielujen parissa. He tarvitsevat kuitenkin merkittävää rahoitusta, ennen kuin toiminta voi suuremmalla mittakaavalla alkaa. Yrityksillä on siis kiire sopeutua uusiin toimintatapoihin, sekä saada rahoitusta toiminnan muuttamiseen.

Suomalainen vihreän siirtymän startup Carbo Culture avasi kesällä ensimmäisen teollisen mittakaavan pilottilaitoksensa Keravalla. Se oli vasta alkua, nyt yhtiö suunnittelee ensimmäistä kaupallista laitostaan. Ensin sille pitää vielä löytää rahoitus. [-] ”Ensimmäiset laitoshankkeet ovat kaikista vaikeimpia”, Moon sanoo. Silloin yritys ei vielä saa investoinneilleen pankkirahoitusta kuten vakiintunut teollinen toimija. [-] keskeistä on, miten julkiset rahoittajat eli käytännössä valtiot vauhdittavat vihreät siirtymän yrityksiä alkuun. (Lappalainen (HS), 2023)

Myös yksityiset yritykset investoivat Suomessa päästöjen vähentämiseen tähtääviin innovaatioihin. Näihin investointipäätöksiin vaikuttaa kuitenkin päättäjien ilmastotavoitteiden venyminen, sillä artikkeleissa ei ole näyttöä riittävästä konkreettista toimista ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Yrityksiä edustava EK eli Elinkeinoelämän keskusliitto esimerkiksi vaatii poliitikkoja jatkamaan tiukkaa ilmastopolitiikkaa, jottei asetetuista tavoitteista lipsuttaisi yhä kauemmas. Epävarmuus tulevaisuudesta ja ilmastotavoitteiden venyminen on yrityksille kiireellisyyttä lisäävä tekijä, sillä yritysten on hankala suunnitella omaa toimintaansa epävarmassa tilanteessa.

Aikataulupaineet erilaisten projektien toteuttamisessa vaikuttavat yritysten intoon lähteä toteuttamaan niitä. Esimerkiksi artikkeleissa nostetaan esiin ensimmäiset uusiutuvien energiamuotojen hankkeet, joihin yrityksiä on hyvin vaikea saada pankkirahoitusta. Jos ensimmäinen laitoshanke on kannattava, voi yritys tämän jälkeen

saada pankista rahoituksen tuleville projekteille. Tämän vuoksi jotkut alan toimijat eivät välttämättä uskalla uudistaa toimintaansa, vaikka siihen halua olisikin.

Suurin osa artikkeleista selvinneistä kiireellisyystekijöistä ympäristöliikkeiden osalta liittyy ilmastonuojelun kiireellisyyteen. He kokevat painetta ja kiirettä puuttua esimerkiksi hakkuisiin ja saastuttamiseen, ennen kuin luonto ja sen monimuotoisuus kärsivät. Suomi ei tätä menoa saavuta ilmastotavoitteitaan aikataulun mukaisesti, eikä ole hiilineutraali ennen vuotta 2040 (Koljonen ja muut, 2020, s. 9). Tämän vuoksi ympäristöliikkeet kokevat tärkeäksi nostaa esiin seurauksia, jos nykyiseen toimintaan ei puututa. He ovat hyödyntäneet mediaa näkyvyyden saamiseen, ja se näkyy hyvin artikkeleiden runsaana määränä. Ympäristöliikkeet pyrkivät saamaan huomiota, ja tuomaan mielipiteensä esiin. Toiminnan seurauksena he parhaimmassa tapauksessa pystyisivät vaikuttamaan päätöksentekijöihin ja kehittämään lainsäädäntöä.

Ympäristöliikkeet ovat myös tosissaan toimiensa suhteen, joka käy ilmi myös artikkeleissa. He hyödyntävät jopa suoraa toimintaa saadakseen asiansa kuuluviin, joka kuvastaa heidän sitoutuneisuuttaan ja kiireellisyyttään toimia luonnon hyväksi. Aktivismin keinoja on monia, ja kaikkien niiden taustalla on kiinnittää kansalaisten ja viranomaisten huomio. Greenpeace tunkeutui Kemin sellutehtaalle vastustamaan hakkuita ja puun käyttöä tehtaalla. He olivat valmistautuneet sanktioihin, ja olivat valmiita taistelemaan asian puolesta. Tämä osoittaa sen, että he tosissaan pitävät toimintaan puuttumista tärkeänä ja kiireellisenä.

Järjestö kertoo olevansa varautunut sanktioihin. [-] Greenpeacen metsäasiantuntija Oona Käyhkön mukaan järjestö tuntee riskit ja on varautunut sanktioihin. – Sanktioita voi tulla ja olemme varautuneet siihen, että niitä tulee. Aktivistit tietävät, mitä ovat tekemässä. Sanktioiden uhallakin halusimme pyrkiä hankaloittamaan tehtaan toimintaa. (Kotala ja muut (Yle), 2023)

5.4 Sidosryhmien piirteiden voimakkuus ja kategorisointi

Sidosryhmät voidaan kategorisoida eri ryhmiin artikkeleissa esiin tulleiden piirteiden voimakkuuden perusteella (ks. kuvio 2). Ryhmät ovat odottavat, piilevät ja ehdottomat sidosryhmät. Ryhmiin jakamisessa on se hyöty, että sen avulla pystytään paremmin hahmottamaan kunkin sidosryhmän roolia ja tärkeyttä median artikkeleissa, sekä yleisesti hiilinieluihin liittyvässä päätöksenteossa, vaikuttamisessa ja toiminnassa. Mitä vahvemmin piirteet tulevat esille, sitä tärkeämpi on sidosryhmän merkitys hiilinieluihin liittyvässä keskustelussa. Sidosryhmällä on silloin myös suuremmat mahdollisuudet toimia ja saada ääntään kuuluviin.

Havainnoissa tulee ottaa huomioon se, että ne perustuvat ainoastaan tarkasteltuihin artikkeleihin, joiden pohjalta piirteitä on pyritty löytämään. Kaikista sidosryhmistä löytyi kaikkia kolmea tarkasteltavaa piirrettä; valtaa, legitimizeettiä ja kiireellisyyttä, mutta niiden vahvuus vaihtelee. Olen jaotellut piirteiden vahvuuden asteikolle erittäin vahva, vahva ja kohtalainen sen perusteella, miten piirteet esiintyvät artikkeleissa. Esimerkiksi puolueilla on artikkeleiden perusteella erittäin vahva valta, joka perustuu lakeihin. Puolueet voivat vaikuttaa merkittäväällä tavalla päätöksentekoon, joka vaikuttaa koko yhteiskuntaan mukaan lukien muut sidosryhmät. Puolueet ovat mukana päättämässä resurssien ohjauksesta, sekä konkreettisista strategioista, joiden perusteella toimintaa ohjataan.

Myös kaupunkien valtaa voidaan pitää erittäin vahvana, sillä kaupunkien päätöksenteko vaikuttaa suoraan ja konkreettisella tavalla alueen asukkaisiin ja ympäristöön. Kaupungit päättävät laajalti sen, millaiselta alueen ympäristö ja rakennuskanta näyttävät, ja millaiseksi alue kehittyy. Etenkin kaavoittamisen ja rakentamisen kautta kaupungit voivat hyvin vapaasti suunnitella ympäristöään, joka vaikuttaa suoraan myös hiilinielujen kehitykseen. Kaupunki voi päättää kaatavansa esimerkiksi metsää rakennuksien tieltä, jolloin hiilinieluja menetetään. Toisaalta kaupunki voi myös pyrkiä lisäämään monimuotoista luontoa ja puurakentamista, joka taas lisää hiilinieluja. Myös kaupungit voivat allokoita resurssejaan, ja vaikuttaa siten kehitykseen. Kaupunkien tulee kuitenkin

hoitaa kaikki lakisääteiset tehtävänsä sekä muut vapaaehtoiset tehtävät, jolloin resurssit hiilinielujen kehitykseen eivät välttämättä ole kovin suuret. Puolueilla ei ole yhtä konkreettista valtaa yksittäisiin kansalaisiin kuin kaupungeilla, mutta heidän valtansa ulottuu kaupunkien ja koko yhteiskunnan yli. Tämän takia kumpaakin sidosryhmää voidaan pitää erittäin vahvana.

Yritysten valta on vahva, joka näkyy esimerkiksi taloudellisena vaikutuksena paikalliseen ja kansalliseen talouteen. Yritykset vaikuttavat etenkin lähialueellaan, jossa ne työllistävät alueen ihmisiä, tuovat alueelle vaurautta, ja vaikuttavat alueen kehitykseen. Artikkeleissa yritysten rooli ja vaikuttavuus ei kuitenkaan ollut yhtä suurta kuin kaupunkien, johtuen esimerkiksi yritysten koosta. Suuret kansainväliset yritykset saattaisivat kenties vaikutusvallassaan ylittää yksittäiset kaupungit, mutta näiden artikkelien perusteella ei voida vetää tällaisia johtopäätöksiä.

Maan- ja metsänomistajien sekä ympäristöliikkeiden valtaa voidaan pitää kohtuullisena. Maan- ja metsänomistajat vaikuttavat toki hiilinieluihin omalla tavallaan, mutta suurimmat muutoksen koskevat heitä itseään. Heidän suora vaikutuksensa esimerkiksi kansalaisiin ei ole konkreettista, vaan välillistä. Kuten aiemmin on todettu, on Suomen maankäyttösektori tuottanut edellisessä mittauksessa enemmän päästöjä kuin sitonut niitä. Se, kuinka paljon maan- ja metsänomistajat pystyisivät toiminnallaan esimerkiksi lisäämään hiilinieluja, on epäselvää. Ympäristöliikkeiden kohtuullinen valta perustuu siihen, että he pystyvät halutessaan vaikuttamaan ajamiinsa asioihin konkreettisella tasolla. Tämä näkyy esimerkiksi suoran toiminnan kautta, kun aktivistit ovat sulkeneet teitä ja tuotantolaitoksia. Valta kuitenkin ulottuu enemmänkin yksittäisiin kohteisiin ja tapahtumiin, eikä laajasti päätöksentekoon.

Puolueiden legitimitetti on vahvaa, sillä sekin perustuu lakiin. Puolueilla on oikeus ja velvollisuus puuttua ilmastonmuutokseen ja hiilinielujen tilanteeseen. Puolueiden on myös huomioitava päätöksenteossaan kansainväliset sitoumukset, joihin Suomi on valtiona sitoutunut. Kaupunkien ja maan- ja metsänomistajien legitimitettiä voidaan

pitää vahvana. Kaupunkien legitimizeetti eli oikeutus perustuu lakeihin, ja monet kaupungit ovat myös luoneet omat ilmastotavoitteensa, joiden puitteissa toimitaan. Maan- ja metsänomistajien legitimizeetti liittyy siihen, että heidän omistuksensa ja elantonsa riippuu uusista päätöksistä. He haluavat olla mukana päätöksenteossa, ja kertoa oman kantansa ja mielipiteensä jo varhaisessa vaiheessa. Kuten aiemmin todettu, yksityiset metsänomistajat omistavat yli puolet Suomen metsistä, jonka takia heidän toimintaansa ja pyyntöjä voidaan pitää oikeutettuina.

Yritysten legitimizeetti on kohtuullista, koska toimintaa ei voida pitää yhtä oikeutettuna, kuin edellä mainittujen sidosryhmien toiminta. Artikkeleissa esiintyneiden yritysten legitimizeetti perustuu ympäristövastuun ottamiseen ja avoimuuteen. Uusien voimaloiden rakentamisessa näkyi ympäristön huomioonottaminen ja asukkaiden osallistaminen. Yritykset pyrkivät tosissaan ottamaan vastuuta ilmastoasioista, ja parantamaan omaa toimintaansa. Heiltä puuttuu kuitenkin sellainen oikeudellinen asema, joka lisäisi toiminnan legitimizeettiä.

Ympäristöliikkeiden legitimizeetti on kohtuullista, sillä artikkeleiden perusteella ympäristöliikkeiden toimintaa ei ole kunnolla perusteltu. Joitain perusteita on kyllä esitetty, mutta ne eivät aina liity tehtyihin toimenpiteisiin. Esimerkiksi katujen katkaiseminen ja ihmisten kulkemisen estäminen ei auta saavuttamaan niitä tavoitteita, joiden nimissä toimintaa on tehty. Ympäristöliikkeiden kiireellisyyttä voidaan pitää myös kohtuullisena, sillä he todella pitävät ilmastonmuutosta ja hiilinielujen tilannetta kiireellisenä, ja myös toimivat sen mukaisesti. Heidän toimintansa vaikuttavuus ei kuitenkaan ole kovin suurta artikkelien perusteella, jolloin myöskään kiireellisyyttä ei voida pitää kovin suurena.

Puolueiden kiireellisyys on erittäin vahva. Siihen liittyy päätöksenteon vaikutus muuhun yhteiskuntaan, kriisit ja poliittiset paineet. Puolueiden on reagoitava nopealla aikataululla erilaisiin globaaleihin muutoksiin, ja sovitettava nämä kansalliseen päätöksentekoon. Maan- ja metsänomistajien kiireellisyys on kohtuullinen, sillä heidän

toimintansa omistamallaan maa-alueella aiheuttaa jonkun verran reagointia muulta yhteiskunnalta. Kaupunkien ja yritysten kiireellisyys on vahvaa, sillä niiden toiminta hiilinielujen lisäämiseksi tai vähentämiseksi aiheuttaa suoraa reagointitarvetta alueen asukkailta.

Taulukko 2. Sidosryhmien piirteiden vahvuusasteikko (kohtuullinen, vahva, erittäin vahva)

Sidosryhmät	Valta	Legitimiteetti	Kiireellisyys
Puolueet	Erittäin vahva	Vahva	Erittäin vahva
Maan- ja metsänomistajat	Kohtuullinen	Vahva	Kohtuullinen
Kaupungit	Erittäin vahva	Vahva	Vahva
Yritykset	Vahva	Kohtuullinen	Vahva
Ympäristöliikkeet	Kohtuullinen	Kohtuullinen	Kohtuullinen

Piirteiden voimakkuus on lajiteltu taulukkoon 2, jotta vahvuuksia olisi helpompi vertailla. Sidosryhmien piirteiden vahvuusasteikon olen tehnyt vertailun perusteella, eli olen verrannut sidosryhmien valtaa, legitimiteettiä ja kiireellisyyttä, ja tältä pohjalta tehnyt päätökset piirteiden vahvuudesta. Erittäin vahvaan valtaan kuuluu erityisen voimakas mahdollisuus kontrolloida hiilinielujen päätöksentekoa, ja vaikuttaa laajasti hiilinielujen tilanteeseen. Erittäin vahva valta liittyy myös mahdollisuuteen allokoida resursseja. Erittäin vahva valta näkyy puolueissa ja kaupungeissa merkittävinä taloudellisina resursseina, päätäntävaltana sekä lainsäädäntövallan perusteella muihin sidosryhmiin verrattuna.

Vahva valta näkyy voimakkaana mahdollisuutena vaikuttaa päätöksentekoon ja toimintaan, mutta ei kuitenkaan yhtä vahvasti kuin mitä puolueet ja kaupungit pystyvät vaikuttamaan. Yritysten valta on artikkeleiden perusteella tällaista, sillä se koskee tietyllä

alueella asuvia ihmisiä. Etenkin yritysten taloudellista valtaa voidaan pitää voimakkaana, sillä ne kehittävät vaurautta ja uusia innovaatioita. Niillä, eikä myöskään maan- ja metsänomistajilla tai ympäristöliikkeillä, ole kuitenkaan lainsäädäntövaltaa samalla tavalla kuin kaupungeilla ja puolueilla. Yrityksillä on kuitenkin päätäntävaltaa oman toimintansa suhteen. Tämän takia yritysten valta voidaan kategorisoida vahvaksi.

Maan- ja metsänomistajien ja ympäristöliikkeiden valta ei ole yhtä voimakasta kuin yritysten, sillä niiden toiminta ei vaikuta yhtäjaksoisesti muiden ihmisten toimintaan. Yksittäiset toiminnot voivat toki vaikuttaa konkreettisesti alueen asukkaisiin, mutta tämä vaikutus on yleensä lyhytaikaista, esimerkiksi tietyn hakkuun aikaan tapahtuvaa. Näillä sidosryhmillä on päätäntävaltaa oman toimintansa suhteen, muttei taloudellista tai lainsäädännöllistä valtaa. Tämän vuoksi niiden vallan vahvuus on määritelty kohtuulliseksi.

Vahvalla legitimitetillä tarkoitetaan sidosryhmän voimakasta yhteiskunnallista tukea, lainsäädännöllistä pohjaa ja asiantuntemusta omaan toimintaan liittyen. Puolueiden legitimitetti on vahvaa, sillä siinä korostuvat etenkin lainsäädännöllinen oikeus ja velvollisuus tehdä päätöksiä hiilinieluihin liittyen, sekä ammattitaito omassa toiminnassaan. Yhteiskunnallinen mielipide kuitenkin vaihtelee puolueiden toiminnan oikeutukseen liittyen, eivätkä asukkaat ole aina yhtä mieltä valituista toimenpiteistä. Tämä tulee esiin myös artikkeleissa tyytymättömyytenä puolueiden toimintaan tai toimimattomuuteen hiilinielujen suhteen. Tämän takia puolueiden legitimitettiä ei voida pitää erittäin vahvana.

Myös maan- ja metsänomistajien ja kaupunkien legitimitetti on vahva. Maan- ja metsänomistajilla on yksityisoikeuden antama oikeutus toimia omistamallaan maa-alueella, kuten artikkeleista tuli ilmi. He eivät kuitenkaan pysty tekemään ihan mitä tahansa, sillä lainsäädäntö myös rajoittaa heidän toimintaansa. Esimerkiksi maankäyttölainsäädäntö rajoittaa heidän toimintaansa, ja vaatii noudattamaan tiettyjä rajoituksia. Heillä on vahvaa asiantuntemusta maan- ja metsänhoitoon liittyen, joka lisää

heidän toimintansa ja mielipiteidensä legitimizeettiä. Heidän huolensa omaisuudestaan ja toimeentulostaan on myös tekijä, joka voimistaa toiminnan oikeutusta. Kaupungeilla on vahva lainsäädännöllinen pohja, sekä oikeus tehdä päätöksiä. Heillä on myös asiantuntemusta alueiden kehittämiseen liittyen, sekä vahva tukiverkosto auttamassa päätöksenteossa. Kaupunkien tekemät päätökset eivät kuitenkaan saavuta kansalaisissa aina kannatusta, sillä ihmisten mielipiteet hiilinieluihin ja niiden kehittämiseen liittyen vaihtelevat. Päätöksissä ei voida myöskään miellyttää kaikkia.

Yritysten legitimizeetti on heikompaa kuin puolueiden, kaupunkien ja maan- ja metsänomistajien. Tämä siitä huolimatta, että niillä on vahvaa osaamista ja asiantuntemusta, sekä oikeus päättää omasta toiminnastaan tiettyjen rajoitusten puitteissa. Heidänkään toimiansa eivät kuitenkaan kaikki alueen asukkaat hyväksy, varsinkin jos ne ovat ristiriidassa tavoitteiden kanssa. Legitimizeettiä ei ole myöskään yhtä voimakas kuin puolueiden ja kaupunkien lakiin kirjattu oikeus ja velvollisuus tehdä päätöksiä, tai maan- ja metsänomistajien omaan toimeentuloon ja elämiseen liittyvän huolen aiheuttama oikeus vaikuttaa omaan tilanteeseensa.

Ympäristöliikkeiden legitimizeetti on heikkoa, ja se voidaan määrittää kohtuulliseksi. Tämä johtuu siitä, että heidän saamansa yhteiskunnallinen tukensa on kohtuullisen heikkoa, ja artikkelien mukaan tavoitteet ja toiminta ovat ristiriitaisia. Heidän toiminnallaan ei myöskään ole niin vahvaa lainsäädännöllistä pohjaa, ja artikkeleissa tulikin esiin jopa toiminnan lainvastaisuus. Heidän huoltansa ympäristöstä voidaan kuitenkin pitää oikeutettuna, jonka takia sidosryhmän legitimizeettiä ei voi arvioida heikoksi.

Erittäin vahva kiireellisyys liittyy erityisiin tarpeisiin, vaatimuksiin tai huolenaiheisiin, jotka vaativat välitöntä huomioimista. Kiireellisyyden piirre syntyy akuuteista kriiseistä, aikarajoituksista, negatiivisista seurauksista ja uhista. Puolueilla on tällaista erittäin vahvaa kiireellisyyttä, sillä niiden päätöksissä on esimerkiksi mukana tiettyjä aikarajoituksia. Puolueiden toimintaan kohdistuu hiilinieluihin liittyen myös

aikarajoituksia esimerkiksi Euroopan unionilta, kun sen lainsäädäntö on adaptoitava Suomen lainsäädäntöön liittyväksi. Puolueiden on myös kiireellisesti reagoitava hiilinielujen heikentyneeseen tilanteeseen, sillä reagoimattomuudesta seuraa ilmastonmuutoksen kiihtymistä. Puolueiden toiminta on siis erityisen vahvasti kytkeytynyt kriiseihin reagoimiseen, aikarajoituksiin sekä negatiivisiin seurauksiin.

Kaupungeilla ja yrityksillä on vahva kiireellisyys. Kaupunkien tapauksessa se perustuu puolueiden tapaan poliittisiin päätöksiin reagoimiseen, sekä oman päätöksenteon kiireellisyyteen. Ilmastokriisiin on reagoitava, ja omissa ilmastotavoitteissa on pysyttävä. Huonoista päätöksistä seuraa negatiivisia seurauksia, mutta ne yleensä rajoittuvat kaupungin omalle alueelle. Kaupungit ovat omassa päätöksenteossaan kuitenkin puolueiden ja hallitusten alaisina, ja suuremmat kehitysvollisuudet tulevat sieltä. Yritysten kiireellisyys näkyy niiden päätöksenteon kiireellisyydestä suhteessa muuhun yhteiskuntaan. Yritykset haluavat toimia saavuttaa voittoja, mutta välittävät myös toimiansa vastuullisuudesta ja ilmastovaikutuksesta, kuten artikkeleissa on tullut ilmi. Toiminnan uudistamisella on tästä syystä kiire, sillä negatiivisilta seurauksilta, kuten saastumiselta ja luonnon tuhoamiselta halutaan välttyä. Akuutit kriisit, aikarajoitteet ja negatiiviset seuraukset sekä uhat näkyvät siis myös yritysten toiminnassa.

Maan- ja metsänomistajilla sekä ympäristöliikkeillä on kohtuullinen kiireellisyys. Hiilinielujen lisääminen ja maan- ja metsienkäyttö aiheuttavat huolta maan- ja metsänomistajissa. Tämä on suurin kiireellisyyttä lisäävä ominaisuus, ja siihen liittyy epätietoisuus tulevaisuudesta sekä mahdollisiin aikarajoituksiin sopeutuminen. Maan- ja metsänomistajien toiminta saattaa aiheuttaa negatiivisia seurauksia nielujen vähentymisen kautta, mutta vaikuttavuus riippuu myös alueen koosta. Esimerkiksi pienien metsäpalstojen ylihakkuu ei vielä aiheuta suurta kiireellisyyttä toimia, jonka takia hakkuumääriin ei olekaan vielä puututtu. Negatiivisia seurauksia ei pidetä yhtä suurina kuin esimerkiksi yritysten, kaupunkien ja puolueiden toiminnan seurauksia. Tämä saattaa kuitenkin muuttua tulevaisuudessa, jos metsien tilaan ja hakkuisiin päätetään puuttua rajummin.

Myös ympäristöliikkeiden kiireellisyyteen liittyy huoli ympäristön ja hiilinielujen tilasta. Ympäristöliikkeiden toiminta ei saavuta välttämättä konkreettista muutosta aikaan, sillä se vaatisi toteutuakseen useamman sidosryhmän yhteistyön. Ympäristöliikkeiden toiminta ei artikkelien perusteella aiheuta kovin vahvaa akuuttia kriisiä yhteiskunnallisesti, sillä niiden negatiiviset seuraukset kohdistuvat yksittäisiin toimijoihin eivätkä koko yhteiskuntaan. Ympäristöliikkeet eivät myöskään itse yleensä toimi aikarajoitusten lisääjinä, sillä he yleensä keskittyvät pitkän aikavälin ympäristöongelmiin.

6 Johtopäätökset

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millä tarkasteltavista sidosryhmistä oli kaikkein suurin merkitys median hiilinielukeskusteluissa. Tämä on tärkeää, koska hiilinielut ovat merkittävä keino ilmastonmuutoksen torjunnassa, ja sitä kautta sidosryhmät toimivat ilmastopoliittisina tekijöinä. Sidosryhmien vaikutus ulottuu laajalle eri yhteiskunnan sektoreille, kuten analyysistä tulee ilmi. Huomioimalla sidosryhmät ilmastopoliittisten toimien suunnittelussa, voidaan varmistaa, että ilmastopoliittiset päätökset ja toimenpiteet ovat linjassa sidosryhmien tarpeiden ja odotusten kanssa. Tämän sidosryhmäanalyysin avulla on pystytty luomaan uutta informaatiota liittyen median hiilinieluja käsittelevissä artikkeleissa vaikuttavista sidosryhmistä ja niiden tunnistamisesta, vertailusta ja kategorisoinnista. Erityisen tärkeää on ollut hahmottaa se, millä tavalla näiden sidosryhmien vaikuttavuus on ilmennyt artikkeleista. Näitä konkreettisia keinoja on esitetty taulukossa 3.

Tutkimus osoittaa sen, että sidosryhmillä on erilaisia rooleja ja vaikutusmahdollisuuksia hiilinieluihin liittyvissä keskusteluissa. Sidosryhmien, niiden vaikutusmahdollisuuksien ja erojen ymmärtäminen on tärkeää esimerkiksi sidosryhmäjohtamisen ja toiminnan suunnittelun kannalta. Esimerkiksi ymmärtämällä sidosryhmien toiminnasta tai toimimattomuudesta aiheutuvat riskit ja uhat, pystytään tällaisia riskitekijöitä ennakoimaan ja ennaltaehkäisemään. Sidosryhmien tunnistaminen ja huomiointi auttaa myös resurssien allokoinnissa, koska resurssit voidaan kohdentaa tarkemmin vastaamaan sidosryhmien omia tarpeita. Hahmottamalla eri sidosryhmien tarpeet ja vaikutusmahdollisuudet, pystytään paremmin hahmottaa koko hiilinieluihin liittyvää yhteiskunnallista ja ilmastopoliittista keskustelua, ja ennakoida tulevaisuuden haasteita ja mahdollisuuksia hiilinieluihin liittyen.

Hiilinielukeskusteluissa merkittävimpiä sidosryhmiä olivat puolueet ja kaupungit, ja näiden tarpeet tulisi erityisesti huomioida hiilinieluihin vaikuttamisessa, sekä ilmastopolitiikkaa suunnitellessa (Mitchell ja muut, 1997, s. 878). Ymmärtämällä sidosryhmien erilaisia hiilinieluihin liittyviä tarpeita, pystytään niihin paremmin

vastaamaan, ja saavuttamaan myös tehokkaampaa ilmastopolitiikkaa. Sidosryhmillä on erilaisia tarpeita ja huolia, esimerkiksi yrityksillä liittyen toiminnan taloudelliseen kannattavuuteen ja ympäristöliikkeillä liittyen luonnon suojeluun. Nämä erilaiset tarpeet on huomioitava sidosryhmäjohtamisessa (Freeman & McVea, 2001, s. 10). Sidosryhmäanalyysin avulla saatu tieto edistää tehokasta ja kestävämpää ilmasto- ja hiilinielupolitiikkaa, ja mahdollistaa ilmastonmuutoksen torjuntaan tähtäävän yhteiskunnallisen toiminnan.

Sidosryhmistä kerättyä tietoa pystytään hyödyntämään esimerkiksi riskienhallinnassa (Dufour & Draghici, 2020), strategisessa suunnittelussa (Elliott ja muut, 2020) ja päätöksenteossa (Bader ja muut, 2020). Riskienhallinnassa voidaan hyödyntää sidosryhmäanalyysin tarjoamaa tietoa kiireellisyystekijöihin liittyen, ja tärkeää on huomioida sidosryhmät jo varhaisessa vaiheessa (Dufour & Draghici, 2020 s. 117–118). Näiden avulla voidaan ennakoida riskejä, ja puuttua niihin ajoissa. Sidosryhmien edustajat ovat tärkeässä asemassa strategisessa suunnittelussa ja sen toteutuksessa (Elliott ja muut, 2020, s. 1582–1583). Suunnittelussa voidaan hyödyntää sidosryhmien tuottamaa tietoa, jotta saadaan kattavampia ja parempia suunnitelmia aikaiseksi. Päätöksenteossa voidaan hyödyntää sidosryhmien tarpeita, odotuksia huolenaiheita (Bader ja muut, 2020, s. 453). Näiden avulla voidaan tehdä yhteiskunnallisesti mahdollisimman monia hyödyttäviä päätöksiä.

Aineisto koostui Helsingin Sanomien ja Yle Uutisten hiilinieluja koskevista artikkeleista. Tutkimus toteutettiin sidosryhmäanalyysin kautta, joka noudatti teorialähtöistä sisällönanalyysiä. Aineiston analysoinnin keinona toimi Ronald Mitchellin, Bradley Aglen ja Donna Woodin vuonna 1997 kehittämä stakeholder salience -teoriakehys. Teorian mukaisesti tässä opinnäytetyössä määriteltiin artikkeleissa esiintyvien sidosryhmien piirteet, ja kategorisoitiin sidosryhmät näiden piirteiden ja niiden vahvuuden pohjalta. Artikkeleista tarkasteltiin viittä sidosryhmää, jotka olivat puolueet, maan- ja metsänomistajat, kaupungit, yritykset sekä ympäristöliikkeet. Sidosryhmien merkittävyyttä, eli tärkeyttä hiilinieluihin liittyvässä keskustelussa tarkasteltiin niiden

vallan, legitimitietin ja kiireellisyyden perusteella. Nämä sidosryhmien piirteet ja niiden konkreettinen näkyminen median artikkeleissa on koottu taulukkoon 3. Taulukossa on eritelty tärkeimmät sidosryhmien toiminnot yksi kerrallaan, jolloin pystytään esimerkiksi tarkastelemaan jokaista sidosryhmää ja sen piirteitä erikseen.

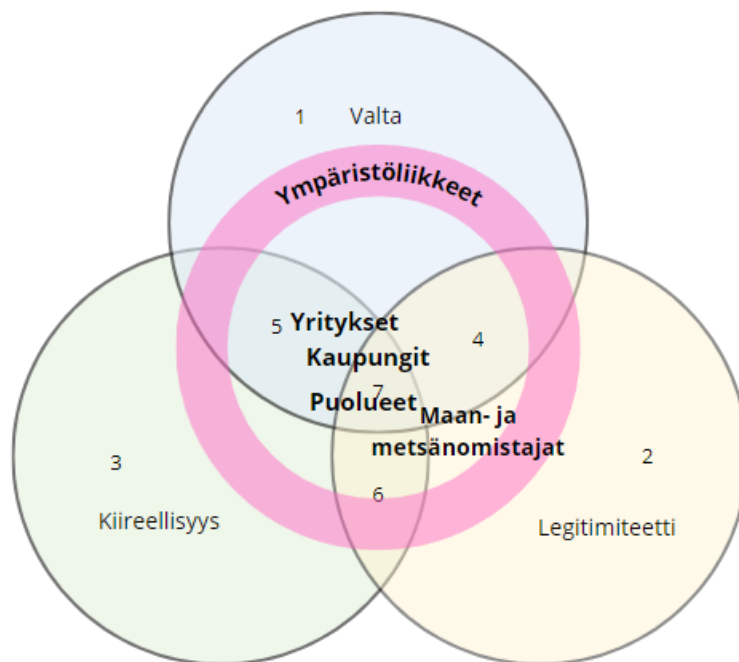
Taulukko 3. Sidosryhmissä esiintyvät piirteet

Sidosryhmät	Valta	Legitimiteetti	Kiireellisyys
Puolueet	<ul style="list-style-type: none"> -Valta tehdä päätöksiä -Resurssien ohjaus -Lainsäädännön luonti/muokkaus -Strategiat tavoitteiden saavuttamiseksi -Poliittinen vaikuttaminen -Mahdollisuus vaikuttaa lakien avulla koko yhteiskuntaan 	<ul style="list-style-type: none"> -Laissa määrätty oikeus tehdä päätöksiä -Ilmasto- ja ympäristötavoitteet -Ilmastopöimukset ja sitoumukset -Metsien monimuotoisuuden ja hiilinielujen suojele -Taloudellinen hyöty 	<ul style="list-style-type: none"> -Uudet lait ja sanktiot -Poliittisesti tärkeinä pidetyt asiat, joita nimenomaan pyritään ratkaisemaan -Poliittiset erimielisyydet -Yhteiskunnalliset kriisit ja niihin reagoiminen
Maan- ja metsän-omistajat	<ul style="list-style-type: none"> -Vaikutus päätöksentekoon -Yksityisen metsänomistuksen valta -Mahdollisuus nostaa esiin tärkeitä teemoja -Taloudellinen hyöty päätöksistä, joihin he ovat itse vaikuttaneet 	<ul style="list-style-type: none"> -Metsänomistajuus ja sen kautta tuleva oikeus -Huoli metsästä ja elinkeinosta -Vastuu metsästä -Omien oikeuksien ajaminen -Ilmastonmuutoksen torjuminen, kestävä metsienhoito 	<ul style="list-style-type: none"> -Taloudellinen menetys ja elinkeinon epävarmuus -Ratkaisut metsien ja maankäytön suhteen -Luontoarvot -Osallisuus ja/tai sen puute

Kaupungit	<ul style="list-style-type: none"> -Kaavoitus ja rakentaminen -Hiilineutraalisuus-tavoitteet -Resurssien kohdennus -Maankäyttö -Vihreät valinnat -Yhteistyö muiden sidosryhmien kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> -Asukkaiden odotuksiin vastaaminen -Hiilineutraalisuus-tavoitteet -Ympäristönsuojelu ja -vastuu -Kaupunkien vastuu ympäristöistä -Lakivelvoitteiset tehtävät 	<ul style="list-style-type: none"> -Luonnon ja uhanalaisien lajien suojelu -Väestönkasvu ja asuinalueiden tarve -Viheralueiden tarve -Ilmasto- ja ympäristöhuoli -Päätäjien toiminnan aiheuttama kiireellisyys -Kestävä rakentaminen
Yritykset	<ul style="list-style-type: none"> -Teknologian kehitys -Päätöksenteon painotukset -Vihreät valinnat -Rahoituksen hankkiminen (sijoittajat) -Taloudellinen vaikutus 	<ul style="list-style-type: none"> -Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa -Ympäristövastuu ja vastuullisuus -Avoin viestintä ja läpinäkyvyys -Lakien mukainen toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> -Ympäristövaikutukset -Investointipäätökset -Luvat ja sääntely -Innovaatioiden tarve -Markkinoiden muutokset -Aikataulupaineet
Ympäristöliikkeet	<ul style="list-style-type: none"> -Vaikutus päätöksentekoon -Yhteiskunnallinen (julkinen) keskustelu ja mielipiteiden muokkaus -Vaikutus ympäristöön -Pyrkimys osallisuuteen -Suora toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> -Rajoitusten ja vastuullisuuden vaatiminen -Vuoropuhelu -Toiminnan vaikutukset/vaikuttavuus -Ympäristösuojelun näkökulma -Perusteltu toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> -Moraaliset perusteet puuttua -Ilmaston suojelun kiireellisyys -Näkyvyys (media) ympäristöongelmien esiintuonti -Huomion herättäminen -Vuorovaikutus yritysten ja päättäjien kanssa

Sidosryhmien merkittävyyttä ja vaikuttavuutta tarkasteltiin tässä opinnäytetyössä sen mukaan, kuinka voimakkaita vallan, legitimitetin ja kiireellisyyden piirteet olivat. Vallalla tarkoitetaan sidosryhmän kykyä vaikuttaa omalla toiminnallaan ja päätöksillään hiilinieluihin ja niistä käytävään keskusteluun. Legitimitetti on sidosryhmän toiminnan, tarpeiden ja vaatimusten oikeutus suhteessa hiilinieluihin ja niistä käytävään keskusteluun. Kiireellisyydellä tarkoitetaan sitä, kuinka nopeaa reagointia sidosryhmän toiminta, huolenaiheet ja väitteet vaativat hiilinieluihin liittyvän keskustelun suhteen.

Mitchellin ja muiden (1997) ne sidosryhmät, joilla piirteet ovat voimakkaita, ovat merkittävimpiä tutkittavan aiheen kannalta. Nämä sidosryhmät pystyvät omalla toiminnallaan vaikuttamaan hiilinieluihin ja niistä käytävään keskusteluun, ja nämä tulisi ottaa esimerkiksi toiminnan suunnittelussa sekä päätöksenteossa huomioon. Piirteiden voimakkuutta arvioitiin esimerkiksi päätäntävällän, lainsäädännöllisen pohjan, asiantuntemuksen, taloudellisten resurssien ja yhteiskunnallisen tuen kautta. Voimakkuuteen vaikutti myös se, jos sidosryhmien toimintaan liittyivät kriisit, negatiiviset seuraukset ja uhat tai tiukat aikarajoitukset. Sidosryhmien merkittävyyttä voi tarkastella kuvion 4 kautta, johon sidosryhmät on sijoitettu niiden piirteiden voimakkuuden perusteella (vrt. taulukko 2). Kuviossa esitetään eri piirteet, sidosryhmät, ja niiden sijoittuminen kuvioon. Mitä lähempänä kuvion keskustaa sidosryhmä on, sen suurempi merkittävyys sillä on hiilinieluihin liittyvässä keskustelussa.

Kuvio 4. Sidosryhmien merkittävyys (mukailien Mitchell ja muut, 1997, s. 874)

Kuviossa numerot 1, 2 ja 3 esittävät Mitchellin ja muiden (1997) mukaisesti piileviä sidosryhmiä, eli sidosryhmiä, joilla on vain yksi selvä piirre, tai piirteet ovat heikkoja. Numerot 4, 5 ja 6 ovat odottavia sidosryhmiä, ja sisältävät kaksi selvää piirrettä. Numero 7 edustaa ehdottomia sidosryhmiä, ja niillä on kolme selvää piirrettä (Mitchell ja muut, 1997, s. 872-873). Kuviossa 4 ympäristöliikkeiden merkitys ja vaikuttavuus on esitetty vaaleanpunaisena kehänä. Tällä muodolla pyritään kuvaamaan sitä, että ympäristöliikkeellä on kaikkia kolmea piirrettä, mutta piirteet eivät ole niin vahvoja, että sidosryhmät voisi sijoittaa lähemmäs kuvion keskustaa. Ympäristöliikkeiden piirteet ovat kohtuullisia, jonka vuoksi kehä on sijoittunut lähemmäs kuvion reunoja. Maan- ja metsänomistajat on sijoitettu kuviossa hieman oikealle, sillä maan- ja metsänomistajien legitimiteetti on vahva, mutta valta ja kiireellisyys vain kohtuullinen.

Yritykset on sijoitettu kuviossa lähemmäs keskustaa, sillä niillä on kaksi vahvasti erottuvaa piirrettä: valta ja kiireellisyys. Yritysten legitimiteetti on kuitenkin vain kohtuullinen, jonka vuoksi yrityksiä ei ole sijoitettu aivan kuvion keskelle, vaan hieman vasemmalle. Yritysten piirteet eivät myöskään erittäin vahvoja, jonka vuoksi

yrityksetkään eivät sijoitu aivan kuvion keskusta. Kaupungit ja puolueet on sijoitettu kuvion keskelle, koska niiden piirteet ovat kaikki vahvoja tai erittäin vahvoja.

Mitchellin ja muiden mukaan (1997) sidosryhmät kategorisoidaan piileviin, odottaviin ja ehdottomiin sidosryhmiin niiden voiman, legitimitietin ja kiireellisyyden perusteella. Tällä kategorisoinnilla voidaan rajalliset resurssit suunnata niihin sidosryhmiin, joilla on eniten merkitystä hiilinieluihin liittyvässä toiminnassa. Lisäksi sidosryhmien kategorisointi auttaa tunnistamaan potentiaalisia riskejä ja mahdollisuuksia, jotka liittyvät eri sidosryhmien intresseihin ja vaikutusvaltaan (Mitchell ja muut, 1997, s. 873).

6.1 Piilevät sidosryhmät

Taulukon 2 mukaisesti ympäristöliikkeet ja maan- ja metsänomistajat voidaan luokitella piileviksi sidosryhmiksi. Ympäristöliikkeiltä löytyy kaikki kolme piirrettä, mutta ne ovat kaikki vain kohtuullisia. Maan- ja metsänomistajilta löytyy yksi vahva piirre eli legitimitietti. Näiden sidosryhmien merkittävyys ja tärkeys on heikko median artikkeleissa, eikä nämä siten pysty vaikuttamaan hiilinielujen tilanteeseen yhtä voimakkaasti kuin muut sidosryhmät (Mitchell ja muut, 1997, s. 874). Piilevät sidosryhmät eivät omista kuin yhden selvän piirteen, tai piirteet ovat kaikki heikkoja. Tällöin näihin sidosryhmiin ei välttämättä kiinnitetä huomiota yhteiskunnallisesti. Näiden sidosryhmien tarpeiden huomioimista ei aina pidetä yhtä tärkeänä kuin niiden sidosryhmien, jotka vaikuttavat voimakkaammin esimerkiksi ympäristöön, resursseihin ja päätöksentekoon. Nämä sidosryhmät voidaan kuitenkin osallistaa mukaan toimintaan, ja usein näin tehdäänkin (Mitchell ja muut, 1997, s. 875).

6.2 Odottavat sidosryhmät

Odottavat sidosryhmät, joilla on kaksi selvää piirrettä, ovat merkittävämpiä ja tärkeämpiä yhteiskunnallisesti piileviin sidosryhmiin verrattuna (Mitchell ja muut, 1997, s. 876). He pyrkivät saamaan yhteiskunnallista vaikutusvaltaa ja oman äänensä kuuluviin. Odottavat sidosryhmät, joilla on vahva valta ja kiireellisyys, voidaan luokitella jopa

vaaralliseksi sidosryhmäksi. Tämä johtuu siitä, että niiden toiminnalla ei aina ole suurta oikeutusta, mutta resurssit ja mahdollisuudet toimia ovat merkittäviä. Yritykset kuuluvat odottaviin sidosryhmiin, ja niiden tarpeiden huomioiminen on hyvin tärkeää. Yritysten tarpeiden huomiotta jättäminen saattaa johtaa esimerkiksi ympäristöongelmien syntymiseen sellaisissa tilanteissa, joissa yritysten oma taloudellinen menestyminen on heille kaikkein tärkeintä. Nimensä mukaisesti tällaiset sidosryhmät pystyvät siis itse vaikuttamaan, mutta odottavat myös sitä, että heidät tarpeensa otetaan huomioon (Mitchell ja muut, 1997, s. 876–877).

6.3 Ehdottomat sidosryhmät

Ehdottomat sidosryhmät omaavat kaikki kolme sidosryhmien piirrettä, ja näiden merkittävyys ja tärkeys nousee artikkeleista esiin kaikkein voimakkaimpana (Mitchell ja muut, 1997, s. 878). Yhteiskunnallisesti tällaiset sidosryhmät ovat erityisen tärkeä huomioida ja niiden tarpeet tunnustaa. Puolueet ja kaupungit kuuluvat ehdottomiin sidosryhmiin, sillä niiden kaikki piirteet ovat vahvoja tai erittäin vahvoja. Näiden sidosryhmien huomioiminen on elintärkeää, sillä niillä on yhteiskunnallisesti ja ilmastopoliittisesti valtaa vaikuttaa, kontrolloida päätöksentekoa ja allokoida resursseja. Niillä on vahvaa oikeutusta lainsäädännön kautta, sekä suurta asiantuntemusta omalta alaltaan. Heidän päätöksensä saavat myös yleensä yhteiskunnallisesti kansalaisten tuen. Näillä sidosryhmillä on myös merkittävää kiireellisyyttä liittyen toiminnan aikarajoituksiin, akuutteihin kriiseihin, negatiivisiin seurauksiin ja mahdollisiin uhkiin (Mitchell ja muut, 1997, s. 878–879). Puolueet ja kaupungit ovat median artikkeleiden perusteella ja yleisesti tässä opinnäytetyössä kaikkein vaikuttavimmat ja merkittävimmät sidosryhmät.

6.4 Pohdinta

Ilmastopoliitikassa voidaan hyödyntää sidosryhmäanalyysissä tuotettua tietoa hiilinielujen aseman ymmärtämisessä ja parantamisessa. Ilmastopoliittiset keinot ja lähestymistavat vaikuttavat sidosryhmien toimintaan ja käyttäytymiseen (Maldonado-

Bautista ja muut, 2023, luku 1). Tällaisia keinoja ovat esimerkiksi erilaiset rajoitukset tai kannustimet. Sidosryhmäanalyysi voi auttaa luomaan laajempaa ymmärrystä siitä, mitä eri sidosryhmät odottavat ja kokevat tarpeelliseksi ilmastokysymyksiin liittyen. Tämä voi auttaa luomaan tehokkaampaa ilmasto- ja hiilinielupolitiikkaa, joka vastaa paremmin eri sidosryhmien tarpeisiin ja odotuksiin.

Tutkimuksessa on huomioitava se, että siinä tarkasteltiin ainoastaan viittä sidosryhmää. Tarkasteltuja artikkeleita oli 28 kappaletta, ja laajemmalla otannalla saisi analyysistä mahdollisesti vielä laajemman ja kattavamman. Jos sidosryhmiä olisi valittu tutkimukseen enemmän, olisi eri sidosryhmien vaikuttavuuden arviointia voinut syventää entisestään. Vallan, legitimitetin ja kiireellisyyden piirteisiin ja näiden konkreettiseen näkymiseen olisi tällöin myös pystytty todennäköisesti saamaan lisää syvyyttä. Artikkelit valittiin Helsingin Sanomien sekä Yle Uutisten artikkeleista, joka varmasti vaikutti osaltaan niistä kerättyyn informaatioon. Artikkeleista olisi voinut saada hieman erilaisia näkökulmia esiin, mikäli olisin valinnut artikkelit muista medioista. Kaikki valitsemani sidosryhmät olivat aiheen kannalta merkittäviä, enkä tietoisesti valinnut mukaan sellaisia sidosryhmiä, jotka eivät olisi Mitchellin ja muiden (1997) mukaan täyttäneet sidosryhmän vaatimuksia. Tämä oli tietoinen valinta, jonka olisi voinut toteuttaa eri tavalla, jos valittuja sidosryhmiä olisi ollut enemmän. Tunnistin kuitenkin sen faktan, että lisäämällä tarkasteltavia sidosryhmiä ja artikkeleita tästä opinnäytetyöstä olisi tullut todella pitkä.

Tutkimuksessa ilmeni se, että sidosryhmien analyysiosuudessa esiintyvät piirteet olivat osittain samanlaisia ja yhtä vahvoja. Esimerkiksi huoli ilmaston ja hiilinielujen tilasta koski useaa eri sidosryhmää, joka aiheutti vaikeutta sidosryhmien piirteiden voimakkuuden arvioinnissa. Oli paikoin vaikea arvioida sitä, kenen huoli tai vaatimus oli voimakkainta, vaikka pystyin hyödyntämään myös mahdollisia seurauksia piirteiden määrittämisessä. Vaikeutta analyysin teettämisestä syntyi myös siitä, että valitsemani sidosryhmät olivat hyvin erilaisia tekijöitä yhteiskunnallisesti. Jos kaikki sidosryhmät olisivat olleet esimerkiksi yrityksiä, olisi niiden keskinäinen vertailu ollut helpompaa. Halusin kuitenkin

monta eri näkökulmaa analyysiin, jonka takia valitsin analysoitavaksi keskenään erilaisia sidosryhmiä.

Sidosryhmäanalyysissä on aina huomioitava se, että valittujen sidosryhmien vaikuttavuus voi vaihdella ajan myötä (Mitchell ja muut, 1997, s. 868). Sidosryhmien piirteet voivat muuttua voimakkaammaksi ympäristön muutoksen vuoksi, tai ne voivat heikentyä. Piilevät ja odottavat sidosryhmät voivat muuttua ehdottomiksi tai toisinpäin. Tämä tutkimus on tehty niiden artikkeleiden perusteella, jotka on listattu aineistoluetteloan opinnäytetyön liitteissä. Tiedot on kerätty sellaisina, kuin ne on artikkeleissa esitetty. Vuosien päästä sidosryhmien vaikuttavuus ja merkitys hiilinieluihin liittyen saattaa olla muuttunut merkittävästi.

6.5 Jatkotutkimus

Tähän aiheeseen liittyvää tutkimusta voisi jatkaa laajentamalla nykyistä analyysirunkoa. Analyysissä hyödynnettävää aineistoa voisi laajentaa merkittävästi lisäämällä eri medioita ja tarkasteltavien artikkeleiden määrää. Lisäämällä tarkasteltavien sidosryhmien määrää, pystyttäisiin saamaan laajempaa ymmärrystä erilaisten sidosryhmien mahdollisuudesta vaikuttaa. Sidosryhmäanalyysiä tulisi laajentaa myös median ulkopuolelle. Tällä pystyttäisiin välttämään ylimääräiset välivaiheet, ja informaatio pystyttäisiin keräämään suoraan sidosryhmältä itseltään. Informaatiota voisi kerätä esimerkiksi haastatteluiden avulla.

Suomen mittakaavalla hiilinieluihin liittyvien sidosryhmien tutkimusta voitaisiin hyödyntää esimerkiksi kansallisen hiilinielutavoitteiden saavuttamisessa. Sidosryhmien vaikuttavuuden ja merkittävyyden avulla saadaan tietoa siitä, millä sidosryhmillä on Suomessa eniten valtaa, legitimitettä ja kiireellisyyttä. Näiden sidosryhmien parempi huomioiminen voisi nopeuttaa tavoitteiden saavuttamista sekä mahdollisten ongelmien ennakoimista. Myös alueellisesti esimerkiksi kunnissa tai tietyillä hallinnollisilla alueilla voitaisiin hyödyntää sidosryhmäanalyysiä ilmastokysymyksissä.

Erityisen hyvin jatkotutkimuksessa toimisi sidosryhmäanalyysin ja intressien sekä jännitteiden yhdistäminen. Tämän avulla tutkimukseen pystyttäisiin lisätä huomioita esimerkiksi siitä, minkä takia sidosryhmät toimivat tietyllä tavalla. Tämä oli minullakin yhtenä vaihtoehtona, mutta se olisi laajentanut analyysiä liian paljon tässä opinnäytetyössä. Analyysiä voisi laajentaa sidosryhmäjohtamisen näkökulmasta esimerkiksi sidosryhmien parempaan sitouttamiseen ja osallistamiseen liittyen. Näillä keinoilla yhteisiin asioihin vaikuttamiseen saataisiin mukaan myös ne sidosryhmät, jotka eivät välttämättä ole kovin kiinnostuneita yhteiskunnallisesta ja ilmastoon liittyvästä vaikuttamisesta. Tällä tavalla voitaisiin mahdollisesti myös vahvistaa piileviä sidosryhmiä, ja lisätä niiden merkitystä tutkittuun aiheeseen nähden.

Lähteet

- Andrade, C. (1. tammikuuta 2020). *Sample Size and its Importance in Research*. Indian Journal of Psychological Medicine. Volume 42, Issue 1. https://doi.org/10.4103/IJPSYM.IJPSYM_504_19
- Bader, B. H., Badar, M. A., Rodchua, S. & McLeod, A. (2020). *A study of the balancing of lean thinking and stakeholder salience in decision-making*. The TQM Journal, 32(3), 441–460. <https://doi.org/10.1108/TQM-04-2019-0108>
- Binkley, C. S., Brand, D., Harkin, Z., Bull, G., Ravindranath, N. H., Obersteiner, M., Nilsson, S., Yamagata, Y. & Krott, M. (2002). *Carbon sink by the forest sector—options and needs for implementation*. Forest Policy and Economics, 4(1), 65-77. [https://doi.org/10.1016/S1389-9341\(02\)00005-9](https://doi.org/10.1016/S1389-9341(02)00005-9)
- Boesso, G. & Kumar, K. (2016). *Examining the association between stakeholder culture, stakeholder salience and stakeholder engagement activities : An empirical study*. Management Decision 54(4), 815–831. <https://doi.org/10.1108/MD-06-2015-0245>
- Bridoux, F. & Stoelhorst, J. (2014). *Microfoundations for stakeholder theory : Managing stakeholders with heterogenous motives*. Strategic Management Journal 35 : 107-125 (2014). <https://doi.org/10.1002/smj.2089>
- CCPI. (2023). *Finland. Climate Change Performance Index*. Noudettu 9. joulukuuta 2023 osoitteesta <https://ccpi.org/country/fin/>
- Crane, B. (2020). *Revisiting Who, When, and Why Stakeholders Matter : Trust and Stakeholders Connectedness*. Sage Journals, Business & Society. Volume 59, Issue 2, Pages 263-286. <https://doi.org/10.1177/0007650318756983>
- Dangel, U. (2016). *Turning point in timber construction : a new economy*. Birkhäuser Basel. <https://doi.org/10.1515/9783035608632>
- Dufour, C. & Draghici, A. (2020). *Stakeholder Management in Risk Management – Considerations on the ISO 31000 Standard*. Management, 20: 22. Noudettu 22. huhtikuuta 2024 osoitteesta <http://www.toknowpress.net/ISBN/978-961-6914-26-0/22.pdf>

- Dumay, J. & Cai, L. (2014). *A review and critique of content analysis as a methodology for inquiring into IC disclosure*. Article in Journal of Intellectual Capital. Research Gate. <https://doi.org/10.1108/JIC-01-2014-0010>
- Elliott, G., Day, M. & Lichtenstein, S. (2020). *Strategic planning activity, middle manager divergent thinking, external stakeholder salience, and organizational performance : a study of English and Welsh police forces*. Public Management Review, 22:11, 1581–1602. <https://doi.org/10.1080/14719037.2019.1635194>
- Eurooppa-neuvosto. (21. maaliskuuta 2024). *Euroopan vihreän kehityksen ohjelma*. Noudettu 16. huhtikuuta 2024 osoitteesta <https://www.consilium.europa.eu/fi/policies/green-deal/>
- European Climate Law. (30. kesäkuuta 2021). European Commission. Regulation (EY) 2021/1119. Noudettu 15. huhtikuuta 2024 osoitteesta <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>
- Freeman, R. E. (2010). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Alkuperäinen painos 1984. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139192675>
- Freeman, R. E. & McVea, J. (2001). *A Stakeholder Approach to Strategic Management*. Article in SSRN Electronical Journal. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.263511>
- Freeman, R. E. (23. toukokuuta 2017). *Stakeholder Management*. Volume 1. Business and Society 360. Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S2514-175920171>
- Helsingin sanomat (13. marraskuuta 2023). Haku: etsi hakusanalla ”hiilinielu”. Noudettu 13. marraskuuta 2023 osoitteesta <https://www.hs.fi/haku/?query=hiilinielu&category=kaikki&period=custom&order=new&startDate=2023-01-01>
- Hu, Y., Zhang, Q., Hu, S., Xiao, G., Chen X., Wang, J., Qi, Y., Zhang, L. & Han, L. (2022). *Research progress and prospects of ecosystem carbon sequestration under climate change (1992-2022)*. ScienceDirect. <https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2022.109656>

- Ilmastolaki 423/2022. (10. kesäkuuta 2022). Annettu Naantalissa ja Helsingissä. Noudettu 15. marraskuuta 2023 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220423?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ilmastolaki>
- IPCC. (n.d.). *Is the Natural Removal of Carbon From the Atmosphere Weakening?* Chapter 5. Frequently Asked Questions. Haettu 15. huhtikuuta 2024 osoitteesta https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/faqs/IPCC_AR6_WGI_FAQ_Chapter_05.pdf
- Iiro Research Oy. (2023). *Uutis- ja ajankohtaismedian tärkeimmät ominaisuudet*. Haettu 16. marraskuuta 2023 osoitteesta <https://www.uutismediat.fi/ajankohtaista/sanomalehtien-ylivoima-luotettavimpana-mediana-vahvistui/>
- Kivits, R. & Sawang, S. (1. huhtikuuta 2021). *Stakeholder Theory. Contributions to Management Science, Chapter 1*. https://doi.org/10.1007/978-3-030-70428-5_1
- Koljonen, T., Lehtilä, A., Siikavirta, H., Aakkula, J., Haakana, M., Hirvelä, H., Kilpeläinen, H., Kärkkäinen, L., Laitila, J., Lehtonen, H., Maanavilja, L., Ollila, P., Tuomainen, T., Soimakallio, S. & Honkatukia, J. (2020). *Hiilineutraali Suomi 2035 – Skenaariot ja vaikutusarviot*. Teknologian tutkimuslaitos VTT Oy. VTT Technology, 366. <https://doi.org/10.32040/2242-122X.2020.T366>
- Krippendorff, K. (2019). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. SAGE Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781071878781>
- Kuisma, J. (2019). *Paikallinen ilmastopoliitikka*. Kunnallisalan kehittämissäätö. Polemia-sarjan julkaisu nro 114. Haettu 14. joulukuuta 2023 osoitteesta <https://kaks.fi/julkaisut/paikallinen-ilmastopoliitikka/>
- Kuntalaki 410/2015. (10. huhtikuuta 2015). Ajantasainen lainsäädäntö. Haettu 31. maaliskuuta 2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410>
- Kuula, A. (2011). *Tutkimusetiikka: aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*. Vastapaino, Tampere 2011. Toinen, uudistettu painos.

- Lee, W., Yang, S-G. & Kim, B. (1. kesäkuuta 2022). *The effect of media on opinion formation*. <https://doi.org/10.1016/j.physa.2022.127075>
- Lehtonen, H., Assmuth, A., Koikkalainen, K., Miettinen, A., Mutanen, A., Mäkipää, R., Nieminen, M., Rämö, J., Wall, A., Wejberg, H. & Viitala, E-J. (2022). *Tehokkaat ohjauskeinot maa- ja metsätalouden ilmastovaikutusten edistämiseksi*. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 76/2022. Luonnonvarakeskus. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-506-4>
- Lehtonen, L., Wahlfors, L., & Ranta-Meyer, T. (2020). *Tieteellisen tiedon ja luottamuksen äärellä*. *Musiikki*, 50(4), 3–7. Noudettu 8. toukokuuta 2024 osoitteesta <https://musiikki.journal.fi/article/view/101310>
- Li, H., Ke, C. & Mi, Z. (7. tammikuu 2020). *Climate change and carbon sink: a bibliometric analysis*. *Environmental Science and Pollution Research* (2020) 27:8740–8758, Vol.27 (8). Haettu 15. huhtikuuta 2024 osoitteesta <https://doi.org/10.1007/s11356-019-07489-6>
- Lintunen, J., Uusivuori, J., Laturi, J., Pohjola, J. & Rautiainen, A. (2016). *Metsät ja hiilivirtoja ohjaava ilmastopolitiikka*. *Metsätieteen aikakauskirja* 3–4/2016: 157–164. <http://dx.doi.org/10.14214/ma.5706>
- Luonnonvarakeskus. (15. maaliskuuta 2023). *Kasvihuonekaasuinventaario 2021: Maataloussektorin ja maankäyttösektorin nettopäästöihin ei merkittäviä muutoksia verrattuna joulukuussa 2022 julkaistuihin ennakkotietoihin*. Haettu 5. joulukuuta 2023 osoitteesta <https://www.luke.fi/fi/seurannat/maatalous-ja-lulucfsektorin-kasvihuonekaasuinventaario/kasvihuonekaasuinventaario-2021-maataloussektorin-ja-maankayttosektorin-nettopaastoihin-ei-merkittavia-muutoksia-verrattuna-joulukuussa-2022-julkaistuihin-ennakkotietoihin>
- Lötjönen, S. (1999). *Tutkijan ammattietiikka*. Koulutus- ja tiedepolitiikan julkaisusarja 69. Opetusministeriö, Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Haettu 22. huhtikuuta 2024 osoitteesta https://www.mv.helsinki.fi/home/niskanen/ammattietiikka_kirja_opm.pdf

- Ma, J., Li, L., Wang, H., Du, Y., Ma, J., Zhang, X. & Wang, Z. (2022). *Carbon Capture and Storage: History and the Road Ahead*. Elsevier.
<https://doi.org/10.1016/j.eng.2021.11.024>
- Maa- ja metsätalousministeriö. (24. elokuuta 2022). *Valtioneuvoston selonteko maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta*. Haettu 7. joulukuuta 2023 osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-388-6>
- Maldonado-Bautista, I., Klein, P. & Artz, K. (2023). *The Role of Political Values and Ideologies of Entrepreneurs and Financiers*. *Entrepreneur Theory and Practice*, Volume 47, Issue 1, Pages 172–205.
<https://doi.org/10.1177/10422587211010496>
- Mattinen-Yuryev, M., Fagerlund, S., Parkkinen, A., Huotari, T., Manner, J-P., Kullberg, J., Haverinen, R., Valli, R., Vaalgamaa, S., Leinonen, T., Korja, M., Koistinen, A., Lehtinen, A. & Tuori, S. (19. toukokuuta 2021). *Missä mennään kuntien ilmasto- ja luontotyössä?* Sitran selvityksiä nro. 190. Sitowise Oy ja Sitra. Haettu 10. huhtikuuta 2024 osoitteesta <https://www.sitra.fi/julkaisut/missa-mennaan-kuntien-ilmasto-ja-luontotyossa/>
- Mikhaylov, A., Moiseev, N., Aleshin, K. & Burkhardt, T. (2020). *Global climate change and greenhouse effect*. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 7(4), 2897. Haettu 24. marraskuuta 2023 osoitteesta [http://dx.doi.org/10.9770/jesi.2020.7.4\(21\)](http://dx.doi.org/10.9770/jesi.2020.7.4(21))
- Mitchell, R., Agle, B. & Wood, D. (1997). *Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principle of Who and What Really Counts*. *Academy of Management Review* 1997, Vol 22, No. 4, 853–886.
<https://doi.org/10.2307/259247>
- Mäntyranta, H. (12. kesäkuuta 2019). *Metsävarat ja metsänomistus*. Metsäalan verkkolehti forest.fi. Haettu 10. huhtikuuta 2024 osoitteesta <https://forest.fi/fi/artikkeli/metsavarat-ja-metsanomistus/#79ab1caf>
- Perustuslaki 731/1999. Annettu 11. kesäkuuta 1999. Ajantasainen lainsäädäntö. Haettu 27. helmikuuta 2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

- Plank, C., Haas, W., Schreuer, A., Irshaid, J., Barben, D. & Görg, C. (22. maaliskuuta 2021). *Climate policy integration viewed through the stakeholders' eyes: A co-production of knowledge in social-ecological transformation research*. *Environmental Policy and Governance*, 31(4), 387–399. <https://doi.org/10.1002/eet.1938>
- Portin, A., Barua, S., Clarke, M., Camargo, M., Viding, J. & Pekkanen, M. (2013). *The Role of Forests in Climate Change: Nordic Experience*. Nordic Council of Ministers 2013. <https://doi.org/10.6027/TN2013-559>
- Raha, A., Hajdini, I. & Windsperger, J. (2021). *A multilateral stakeholder salience approach : An extension of the stakeholder identification and salience framework*. *Industrial Marketing Management* 97 (2021) 1–9. <https://doi.org/10.1016/j.indmarman.2021.06.008>
- Reed, M. (1. tammikuuta 2022). *Stakeholder Analysis*. Thriving Natural Capital Challenge Centre, Scotland's Rural College (SRUC). Noudettu 13. huhtikuuta 2024 osoitteesta <https://pure.sruc.ac.uk/en/publications/stakeholder-analysis>
- Reinikainen, A. & Vikki, K. (2023). *Ympäristövastuu elintarvikesektorin yrityksissä*. Luonnonvarakeskus. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20231127149396>
- Reito, A., Raittio, L., & Helminen, O. (2020). *Tutkimustulokset eivät toistu: missä syy?* Noudettu 22. huhtikuuta 2024 osoitteesta <https://www.duodecimlehti.fi/duo15580>
- Ruusuvuori, J., Nikander, P. & Hyvärinen, M. (2010). *Haastattelun analyysi*. Vastapaino Tampere 2010.
- Saksa, T. (2020). *Ilmastonmuutos ja metsänhoito: Yhteenveto ilmastonmuutoksen vaikutuksista metsänhoitoon*. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 98/2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-115-8>
- Sund, R., Erkkola, M., Nevalainen, J., & Pietilä, I. (2014). *Menetelmät tieteellisen tutkimuksen tukipilarina*. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*, 51(4). Noudettu 22. huhtikuuta 2024 osoitteesta <https://journal.fi/sla/article/view/48468>
- Syrjäläinen, E., Eronen, A. & Värri, V-M. (2007). *Avauksia laadullisen tutkimuksen analyysiin*. Tampereen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print. Tampere 2007.

- Tilastokeskus. (31. toukokuuta 2023). *Kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2021 pienessä nousussa*. Haettu 5. joulukuuta 2023 osoitteesta <https://www.stat.fi/julkaisu/cktlf0i203azm0a519to5exzc>
- Troise, C. & Camilleri, M. (2021). *The Use of Digital Media for Marketing, CSR Communication and Stakeholder Engagement*. Emerald Publishing Limited 2021. <https://doi.org/10.1108/978-1-80071-264-520211010>
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (29. joulukuuta 2017). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettu laitos. Tammi. Luettu 17. marraskuuta 2023.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. Haettu 22. huhtikuuta 2023 osoitteesta https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf
- Työ- ja elinkeinoministeriö. (20. joulukuuta 2019). *Finland's Integrated Energy and Climate Plan*. Haettu 13. marraskuuta 2023 osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-478-5>
- Työ- ja elinkeinoministeriö. (9. lokakuuta 2022). *Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia*. Haettu 20. marraskuuta 2023 osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-811-0>
- United Nations. (10. joulukuuta 1997). *Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change*. Conference of the parties, third session. Haettu 16. huhtikuuta 2024 osoitteesta <https://unfccc.int/documents/2409>
- United nations. (13. joulukuuta 2023). *COP28 ends with call to 'transition away' from fossil fuels; UN Chief says phaseout is inevitable*. UN Sustainable Development Group. Haettu 14. joulukuuta 2023 osoitteesta <https://unsdg.un.org/latest/stories/cop28-ends-call-%E2%80%98transition-away%E2%80%99-fossil-fuels-un-chief-says-phaseout-inevitable>
- United Nations. (1993). *Report of the United Nations Conference on Environment and Development: Rio de Janeiro, Brazil, 3-14 June 1992*. Volume 1: resolutions Adopted by the Conference. Noudettu 16. huhtikuuta 2024 osoitteesta [https://undocs.org/en/A/CONF.151/26/Rev.1\(vol.I\)](https://undocs.org/en/A/CONF.151/26/Rev.1(vol.I))

- United Nations. (2015). *Paris Agreement*. Noudettu 16. huhtikuuta 2024 osoitteesta http://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf
- Vian, J., Garvey, B. & Tuohy, P. (21. helmikuuta 2023). *Toward a synthesized critique of forest-based 'carbon-fix' strategies*. Climate Resilience and Sustainability. Volume 2, issue 1. <https://doi.org/10.1002/cli2.48>
- WMO. (1979). *Declaration of the World Climate Conference*. World Meteorological Organization. Haettu 16. huhtikuuta 2024 osoitteesta https://dgvn.de/fileadmin/user_upload/DOKUMENTE/WCC-3/Declaration_WCC1.pdf
- Yliluoma, R. (2019). *Hiilinielujen ABC: Johdatus metsien ja maankäytön ilmastovaikutuksiin*. Ajatuspaja visio. Noudettu 30. marraskuuta 2023 osoitteesta <https://ajatuspajavisio.fi/julkaisut/hiilinielujen-abc/>
- Yoro, K. & Daramola, M. (2020). *Chapter 1 - CO2 emission sources, greenhouse gases, and the global warming effect*. Advances in Carbon Capture: Methods, Technologies and Applications, Pages 3-28. <http://dx.doi.org/10.1016/B978-0-12-819657-1.00001-32>
- Zhu, K., Zhang, J., Niu, S., Chu, C. & Luo, Y. (13. kesäkuuta 2018). *Limits to growth of forest biomass carbon sink under climate change*. Nature communications 9, (2709). <https://doi.org/10.1038/s41467-018-05132-5>

Liitteet

Aineistoluettelo

Grekula, V. (1. helmikuuta 2023). Vain osa Kaakkois-Suomen kansanedustajista olisi valmis harkitsemaan rangaistusta, jos metsä hakataan laittoman harvaksi. Yle Uutiset.

Saravirta, P. (16. kesäkuuta 2023). Tuleva hallitus nosti ohjelmaansa muun muassa nämä ympäristötavoitteet – Luonnonsuojeluliitto ei pidä toimia riittävinä. Yle Uutiset.

Pelli, P. (19. kesäkuuta 2023c). Uusi hallitus lupaa ”tulpata” tehtaiden piiput, mutta SLL ja Sitra kritisoivat ilmastotoimia silti vajaiksi. Helsingin Sanomat.

Pelli, P. (5. kesäkuuta 2023b). Taalaksen neuvoissa oli myös vaativampi puolisko, ja sen noudattamisesta ei vielä näy merkkejä. Helsingin Sanomat.

Helsingin Sanomat. (16. kesäkuuta 2023). Seuraavan hallituksen on tehtävä kustannustehokasta hiilinelupolitiikkaa.

Keski-Heikkilä, A. (25. maaliskuuta 2023). ”Taatusti saamme hakkuita rajoittamatta yhtälön toimimaan”, sanoo keskustalainen – ”Ei vaikuta mahdolliselta”, vastaa vihreä. Helsingin Sanomat.

Pelli, P. (17. helmikuuta 2023a). Rakentajat halutaan panna maksamaan metsän hävittämisestä – vain kaksi puoluejohtajaa vastusti. Helsingin Sanomat.

Saavalainen, H. (15. marraskuuta 2023). Suomi on pulassa ilmastotavoitteidensa kanssa – Tutkijat ehdottavat metsänomistajille uutta korvausta. Helsingin Sanomat.

Palola, N. (17. helmikuuta 2023). Maanomistajat kritisoivat aurinkovoimalan suunnitelmia – keskustelutilaisuudessa oikaistiin väärinkäsityksiä. Yle Uutiset.

Pennanen, R. (9. tammikuuta 2023). Tältä näyttää laittoman harvaksi hakattu metsä: ”Jos tämä olisi minun, niin itku pääsisi”. Yle Uutiset.

Pelli, P. (14. helmikuuta 2023d). Metsänomistajan kolme ehdotusta. Helsingin Sanomat.

Leivo, M. (11. tammikuuta 2023). Yksityinen metsänomistus on metsiensuojelun pullonkaula. Helsingin Sanomat.

Pohjanen, K. (28. toukokuuta 2023). Tampere kaataa metsää uusien asukkaiden tieltä – uhanalaiset lajit ja kunnianhimoiset päästötavoitteet eivät estä rakentamista. Yle Uutiset.

Yle Uutiset. (15. syyskuuta 2023). Lisää vihreää kaduille, kosteikkoja ja sadepuutarhoja – viheraslueet auttavat kaupunkitulvien hallinnassa.

Tuhkanen, M. (24. huhtikuuta 2023). Uudet supersiistit kaupunkipuistikot eivät ole vanhojen ryteikköisten viheralueiden vertaisia, sanoo tutkijaprofessori. Yle Uutiset.

Helsingin Sanomat. (29. kesäkuuta 2023). Helsinki kasvaa kyseenalaisesti.

Holappa, M. (24. toukokuuta 2023). Tutkimus: Kaadetun metsän hiilivaraston voi korvata puurakennuksilla. Helsingin Sanomat.

Juuti, P. (29. kesäkuuta 2023). Aurinkovoimaa halutaan lisätä vihreän energian tuottamiseksi, mutta luonnonsuojelijat varoittavat ympäristöhaitoista. Yle Uutiset.

Vihanta, A. (9. kesäkuuta 2023). Uusi voimalinja Kalajoen ja Alajärven välillä vaatinee vielä täydentäviä Natura-arviointeja ennen lunastusmenettelyä. Yle Uutiset.

Lappalainen, E. (29. marraskuuta 2023). Suomalaisyritys loi kaupallisen hiilinielun – nyt yhtiö sai 16 miljoonan euron rahoituksen. Helsingin Sanomat.

Hukkanen, V. & Husu, R. (13. marraskuuta 2023). Yrityksiltä tiukka kannanotto EU:lle: Päästöjen vähentämistä on pakko jatkaa. Yle Uutiset.

Onninen, O. (3. lokakuuta 2023). Ei riitä. Helsingin Sanomat.

Lassila, A. (5. heinäkuuta 2023). Suomeen on tekeillä jättimäisiä aurinkovoimaloita, joiden tieltä uhkaa kaatua tuhansia hehtaareja metsää. Helsingin Sanomat

Kotala, K., Kukko-Liedes, P. & Rantamartti, T. (25. lokakuuta 2023). Metsä Groupin Kemin sellutehtaalla Greenpeacen mielenilmaus – useita henkilöitä päässyt tehdasalueelle. Yle Uutiset.

Palomaa, A. (11. lokakuuta 2023). Elokapinan hitaat marssit laajenevat Tampereelle – mielenosoittajat häiritsevät liikennettä keskustan kaduilla. Yle Uutiset.

Punkari, A. (6. tammikuuta 2023). Kadulla makailemisen sijaan kannattaisi istuttaa puuntaimia. Helsingin Sanomat.

Saavalainen, H. (20. helmikuuta 2023b). Poliisi tarttui moottorisahaan ja sahasi mielenosoittajien kolmimetriset puujalat poikki. Helsingin Sanomat.

Saavalainen, H. (31. tammikuuta 2023a). Kiista metsästä. Helsingin Sanomat.